

Budsjett 2017

Økonomiplan 2017 – 2020

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	4
2	Overordna målsettinger, strategier og forutsetninger.....	7
2.1	Utfordringer, strategier og hovedprioriteringer.	9
2.2	Befolkning	12
2.3	Sentrale føringer – statsbudsjettet 2017	15
2.4	Veien fra konsekvensjustert budsjett til et budsjett i balanse	17
3	Overordna inntekter og utgifter.....	19
3.1	Skatt og rammetilskudd	20
3.2	Eiendomsskatt.....	22
3.3	Andre generelle statstilskudd og flyktningetilskudd	24
3.4	Eksterne finansutgifter/-inntekter.....	25
3.5	Lønns- og prisstigning	28
3.6	Pensjonsutgifter.....	28
3.7	Bruk og avsetninger til fond.....	29
3.8	Betalingsregulativ.....	32
3.9	Netto driftsresultat	34
4	Kommunens tjenesteproduksjon.....	35
4.1	Sentraladministrasjonen og fellesutgifter.....	40
4.2	Skoler inkl. SFO.	43
4.3	Barnehager.	46
4.4	Kultur, fritid og frivillighet	49
4.5	Helse og mestring	52
4.6	Plan, ekskl. gebyr	61
4.7	Plan, gebyrbelagte tjenester	62
4.8	Driftskontoret	63
4.9	Skaun kirkelig fellesråd.	65
5	Investeringer 2017-2020.....	66
6	Sammenstilling – økonomiske oversikter	71
7	Risikovurdering.....	76
8	Saksprotokoll – kommunestyrets behandling	77

1 Innledning

Kommunestyret legger med dette frem budsjett for 2017 / økonomiplan 2017 – 2020.

Det framlagte budsjettet og økonomiplanen er et resultat av arbeidet som er gjort så langt med bidrag fra alle deler av organisasjonen, - ansatte, tillitsvalgte og politikere. Det er over flere år lagt ned en betydelig innsats for å få tilpasset aktivitetsnivået til inntektsnivået i Skaun. For 2017 ser vi at presset på driftsnivået målt opp mot inntektene forsterkes. Som meddelt i budsjettdokumentet for 2016, vil årene framover gi større utfordringer spesielt som en følge av de store investeringene vi har gjennomført, iverksatt og planlegger iverksettelse av. Ny skole og flerbrukshall i Børsa, ny 8 avdelings barnehage i Buvika, utvidelse av Buvik skole er nylig ferdigstilt og nye mestrings- og omsorgsboliger er under oppføring. Utvidelse og nyoppføring av Skaun ungdomsskole er i avsluttende planleggingsfase.

Kommunestyrets arbeide spesielt de siste 6-7 åra har hatt som sentralt og omforent mål å sikre kommunen en god og sterk økonomi, skape handlingsrom og avsette midler på fond til egenandel til fremtidige investeringer. Dette er en oppgave kommunestyret mener en i stor grad har lykket med. Skaun kommune har til tross for at den er en «lavinntektskommune» med lavere skatteinngang enn landsgjennomsnittet i dag en økonomisk basis som må kunne betegnes som god med bl.a. et driftsfond på om lag kr 100 mill. og totale fondsavsetninger til disposisjon på om lag kr 125 mill.

Som en følge av potensielt store investeringer som fortsatt ligger framfor oss og endringer i inntektssystemet for kommunene fra 2017 som slår negativt ut for Skaun kommune, vil kommunens økonomiske utfordringer framover likevel bli betydelige, men selvsagt avhengig av ambisjonsnivået det legges opp til. Kommunestyret anser det likevel som nødvendig å opprettholde og forsterke trykket på endrings- og omstillingsarbeid fremover for å møte de økonomiske utfordringene.

Handlingsrommet i 2017 vurderes som relativt godt selv om økte kapitalkostnader som følge av store investeringer i 2014, 2015 og 2016 samt økte driftsutgifter i tjenesteproduksjon som følge av fortsatt stor vekst i folketall, gir økte utfordringer i hele økonomiplanperioden. Kapitalkostnadene øker markant i planperioden. I 2014 var kommunens gjeldsbelastning målt i kr per innbygger kr 42 000, vel kr 70 000 i 2016. I 2019 vil gjeldsbelastningen per innbygger øke til nær kr 100 000 før den igjen synker forutsatt planlagt investeringsprogram.

I 2016 har vi så langt en vekst i folketallet på nær 2,4 % (1,3% første halvår). Gjennomsnittlig årlig folketallsvekst 2013 - 2016 er av SSB beregnet til 2,78%. Det

plasserer Skaun klart på toppen av lista over kommuner med folketallsvekst i Sør-Trøndelag og er blant kommuner med kraftigst vekst i hele landet. Folketallsvekst i kommunesektoren gir et potensiale for positiv utvikling, men medfører også utfordringer i bl.a. betydelige investeringer i samfunnsmessig infrastruktur. I forslag til statsbudsjett for 2017 vil Skaun fortsatt få uttelling for folketallsveksten gjennom det statlige veksttilskuddet, men i noe mindre grad enn tidligere.

Samlet gir statsbudsjettet for 2017 en vekst i kommunens frie inntekter på 0,8% mot 2,2 % i gjennomsnitt for hele fylket. Sammenliknet med 2016 innebærer dette en reell reduksjon i deler av de frie inntekter for Skaun kommune på knapt kr 10 mill. Statsbudsjettet legger til grunn en årlig effektiviseringsgevinst på 0,5% i kommunene.

Kommunens økonomiske utfordringer framover sammen med negative effekter av endringer i nytt inntektssystem for kommunene fra 2017 gjør det nødvendig å se etter flere og nye tilpasningsmuligheter for å sikre budsjett og økonomiplan i balanse. Kommunestyret har lagt betydelig vekt på å finne løsninger som i størst mulig grad opprettholder kommunens tjenestenivå og tjenestekvalitet. Mer effektiv drift samt bedre organisering av virksomhet og tjenesteyting vil bli viktig i hele økonomiplanperioden. I planperioden vil det være behov for økte inntekter og fortsatt omstilling eller reduksjon i driftsnivået. Rådmannen vil i 2017 legge fram en plan for omstillingstiltak slik også kommunestyret har bedt om.

Det er fortsatt et prioritert område å sikre et helhetlig resultatstyringssystem for stabilitet, kvalitet og kontroll i kommunens aktiviteter og ressursbruk. Vi benytter flere, ulike og stadig bedre verktøy og styringsdata. I 2017 vil rådmannen gjennomgå styringssystemet med tanke på forbedringer og videreutvikling av kommunens utviklingsstrategi. Skaun kommune drives fortsatt effektivt og «billigere» enn foregående år. En stadig og sterk vekst gir kommunen nye muligheter for framtida, men også utfordringer med løpende å kunne møte økte behov i tjenesteproduksjon og forvaltning.

Brukerundersøkelsene vi har gjennomført årlig siden 2010 viser i all hovedsak at våre innbyggere er fornøyde med de tjenestene våre mange dyktige medarbeidere hver dag yter. Rådmannen vil også vurdere brukerundersøkelsene nærmere for å sikre stadig bedre brukerdialog og brukertilpassede tjenester og tjenesteleveranser.

I 2016 ble de siste delene av er kommuneplanens arealdel endelig stadfestet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Arealutfordringene for å møte befolkningsvekst og økte behov for bolig- og næringsarealer, samt inndekning av

kostnader for utbygging av nødvendig infrastruktur for videre utbygging er krevende oppgaver, men viktige å løse for å bidra til sikring av videre positiv utvikling i kommunen.

Arbeidet med framtidig kommunestruktur ble så langt avklart i 2016. Skaun kommunestyre fattet i juni vedtak om fortsatt å bestå som selvstendig kommune. Skaun kommune har i Fylkesmannens uttalelse fått anbefaling om på lenger sikt (innen 2025) å ta opp igjen samtalene med Melhus og Midtre Gauldal kommuner for en mulig sammenslåing, men kommunen er på kort sikt ikke vurdert som spesielt sårbar.

Skaun kommune påvirkes fortsatt av flyktningsituasjonen i Europa. Kommunestyret vedtok bosetting av 32 flyktninger i 2016. Dette målet vil vi nå. For 2017 er kommunen forespurrt om bosetting av 20 flyktninger herav 4 enslige mindreårige, - et noe lavere antall enn det en kunne ha forventet tidligere i 2016.

Budsjettprosessen og -dokumentet for 2017 er hovedsak utarbeidet og presentert som foregående år og fremkommer som et resultat av det felles arbeid og innspill som er fremkommet gjennom behandlingen av Økonomirapport 1 og 2 i 2016, strategikonferansene samt formannskapets drøftinger og kommunestyrets beslutninger. Politisk nivå, administrasjon/enhetsledere og tillitsvalgte i fellesskap har arbeidet sammen for å få slutført et realistisk budsjett i balanse. Kommunestyret opplever denne arbeidsformen fortsatt som svært verdifull og viktig for god budsjettkvalitet. Formannskapet er det politisk ansvarlig organ for budsjettarbeidet og vil fremme innstilling om Budsjett 2017/økonomiplan 2017 – 2020 overfor kommunestyret. Kommunestyret behandler Budsjett 2017/økonomiplan 2017 – 2020 i sitt møte 15. desember 2016.

Utfordringene for Skaun kommune framover tilsier at det er nødvendig fortsatt å søke nye, gode løsninger for omstilling, effektivisering og endring i organisasjon og tjenesteproduksjon sammen med innbyggere, politikere, ansatte, og tillitsvalgte. For 2017 og videre i økonomiplanperioden vil kommunestyret tilrå at det legges betydelig vekt på en streng prioritering for tiltak med budsjettmessige konsekvenser og der vedtak om tiltak har en avklart finansiell inndekning. Det er et mål å finne de best mulig løsninger for Skaun-samfunnet med utgangspunkt i de samlede ressursene kommunen rår over.

2 Overordna målsettinger, strategier og forutsetninger

Visjon

Skaun kommune – aktiv og attraktiv

Overordnede mål

Samfunn

Skal være blant de beste bokommunene i Midt-Norge ved utgangen av planperioden

Skal utvikle lokalsamfunn som legger til rette for aktiv deltagelse, positive helsevalg og en sunn livsstil

Øke bo- og etableringslysten gjennom økt fokus på næring, miljø og kultur

Tjenester

Skape og utvikle tjenester i samspill med innbyggernes behov ut fra tilgjengelige ressurser

Organisasjon

Videreutvikle en fleksibel og endringsdyktig organisasjon gjennom motiverte, engasjerte og kreative medarbeidere

Økonomi

Legge økt vekt på økonomisk planlegging og styring for å oppnå handlefrihet og løse prioriterte oppgaver

I Skaun ønsker vi å utvikle et styringssystem som gir politikerne mulighet til å sette mål – definere rammer og sikre resultater. Helhetlig styring for oss er tre ting.

- **Resultatfokusering**

- Vi skal ha mindre fokus på tiltak og mer fokus på resultat, dvs. hva vi faktisk oppnår med de pengene vi bruker

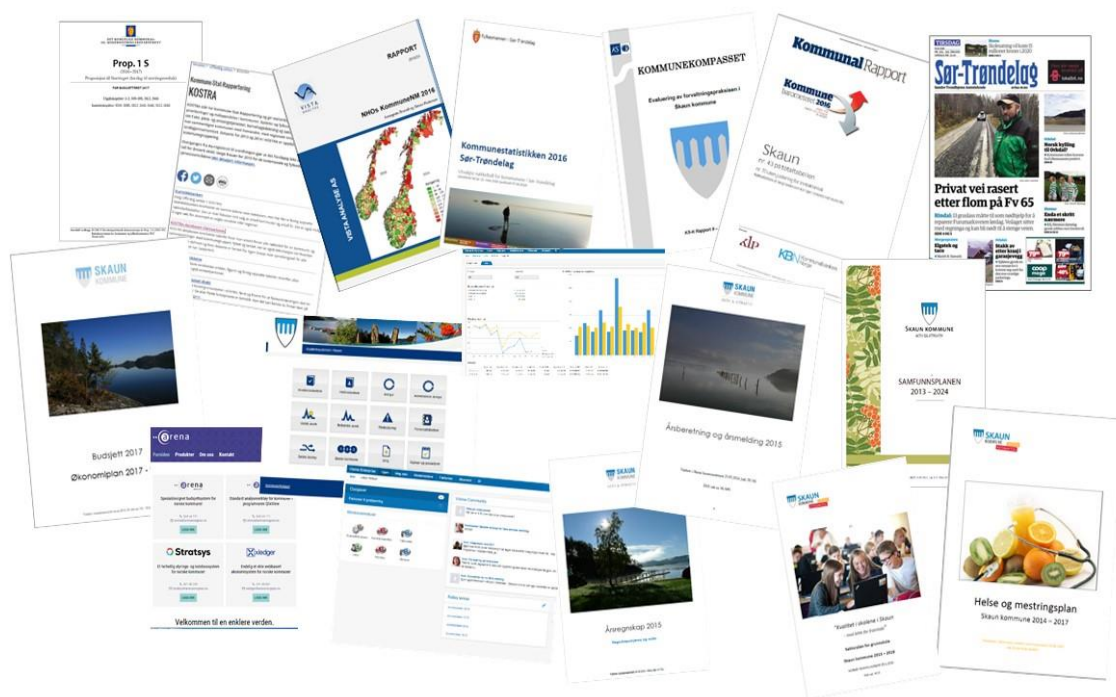
- **Styring på flere dimensjoner enn bare økonomi**

- Vi har tidligere i all hovedsak bare styrt etter over- og underskudd i budsjettet, lite på omfang og innhold i tjenestene – det skal styres på *dimensjonene samfunn, tjenestekvalitet, organisasjon og økonomi*

- **Styringsdialog**

- Vi skal etablere verktøy, prosesser og rutiner for å bestille mål og evaluere resultater både internt, mellom administrasjon og politikere, mellom organisasjonen og brukerne og med innbyggerne

Bildet under viser et utvalg av de styringsdokumenter og –system som vi benytter i større og mindre grad. I tillegg er det tatt med en del eksterne aktører og dokumenter som på sitt vis gir et bilde av kommunens virksomhet, og som gir nyttig informasjon om ulike områder innenfor kommunen.

2.1 Uffordringer, strategier og hovedprioriteringer.

Kommunens økonomi var under stort press i tiden før 2010. Situasjonen var preget av befolkningsvekst, store investeringer, høyt driftsnivå innen tjenesteproduksjonen, høy lånegjeld, og lave inntekter. Kommunen var i en periode i 2009-2010 innmeldt i ROBEK-registeret, da tidligere regnskapsmessig underskudd ikke var inndekket i henhold til vedtatt plan.

En del viktige grep ble tatt innenfor driften for igjen å få balanse mellom inntekter og utgifter. Blant annet ble B-aksjene i Trønderenergi solgt. Inntektene fra salget ble brukt til å redusere lånegjelda. Fortsatt kraftig befolkningsvekst, og store investeringer gjør at vi allerede har passert 2009-nivået når det gjelder lånegjeld. Imidlertid er forutsetningene for drift en helt annen nå enn i 2009.

Inntektsgrunnlaget i dag er et helt annet enn i 2009, blant annet har vi opprettholdt skatteinntektene til kommunen, selv om det noen år har vært en sviktende skatteinnngang på landsbasis. Nivået på frie inntekter per innbygger har også blitt høyere, og vi er nå nesten likt med landsgjennomsnittet (se graf kapittel 3.1).

I 2014 ble det innført eiendomsskatt for alle eiendommer i Skaun kommune. Dette er en stabil inntektskilde for kommunen, som igjen bidrar til forutsigbare rammer.

Videre nyter vi fremdeles godt av et stabilt lavt rentenivå, og siste renteprognose fra Norges Bank tyder på at rentene vil forbli lave de nærmeste årene.

Omleggingen av inntektssystemet som ble gjort i 2011 var positiv for vekstkommuner og kommuner med en relativt ung befolkning. Ordningen med veksttilskudd er også videreført i det «nye» inntektssystemet som gjelder fra og med 2017. Imidlertid er det andre elementer som slår negativt ut for oss i det nye inntektssystemet.

Gode regnskapsmessige resultater de siste årene, har gjort oss i stand til å bygge opp disposisjonsfondene, og har gitt kommunen en viss handlefrihet når det gjelder drift av tjenestetilbudet.

Fondsreserver gjør oss i stand til å finansiere deler av investeringene med hjelp av egenkapital, framfor at alle investeringer må lånefinansieres.

Som en lavinntektskommune, vil det alltid være en utfordring for Skaun kommune å balansere driften mellom økning i aktivitetsnivå og inntektsnivå. Det gir oss utfordringer i å balansere de inntekter vi har opp mot et utgiftsnivå vi er i stand til å håndtere. Mye takket være god budsjettdisiplin, og fokus på riktig tjenestetilbud, har vi i dag relativt bra handlingsfrihet.

Kraftig befolkningsvekst er både en styrke og en utfordring. Styrke gjennom tilførsel av ressurser, samt at det blir flere som er med og bidrar til fellesskapets beste. Utfordringen ligger først og fremst i å tilpasse dagens tjenestetilbud, samt ekstra behov for investeringer. Gjennom rammetilskuddet blir vi delvis kompensert for merkostnaden knyttet til befolkningsvekst via veksttilskuddet, som i 2017 utgjør om lag 6,1 mill. kr.

Det vil også framover være et stadig press på kommunens tjenester. Tabellen under viser effekten av de tiltak og tilleggsbevilgninger som er gitt gjennom budsjettet for 2016, økonomirapport nr 1 og nr 2 i 2016, disponering av regnskapsresultatet for 2015, samt vedtatt budsjett for 2017:

	Engangstiltak	Økt varig driftsnivå
Budsjett 2016	3 983 000	4 522 000
Regnskap 2015 (disp overskudd)	11 834 000	
ØR1 - 2016	2 781 000	1 826 000
ØR2 - 2016	420 000	2 240 000
Budsjett 2017	3 135 000	2 600 000
Sum	22 153 000	11 188 000

Hver for seg kan hvert enkelt tiltak synes lite og overkommelig, men totalt er det snakk om store summer. Totalt er det bevilget over 22,1 mill. kr til gjennomføring av engangstiltak i 2016 og 2017. Dette er utgifter som i all hovedsak dekkes av tidligere avsetninger, overskudd og andre inntekter. I tillegg kommer tiltak som videreføres over flere år, og som bidrar til et økt driftsnivå. Totalt har vi i løpet av ett år økt driftsnivået med 11,2 mill. kr. Dette er utgifter som må dekkes gjennom den ordinære driften det enkelte år framover.

Kommunens lånegjeld til investeringsformål er ved utgangen av 2016 rundt 570 mill. kr. Dette er mer enn en dobling av lånegjelda på tre år (2013: 253 mill. kr). Ved utgangen av økonomiplanperioden (2020) vil lånegjelda være på rundt 837 mill. kr. Til tross for en vedvarende lav rente, vil en stadig større andel av våre driftsinntekter gå med til å betjene avdrag og renter på lånegjelda. Hvis rentenivået stiger med 1 % betyr dette økte renteutgifter med om lag 6 mill. kr.

Innen de fleste tjenesteområdene ligger vi på snitt eller under i ressursbruk, ut fra dette gjør kommunens medarbeidere en fantastisk flott innsats i lys av de jevnt over gode tilbakemeldingene i brukerundersøkelsene. Det er derfor viktig å definere nivå og bli enige om hvilke resultater som er oppnåelige ved fortsatt stram drift – og i tillegg må vi hele tiden se på fordeling/omfordeling mellom enhetene og sektorene ut fra nivå og behov. Det er et krevende arbeide å til enhver tid finne riktig balanse i trykket på det endrings- og omstillingsarbeidet vi igangsetter, samtidig som vi også skal ha forståelse for at medarbeidere i det daglige står i utfordrende situasjoner i å møte den enkelte innbyggers behov og ønsker. Her er det vesentlig at vi arbeider samlet, at vi har stor fokus på nærværarbeidet og at vi gjennom kompetansehevende tiltak og andre tiltak gjør den enkelte og organisasjonen i stand til å løse disse krevende oppgavene til beste for våre innbyggere.

For å holde lånebelastningen på et nivå vi kan håndtere er det meget viktig at vi er i stand til å finansiere deler av investeringene ved bruk av egenkapital. Det er derfor av stor betydning at vi også framover er i stand til å avsette midler på fond til senere bruk. Fondsavsetninger har i all hovedsak to formål. For det første er det viktig med en reserve slik at vi også er i stand til å håndtere uforutsette hendelser gjennom budsjettåret. For det andre er vi avhengige av å bruke tidligere års fondsavsetninger som egenkapital til investeringer.

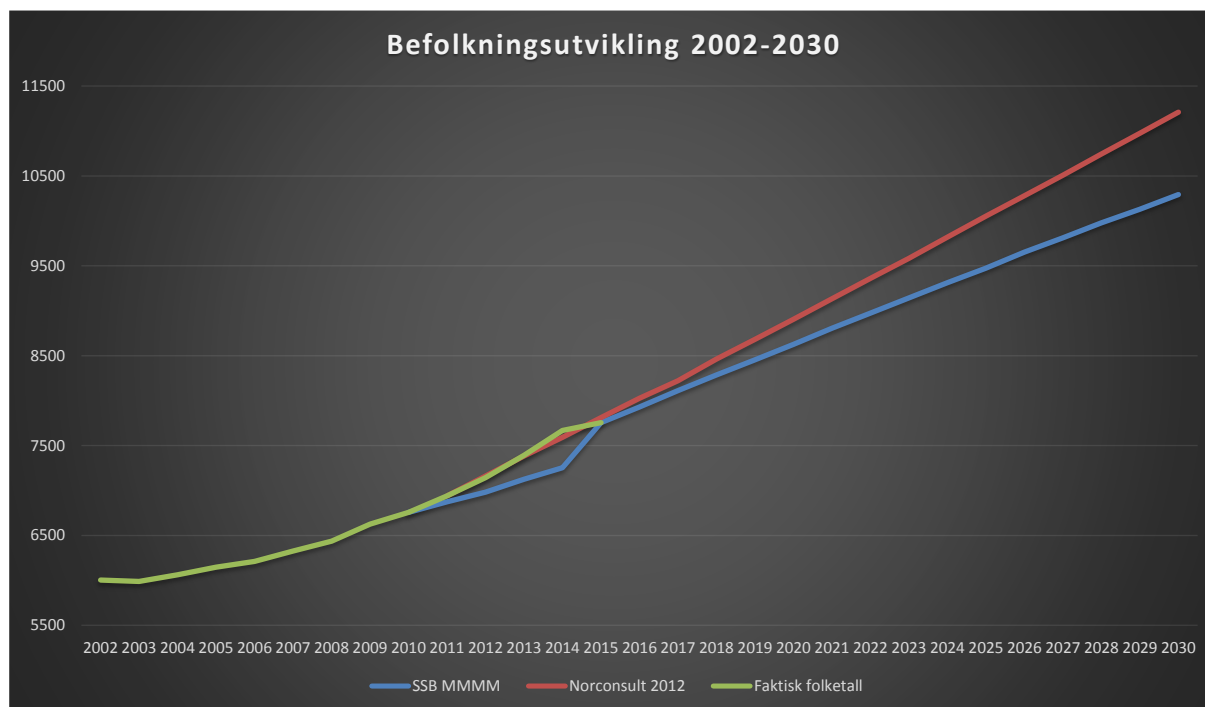
I økonomiplanen for 2017-2020 er det foreslått totalt 564,7 mill. kr i investeringer. Av dette finansieres nærmere 384 mill. kr ved nye låneopptak. De største investeringsprosjektene er utvidelse av Skaun ungdomsskole, helse- og mestringsboliger, og en del større prosjekter innen vann- og avløpssektoren.

Skaun kommune deltar i flere interkommunale samarbeidstiltak, og her er det avsatt midler i budsjettet for medlemsskapene i Trondheimsregionen og Orkdalsregionen.

Mottak, bosetting og integrering av flyktninger vil fremdeles være en stor utfordring i årene framover. Det er foreslått bevilget ytterligere 15 mill. kr til kjøp av boliger i 2017, samt at startlånkvoten foreslås økt med 10 mill. kr hvor deler av denne økningen også retter seg mot denne brukergruppen.

2.2 Befolkning

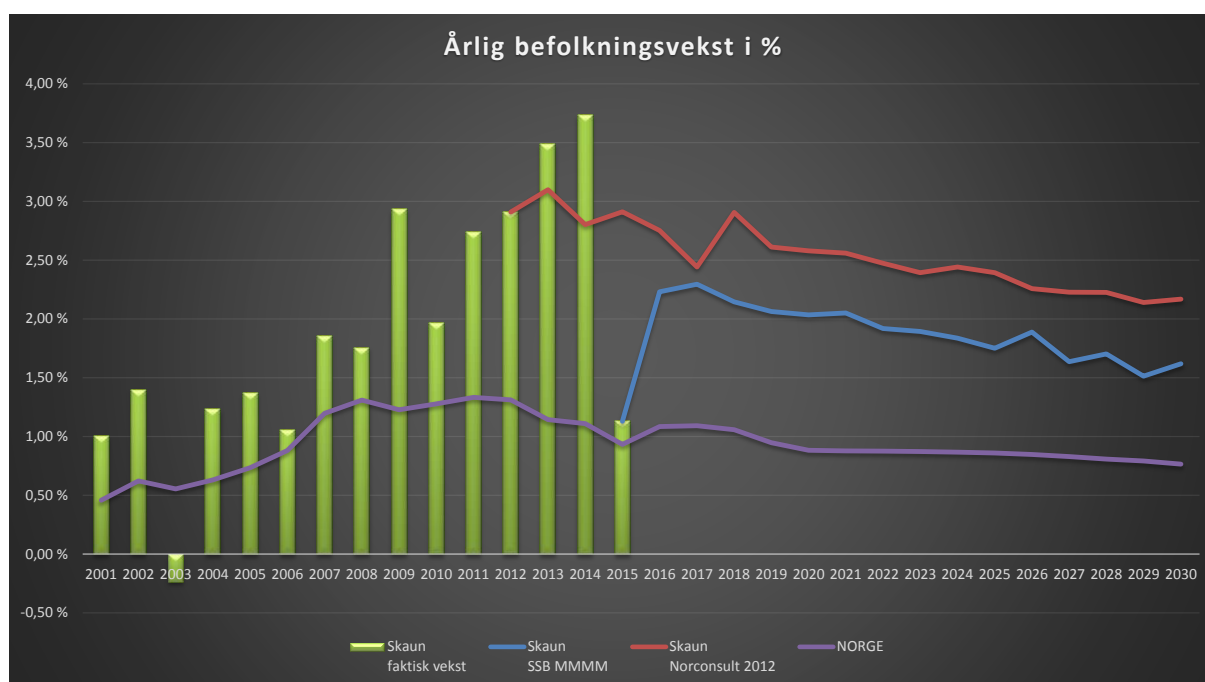
Grafen under viser faktisk befolkningsutvikling, samt prognose for perioden 2002-2030 basert på to ulike kilder; SSB og Norconsult.

Litt om kildebruken: Grønn strek viser faktisk folketallsutvikling i Skaun i perioden 2002-2015. Rød strek viser prognosen som ble utarbeidet av Norconsult i 2012, og som danner grunnlaget for blant annet arbeidet med planstrategi i kommunen. Blå strek viser prognosen til SSB (Statistisk sentralbyrå) ved bruk av hovedalternativet MMMM (middels fruktbarhet, levealder, innenlandsk flytting og innvandring). Blå strek fra 2010 til 2014 viser prognosen som ble utarbeidet av SSB i 2011, mens blå strek fra 2016 viser siste versjon av prognosen utarbeidet i juni 2016.

Skaun kommune har i hele perioden hatt en sterk befolkningsvekst. Prognosene framover viser at denne utviklingen vil fortsette. Fram til 2008 var årsaken til befolkningsveksten jevnt fordelt mellom fødselsoverskudd og innflytting, mens det fra og med 2009 hovedsakelig er netto innflytting til kommunen som er årsak til veksten.

Grafen under viser den årlige prosentvise befolkningsendringen i perioden 2001-2030, basert på det samme kildematerialet som over. I tillegg er veksten for landet (Norge) som helhet tatt med (lilla strek).

Som vi ser av grafen har hele perioden vært preget av en kraftig befolkningsvekst, og en vekst som er langt høyere enn for gjennomsnittet i landet. I kun ett av årene i perioden har Skaun kommune hatt en befolkningsnedgang (2003). Skaun har i perioden 2001-2016 hatt en gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst på 1,9 %, mens tilsvarende tall for landet har vært 1,0 %. Hittil i år (utgangen av 2. kvartal) har folketallet økt med 100 personer i Skaun (+ 1,3 %). Ved utgangen av 2015 var det 7 755 innbyggere i Skaun.

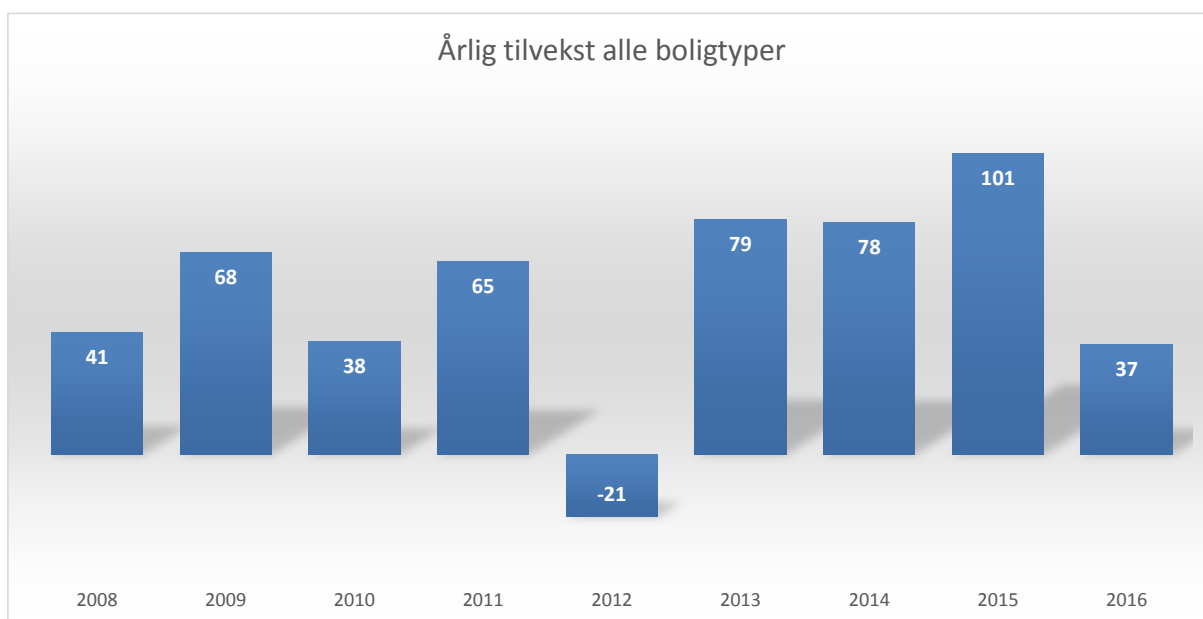
Veksten har vært spesielt sterk og vedvarende etter at ny E39 ble åpnet i 2005. Dette er svært positivt for Skaun-samfunnet, økt innbyggertall gir større muligheter for å gi et bredt og kvalitativt godt tjenestetilbud til kommunens innbyggere – men det gir og store utfordringer i å skape rom for nødvendige investeringer for å håndtere veksten. De siste årene har vært preget av stor byggeaktivitet, noe som tyder på at befolkningsveksten ikke vil avta de nærmeste årene.

Tabellen under viser antall boliger i Skaun fordelt etter type bolig i perioden 2007-2016.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Enebolig	2109	2129	2180	2203	2249	2217	2259	2285	2313	2324
Tomannsbolig	256	271	269	273	272	255	261	263	283	286
Rekkehus, kjedehus og andre småhus	121	129	130	135	140	163	188	221	246	269
Boligblokk	16	14	32	38	38	44	50	67	95	95
Bygning for bofellesskap	47	47	47	47	62	61	61	61	61	61
SUM alle boligtyper	2549	2590	2658	2696	2761	2740	2819	2897	2998	3035

Kilde: SSB

Grafen under viser årlig tilvekst (alle boligtyper) i samme periode.

Nedgangen i 2012 skyldes at SSB la om sin måte å definere boligtyper på i det året. Statistikken er utarbeidet per juni 2016, slik at bare deler av 2016 er med i tallene. Sett under har det vært en kraftig vekst i antall boliger i Skaun i perioden. I gjennomsnitt har det vært en årlig tilvekst på om lag 50 boliger.

Som tabellen under viser har Skaun en ung befolkning sammenlignet med tilsvarende tall for hele landet, og en lavere andel eldre enn landet. Prognosen for perioden fram til 2040 forsterker dette forholdet.

Andel barn og unge 0-20 år

Skaun:	<u>2016</u>	<u>2040</u>
	28,7	26,4
Norge:	<u>2016</u>	<u>2040</u>
	24,2	22,1

Andel eldre 80 år over

Skaun:	<u>2016</u>	<u>2040</u>
	3,4	5,5
Norge:	<u>2016</u>	<u>2040</u>
	4,2	7,4

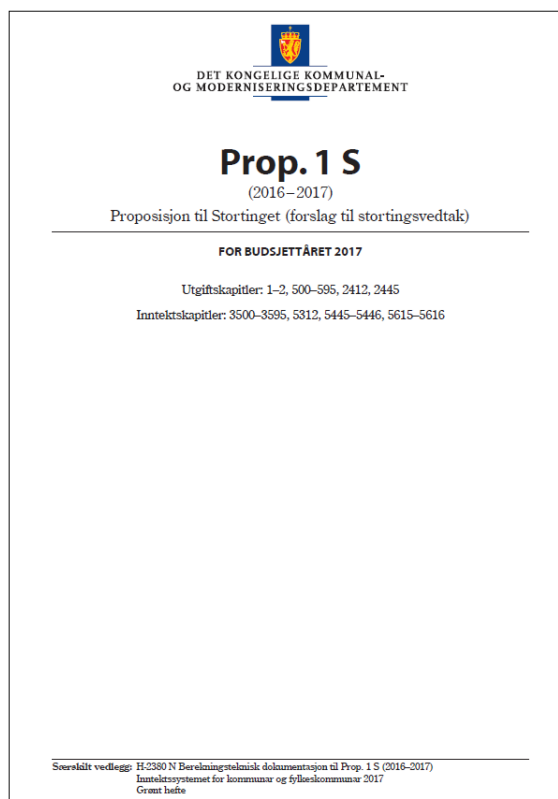
Kilde: SSB

2.3 Sentrale føringer – statsbudsjettet 2017

Statsbudsjettet er styrende for hvilke inntekter kommunen har til rådighet i kommende år. Budsjett 2017 for Skaun kommune legger til grunn de føringer som er gitt i forslag til statsbudsjett som ble lagt fram for Stortinget i oktober.

Kommunesektorens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd og utgjør om lag 73 % av kommunesektorens samlede inntekter. Dette er inntekter som kommunene kan disponere fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

I statsbudsjettet, er det lagt opp til en økning i de frie inntektene på totalt 4,1 mrd kroner. Det er fra regjeringens side lagt vekt på at økningen i de frie inntektene må dekke opp økte kostnader knyttet til befolkningsveksten, økte pensjonskostnader og statlige satsinger innenfor blant annet skole og helse.

Øremerkede statstilskudd i statsbudsjettet er redusert med netto 1,3 mrd. kroner. Enkelte av reduksjonene, blant annet refusjonsordningen for ressurskrevende tjenester, får negative konsekvenser for kommunene.

Den kommunale deflatoren (kommunens svar på konsumprisindeksen) er beregnet til 2,5 % i 2017.

Som tidligere varslet iverksettes nytt inntektssystem for 2017. De største endringene er:

- Endringer i kostnadsnøklerne i utgiftsutjevningen
- Årlig revekting av delkostnadsnøklerens andel av hovedkostnadsnøkkelen
- Innføring av et strukturkriterium
- Omlegging av regionalpolitiske tilskudd

Inntektsutjevningen i inntektssystemet er uendret, og den varslede tilbakeføring av selskapsskatt til kommunene er utsatt.

Grensen for veksttilskudd reduseres fra en gjennomsnittlig befolkningsvekst på 1,5 % til 1,4 %, samtidig som satsene for veksttilskuddet justeres tilsvarende halvparten av deflatoren.

Av endringer som er lagt inn i rammetilskuddet til kommunesektoren i 2017 nevnes:

Det øremerkede tilskuddet til frivillighetssentraler avvikles, og tilsvarende beløp er lagt inn i rammetilskuddet. Skaun kommunes andel av dette er 365 000 kroner.

Som en del av satsingen på habilitering og rehabilitering er deler av veksten i de frie inntektene begrunnet med økt satsing på området. Skaun kommunes andel av dette er 125 000 kroner. I tillegg foreslås det å øremerke 100 mill. kr over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett til formålet.

Satsingen på helsestasjons- og skolehelsetjenesten videreføres i 2017, og ytterligere 50 mill. kr legges inn i rammetilskuddet i 2017. Skaun kommunes andel av dette er om lag 1,2 mill. kr totalt (av bevilgning gitt i årene 2015-2017).

Regjeringen vil styrke innsatsen på rusfeltet gjennom en opptrappingsplan i perioden 2016-2020, som skal bidra til kapasitet og kvalitet i tilbudet til personer med rusproblemer. For 2017 er 300 mill. kr av veksten i de frie inntektene begrunnet med økt satsing på rusfeltet. Skaun kommunes andel av dette 285 000 kroner.

Det foreslås å innføre aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år fra 1. januar 2017.

Arbeidet med tidlig innsats i skolen videreføres og styrkes ytterligere. Av veksten i de frie inntektene er 150 mill. kr begrunnet med økt satsing på tidlig innsats i grunnskolen. Skaun kommunes andel av dette er 260 000 kroner. Dette kommer i tillegg til videreføring av tilskuddsordningen for økt lærertetthet i 1.-4. trinn med samme nivå som i 2016.

Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester videreføres. Innslagspunktet økes til 1 157 000 kroner, noe som er en større økning enn anslått lønnsvekst alene. Kompensasjonen for kommunens utgifter ut over innslagspunktet beholdes uendret på 80 prosent.

2.4 Veien fra konsekvensjustert budsjett til et budsjett i balanse

	2017	2018	2019	2020
Underskudd konsekvensjustert budsjett	6 605 144	9 776 577	10 944 577	11 674 577
Driftskostnader investeringer 2017-2020	780 000	5 737 666	14 640 998	20 703 384
Underskudd	7 385 144	15 514 243	25 585 575	32 377 961
Sum forslag til tiltak (se oversikt under)	-7 385 144	-15 514 243	-25 585 575	-32 377 961
Balanse	0	0	0	0
Foreslåtte tiltak:				
<u>Overordna inntekter og utgifter</u>				
Bruk av disposisjonsfond til enkelttiltak	-3 135 704	0	0	0
Redusert budsjettrente	-2 300 000	0	0	0
Økt eiendomsskatt næring, verk og bruk	-550 000	-550 000	-550 000	-550 000
Økt eiendomsskatt bolig	-1 347 000	-2 750 000	-4 214 000	-5 742 000
Befolkningsframskriving	0	-6 738 000	-9 445 000	-16 502 000
Saldering av budsjettet	-4 530 144	4 641 757	-2 158 575	-1 565 961
<u>Sentraladministrasjonen og fellesutgifter</u>				
Digitalisering av kommunale arkiv	1 150 704	0	0	0
Ny taksering eiendomsskatt - konsulent	300 000	0	0	0
Utredning dimensjonering/lokalisering omsorgsboliger	250 000	0	0	0
<u>Skoler inkl. SFO</u>				
Nye klasser i grunnskolen	900 000	2 100 000	3 000 000	4 200 000
Ungdomsskolen, finansiering bibliotekstilling	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
<u>Barnehager</u>				
Utbedring lekeplass Børja barnehage	285 000	0	0	0
<u>Barn, familie og sosial</u>				
Nye møbler tannlegefløyen rådhuset	100 000	0	0	0
Logoped, 50 % stilling	300 000	300 000	300 000	300 000
Omdisponering, finansiering av logoped	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Flyktningetjenesten, finansiering bibliotekstilling	-125 000	-125 000	-125 000	-125 000
<u>Kultur, fritid og frivillighet</u>				
Forprosjekt skatepark	250 000	0	0	0
Kulturminneplan	100 000	100 000	100 000	100 000
Ekstra bemanning bibliotek	275 000	275 000	275 000	275 000
<u>Hjemmebaserte tjenester</u>				
Felles forvaltningskontor helse og mestring	250 000	500 000	500 000	500 000
<u>Eiendomsdrift</u>				
Nye helse- og mestringsboliger - driftskonsekvenser	-108 000	-472 000	-472 000	-472 000
Renholdssoner	500 000	0	0	0
Rens varmeanlegg Buvik skole	100 000	0	0	0
Reparasjon heis Rossvollheimen	200 000	0	0	0
Omstillingsprosjekt drift (reduksjon 3 %)	0	-12 546 000	-12 546 000	-12 546 000
SUM ALLE TILTAK	-7 385 144	-15 514 243	-25 585 575	-32 377 961

Tabellen viser status som ble presentert på strategikonferansen i oktober, og hvilke tiltak kommunestyret har gjort i ettertid for å presentere et budsjett i balanse. De enkelte tiltak blir nærmere beskrevet under de respektive budsjettområdene i kapittel 4.

Underveis i budsjettprosessen har det kommet en del innspill fra virksomhetene om tiltak som ønskes gjennomført. Tabellen under viser hvilke tiltak som kommunestyret ikke har funnet rom for i løpet av økonomiplanperioden.

Tiltak ikke lagt inn	2017	2018	2019	2020
Økt eiendomsskatt - opptopping 1 promille per år	0	-7 383 000	-14 211 000	-21 883 000
Prosjekt IKT i skolen	350 000	350 000	350 000	350 000
Drift 8. avdeling Hammerdalen barnehage	1 000 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000
Økt spesialpedagogisk ressurs barnehagene	1 850 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000
Nye stillinger barn, familie og helse, 4,1 årsverk	2 466 000	2 466 000	2 466 000	2 466 000
Den kulturelle barnehagesekken	300 000	300 000	300 000	300 000
Nordisk samarbeid	50 000	150 000		
Skaun kulturskole - økt lønnsramme	695 000	695 000	695 000	695 000
Økt driftstilskudd lag og organisasjoner	250 000	250 000	250 000	250 000
Økt overføring Skaun kirkelige fellesråd	1 650 000	1 650 000	1 650 000	1 650 000
SUM IKKE-VALGTE TILTAK	8 611 000	2 628 000	-4 350 000	-12 022 000

3 Overordna inntekter og utgifter

Budsjettforslag 2017-2020

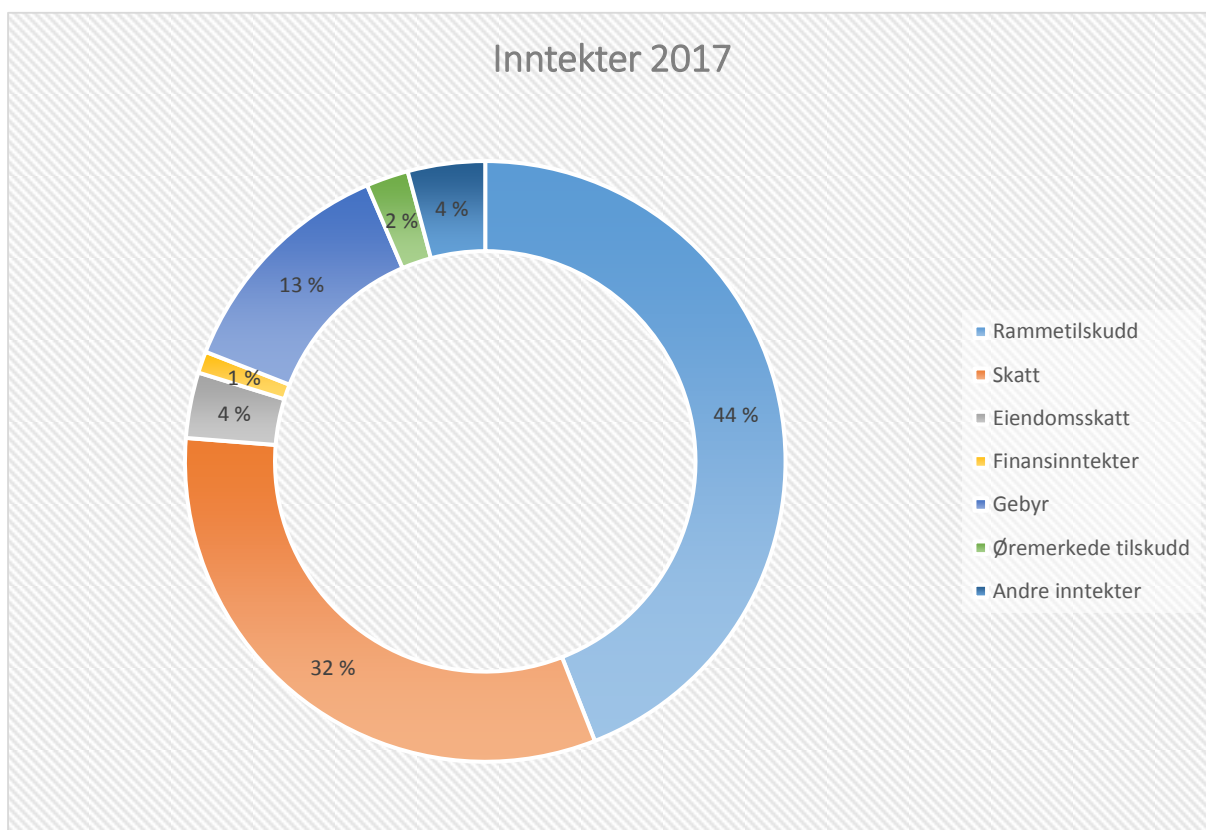
	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
3.1 Skatt på formue og inntekt	-154 040 717	-165 096 000	-174 982 000	-176 668 000	-178 691 000	-180 671 000
3.1 Ordinært rammetilskudd	-230 076 734	-239 402 000	-239 449 000	-243 063 000	-243 747 000	-248 824 000
3.2 Eiendomsskatt	-12 737 208	-12 725 000	-19 202 000	-20 605 000	-22 069 000	-23 597 000
3.3 Andre generelle statstilskudd	-2 309 474	-2 328 000	-2 328 000	-2 328 000	-2 328 000	-2 328 000
3.3 Statstilskudd flyktninger	0	0	-8 290 000	-5 492 000	-2 972 000	-1 680 000
SUM FRIE INNTEKTER	-399 164 133	-419 551 000	-444 251 000	-448 156 000	-449 807 000	-457 100 000
3.4 Renteinntekter og utbytte	-7 893 640	-5 107 000	-5 040 000	-5 040 000	-5 040 000	-5 040 000
3.4 Gevinst finansielle instrumenter	-1 283 462	-1 300 000	-1 300 000	-1 300 000	-1 300 000	-1 300 000
3.4 Renteutgifter, oa finansutgifter	8 086 611	14 541 000	13 551 000	18 110 000	21 593 000	23 164 720
3.4 Avdrag på lån	13 545 391	20 500 000	24 062 000	26 246 666	31 597 998	35 526 664
NETTO FINANSUTGIFTER	12 420 137	28 634 000	31 273 000	38 016 666	46 850 998	52 351 384
3.7 Til ubundne avsetninger	39 603 764	52 124 693	6 169 856	15 342 177	8 541 425	9 134 039
3.7 Til bundne avsetninger	1 074 373	0	0	0	0	0
3.7 Bruk tidl års mindreforbruk	-20 554 794	-41 219 234	0	0	0	0
3.7 Bruk ubundne avsetninger	-15 398 951	-16 968 123	-4 060 704	-925 000	-925 000	-925 000
3.7 Bruk bundne avsetninger	-1 003 574	-2 207 806	-1 034 134	-1 034 134	-1 034 134	-1 034 134
3.5 Avsatt lønnsoppgjør	0	0	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000
NETTO AVSETNINGER	3 720 818	-8 270 470	7 075 018	19 383 043	12 582 291	13 174 905
3.6 Felles pensjonskostnader	-2 823 768	-8 626 000	-9 941 000	-9 941 000	-9 941 000	-9 941 000
SUM	-385 846 946	-407 813 470	-415 843 982	-400 697 291	-400 314 711	-401 514 711
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
3.1 Befolkningsframskriving				-6 738 000	-9 445 000	-16 502 000
3.2 Økt eiendomsskatt næring			-550 000	-550 000	-550 000	-550 000
3.2 Økt eiendomsskatt bolig			-1 347 000	-2 750 000	-4 214 000	-5 742 000
3.2 Omtaksering eiendomsskatt			300 000			
3.4 Redusert budsjettrente			-2 300 000			
3.7 Enkelttiltak dekt av driftsfondet			-3 135 704			
3.7 Netto endring avsetning fond			-4 530 144	4 641 757	-2 158 575	-1 565 961
SUM TILTAK	0	0	-11 562 848	-5 396 243	-16 367 575	-24 359 961

Tabellen over viser summen av alle inntekter og utgifter som ikke er knyttet opp i mot spesielle tjenesteområder. Dette er de overordna fellesinntekter og –utgifter. Som tabellen viser har vi i 2017 i overkant av 415 mill. kr til å finansiere kommunens tjenesteytende virksomheter. Dette tallet synker til 401 mill. kr i 2020. De enkelte delelementene blir nærmere beskrevet i de påfølgende kapitlene.

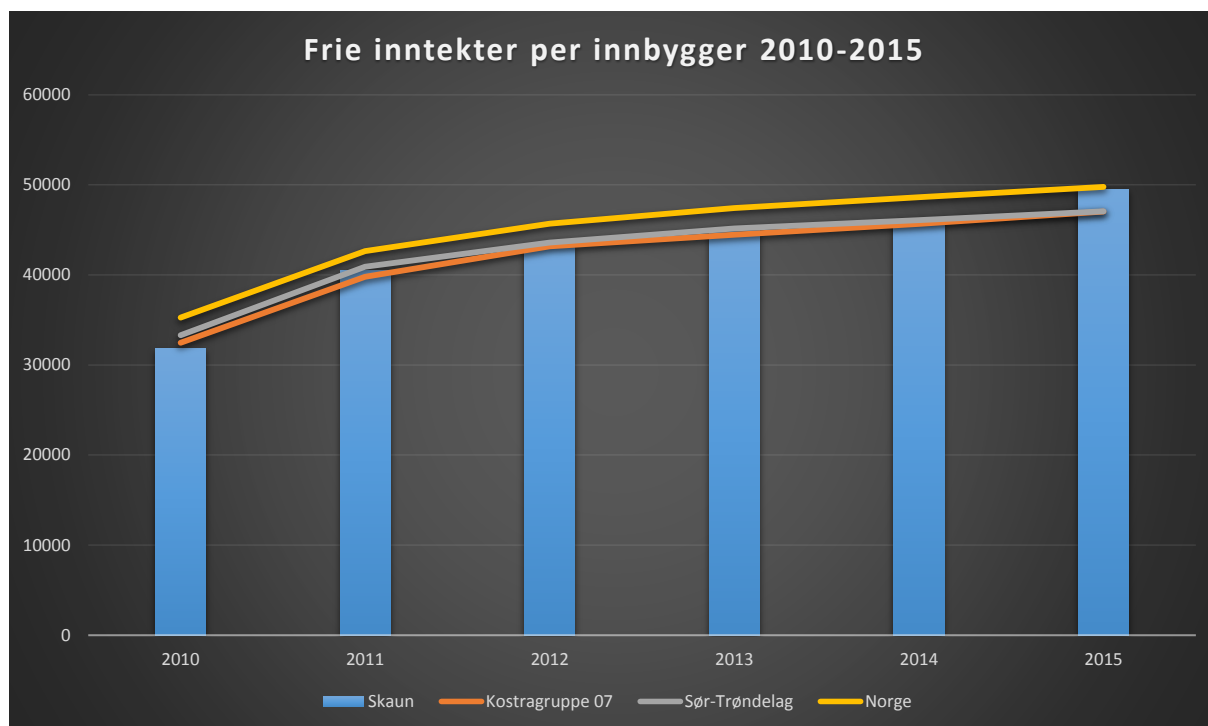
3.1 Skatt og rammetilskudd

Figuren under viser hvordan inntektene til Skaun kommune fordeler seg på ulike typer i 2017. De frie inntektene (summen av rammetilskudd, skatt og eiendomsskatt) utgjør totalt 80 % av våre inntekter. For kommunesektoren samlet er tilsvarende tall 73 %.

Regjeringens målsetting er at skatteinntektene skal utgjøre om lag 40 % av de samlede inntektene. For Skaun kommune er andelen 36 % (skatt + eiendomsskatt).

Grafen under viser utviklingen i de frie inntektene i perioden 2010-2015, sammenlignet med gjennomsnittet for henholdsvis Kostragruppe 7, kommunene i Sør-Trøndelag og alle landets kommuner (uten Oslo). I perioden har vi hatt en kraftig vekst i de frie inntektene målt per innbygger. Mens hver innbygger i 2010 genererte en inntekt på 32 000 kroner, er tilsvarende tall i 2015 nesten 50 000 kroner. Det kraftige hoppet i 2011 skyldes at det tidligere øremerkede tilskuddet til barnehager ble innlemmet i rammetilskuddet. Veksten de siste årene kan hovedsakelig forklares med at vi får relativt store beløp i veksttilskudd, som en følge av den kraftige befolkningsveksten.

Kilde: SSB-Kostra (her er frie inntekter definert som skatt (eksl. eiendomsskatt) + rammetilskudd).

Rammene for de frie inntektene, skatt og rammetilskudd, blir vedtatt av Stortinget i statsbudsjettet. I statsbudsjettet for 2017 framkommer de frie inntektene for Skaun kommune slik:

	2017	2016	Endring
Innbyggertilskudd	183 122 000	176 188 000	6 934 000
Utgiftsutjevning	6 701 000	12 427 000	-5 726 000
Tilskudd med særskilt fordeling	1 744 000	1 245 000	499 000
Inntektsgarantiordningen	594 000	-442 000	1 036 000
Veksttilskudd	6 112 000	8 126 000	-2 014 000
Skjønnstilskudd	600 000	2 800 000	-2 200 000
Netto inntektsutjevning	40 576 000	39 058 000	1 518 000
Sum rammetilskudd	239 449 000	239 402 000	47 000
Anslag skatteinntekter	174 982 000	165 096 000	9 886 000
Sum frie inntekter	414 431 000	404 498 000	9 933 000

Ut fra de kriteriene som ligger inne i inntektssystemet er Skaun blitt en «billigere» kommune å drive i 2017 sammenlignet med 2016. Dette gir seg utslag i at kompensasjonen vi får gjennom utgiftsutjevningen er langt lavere i 2017 enn i 2016.

Vi får fremdeles godt betalt for den kraftige befolkningsveksten gjennom et høyt veksttilskudd, selv om vi mister 2,0 mill. kr sammenlignet med 2016. Veksttilskuddet beregnes på bakgrunn av gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst de tre siste årene. En vekst over 1,4 % blir kompensert med 57 191 kroner per innbygger ut over vekstgrensa. Grunnlaget for beregningen av veksttilskuddet i 2017 er årene 2013-2015. 2015 var et «dårlig» år når det gjelder befolkningsvekst i Skaun (se tabell kap. 2.2), mens 2012 (som falt ut av beregningen) var et godt år. Den samme tendensen vil vi se i årene framover når 2013 og 2014 blir faset ut av beregningsgrunnlaget.

Ved beregning av skatt og rammetilskudd bruker vi prognosemodellen som KS har utarbeidet. Denne tar utgangspunkt i sist vedtatte statsbudsjett, med muligheter for egne vurderinger blant annet når det gjelder skatteinngang og befolkningsutvikling. SSB har publisert nye prognoser for befolkningsframskrivninger helt fram til 2040. Basert på SSB sin modell med middels vekst (MMMM) har vi brukt nye tall både for egen befolkning og folketallet for hele landet. Dette gir en merinntekt på henholdsvis 6,7 – 9,4 – 16,5 mill. kr i årene 2018-2020.

3.2 Eiendomsskatt

Eiendomsskatt på alle eiendommer i Skaun kommune ble innført fra og med 2014. For boliger er det formuesgrunnlaget fra ligningen for 2015 (ligningsverdi x 4) som legges til grunn for utskriving av eiendomsskatten i 2017. For alle andre eiendommer (landbruksboliger, fritidsboliger, næringsseiendommer, verk og bruk, og tomter) er det taksten fra 2007 som danner beregningsgrunnlaget.

I budsjettet for 2017 videreføres dagens promillesats, 4 promille, for boliger, fritidsboliger, tomter og andre eiendommer. Dagens bunnfradrag per boenhet, 650 000 kroner, videreføres. For boliger betyr dette en økning sammenlignet med 2016 på rundt 7 %, på grunn av at formuesgrunnlaget øker. For andre eiendommer i denne gruppen vil eiendomsskatten bli uendret. Dette gir en økt inntekt fra eiendomsskatt på 1,3 mill. kr i 2017.

For næringsseiendommer, verk og bruk økes satsen fra 5,5 promille til 7 promille i 2017. Dette gir en merinntekt på om lag 550 000 kroner i 2017, og en økning på om lag 27 %.

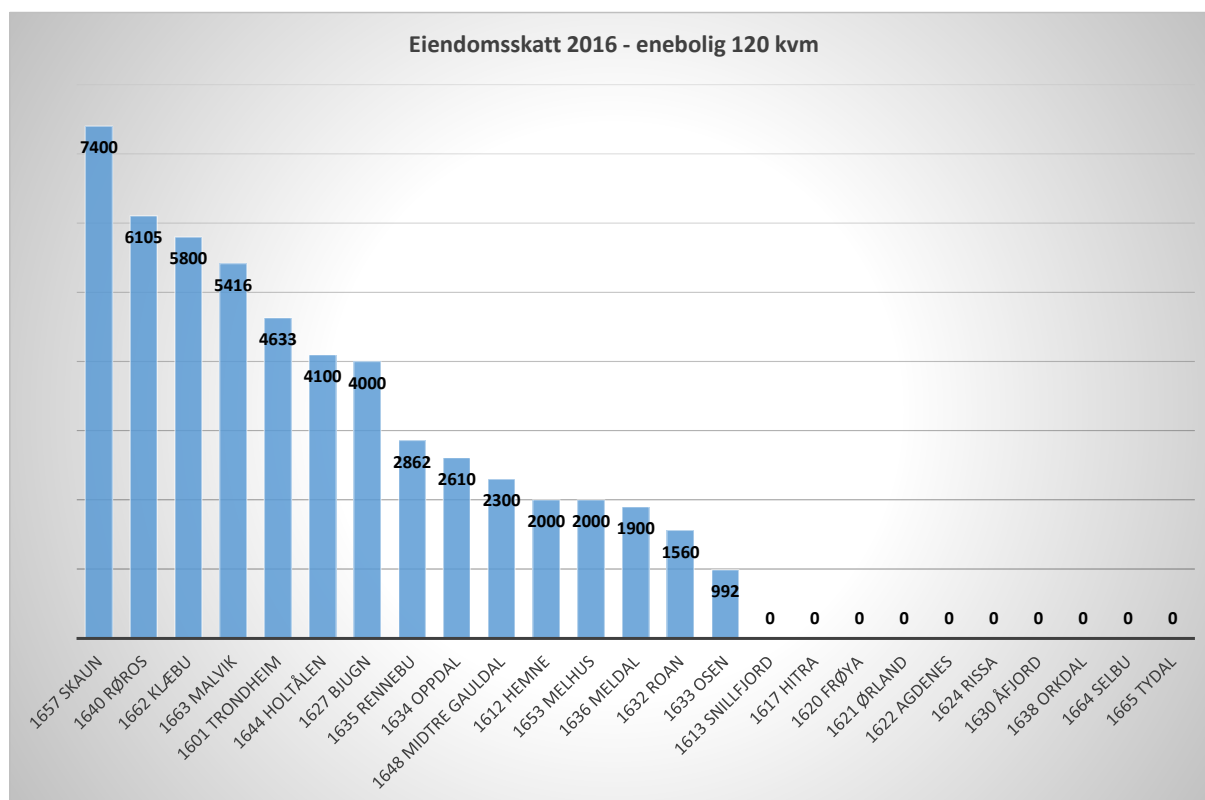
Total inntekt fra eiendomsskatt i 2017 blir med dette forslag 19,2 mill. kr.

Tabellen under viser utviklingen for en gjennomsnittsbolig i Skaun i perioden 2014-2017:

Illustrasjonsberegning enebolig	2014	2015	2016	2017	Endring 2016-2017	Endring 2014-2017
Ligningsverdi 2012-2015	707 000	750 000	781 000	820 000	5 %	16 %
Formuesgrunnlag (ligningsverdi x 4)	2 828 000	3 000 000	3 124 000	3 280 000	5 %	16 %
Lovbestemt reduksjonsfaktor	1 895 000	2 400 000	2 500 000	2 624 000	5 %	38 %
Bunnfradrag per boenhet	-500 000	-750 000	-650 000	-650 000	0 %	30 %
Eiendomsskattetakst	1 395 000	1 650 000	1 850 000	1 974 000	7 %	42 %
Skattesats (promille)	3,1	3,5	4	4	0 %	29 %
Utskrevet eiendomsskatt	4 300	5 800	7 400	7 900	7 %	84 %

Ligningsverdier for 2015 (grunnlag for eiendomsskatten i 2017) er ennå ikke kjent. I tabellen er det lagt inn en økning på 5 % fra året før. I 2016 har kommunestyret vedtatt å ikke kreve inn 4. termin på boliger, slik at betalt skatt på boligen i regneeksemplet blir 5 550 kroner i 2016.

15 av 25 kommuner i Sør-Trøndelag har eiendomsskatt på boliger i 2016. Figuren under viser gjennomsnittlig utskrevet eiendomsskatt på en bolig på 120 kvm.

Kilde: SSB-Kostra

Av kommunene i fylket er det Skaun, Bjugn, Rennebu og Meldal som bruker formuesgrunnlaget som utgangspunkt for beregningen av eiendomsskatten. De øvrige kommunene bruker egne fastsatte takster.

Sist kommunen gjennomførte en alminnelig taksering av eiendommer i kommunen var i 2007. Takstene ble gjort gjeldende fra og med skatteåret 2008. Takstene er gyldige i 10 år. Rådmannen foreslår derfor å gjennomføre en ny taksering av alle eiendommer, unntatt boliger med formuesgrunnlag, i kommunen i løpet av 2017, med sikte på utskrivning av ny eiendomsskatt fra og med 2018. Avsatt beløp, 300 000 kroner, er et foreløpig anslag og rådmannen vil komme tilbake med mer eksakte beløp i forbindelse med framleggelsen av økonomirapportene.

I en lovendring i sommer har Stortinget vedtatt at fritidsboliger kan fritas for eiendomsskatt (eigedomsskattelova § 7 e)). I dag har Skaun skrevet ut eiendomsskatt på om lag 500 fritidsboliger i kommunen. Av disse er det kun 12 stykker som har en verdi som overstiger det vedtatte bunnfradraget på 650 000 kroner. Samlet inntekt fra disse 12 fritidsboligene er i 2016 i underkant av 10 000 kroner. I forbindelse med omtakseringen som vil foregå i 2017, vil derfor rådmannen vurdere å foreslå å fritas fritidsboliger fra eiendomsskatt. Dette ut fra en kost-nytteanalyse. Fritidsboligene i kommunen ligger spredt, og det vil være både tidkrevende og kostbart å foreta ny taksering av disse.

3.3 Andre generelle statstilskudd og flyktningetilskudd

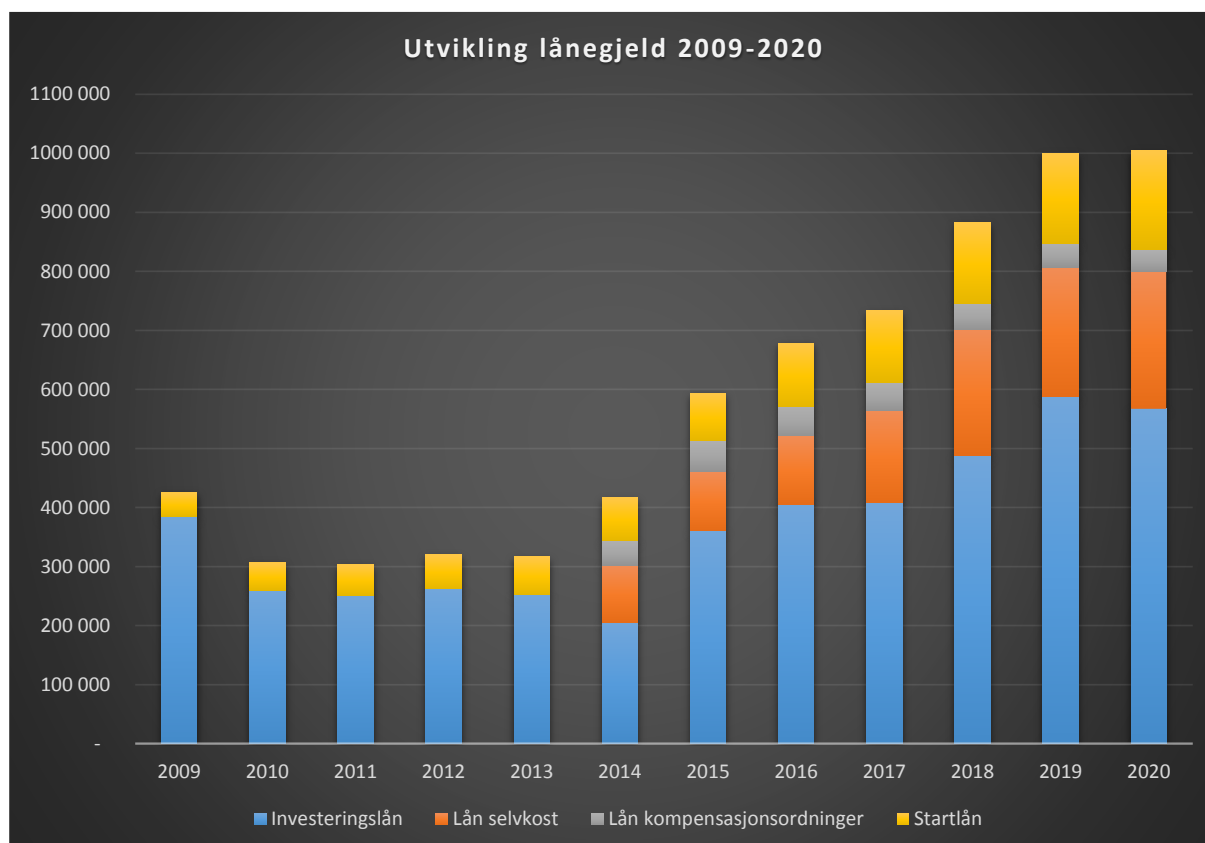
Andre generelle statstilskudd, 2,3 mill. kr, er statlige kompensasjonsordninger for rente- og avdragsutgifter knyttet til tidligere investeringer. For Skaun kommune gjelder dette kompensasjon for skolebygg, sykehjemsutbygging og bygging av omsorgsboliger. Faktisk kompensasjon vil være avhengig av rentenivået gjennom året. I budsjettet for 2017 legges det opp til samme nivå som i 2016. Deler av tilskuddet overføres til TOBB etter tidligere avtale vedr. Tangen borettslag.

Integreringstilskuddet vedrørende mottak av flyktninger er for 2017 budsjettert under dette kapitlet. Tidligere var inntekten budsjettert på flyktningetjenesten under budsjettområdet Barn, familie og helse. I budsjettet for 2017 og økonomiplanen for resten av perioden er det tatt utgangspunktet i dagens faktiske bosetting av flyktninger, og mottatt tilskudd knyttet til disse. Eventuelle økonomiske konsekvenser av nye bosettinger i perioden vil bli gjenstand for vurdering i forbindelse med framleggelsen av økonomirapportene i de respektive år.

Utgiftene til arbeidet med integrering og andre tiltak knyttet til flyktningene er spredd over flere budsjett- og tjenesteområder, samt at det berører både drifts- og investeringsbudsjettet.

3.4 Eksterne finansutgifter/-inntekter

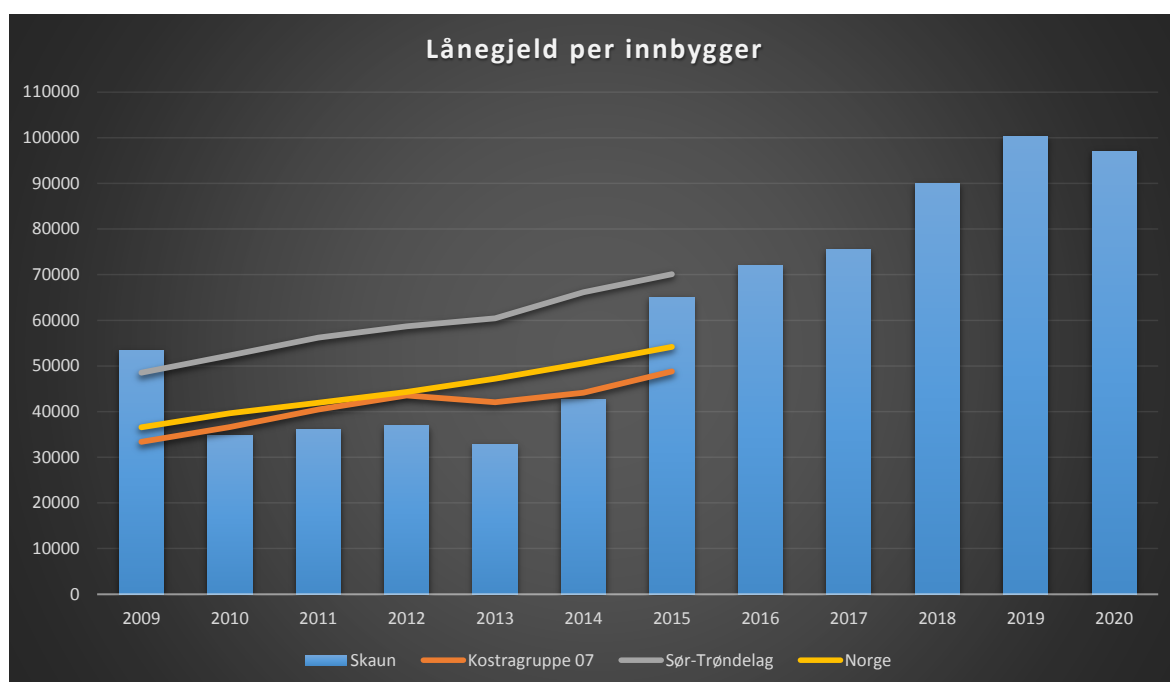
Gjeldsutviklingen siden 2009 framgår av grafen under.

Alle tall i 1000 kr. Tall for 2016 er foreløpige tall. Tall for 2017-2020 er i henhold til forslag investeringsbudsjett. For perioden fram til 2013 har vi ikke egne tall for lån selvkost og lån kompensasjonsordninger.

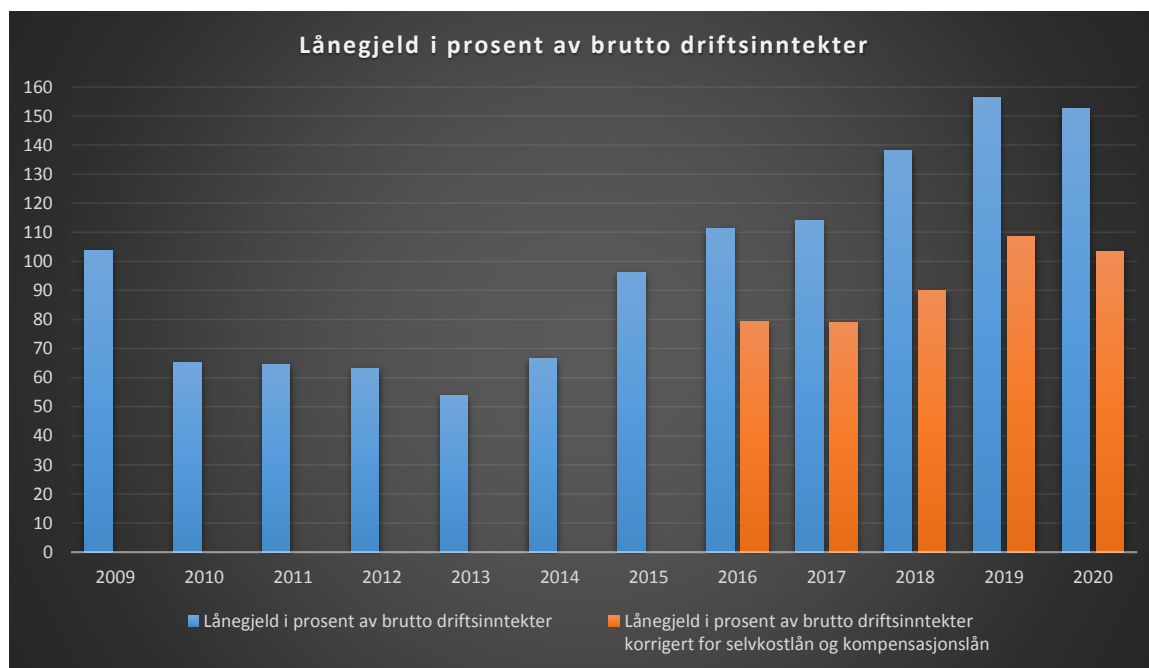
I 2010 ble inntektene fra salget av B-aksjene i Trønderenergi, brukt til ekstraordinær nedbetaling av gjeld. Etter noen rolige år når det gjelder investeringer, har gjelda økt kraftig fra 2013. I slutten av økonomiplanperioden vil vi ha om lag 1 milliard kroner i gjeld.

Lånegjelda som belaster kommunens driftsregnskap direkte vil være i underkant av 600 mill. kr (blå søyle) i 2020. De orange søylene viser lånegjeld knyttet opp imot vann- og avløpssektoren. Denne gjelda blir i sin helhet belastet vann- og avløpsavgiftene, og blir i neste omgang betalt av kommunens innbyggere. De grå søylene er lån knyttet opp i mot ulike statlige kompensasjonsordninger (se kap. 3.3). Renteendringer på disse lånene fører til tilsvarende endringer på tilskuddene vi får fra staten. De gule søylene er startlån som vi tar opp i Husbanken for videre utlån.

Tall for 2016 er foreløpige tall. Tall for 2017-2020 er i henhold til forslag investeringsbudsjett. Tall for perioden 2009-2015 er KOSTRA-tall hentet fra Statistisk sentralbyrå.

Grafen over viser at lånegjelda per innbygger i Skaun øker mye i årene framover til tross for en kraftig befolkningsvekst. I 2014 har hver innbygger i Skaun en andel i kommunens lånegjeld på 42 000 kroner. Allerede i løpet av 2018 er denne mer enn fordoblet.

Tall for 2016 er foreløpige tall. Tall for 2017-2020 er i henhold til forslag investeringsbudsjett. Tall for perioden 2009-2015 er KOSTRA-tall hentet fra Statistisk sentralbyrå.

Grafen over viser hvor andel den totale lånegjelda (eksl. startlån til videreutlån) utgjør av kommunens totale driftsinntekter. En andel over 80 % er regnet som høyt. Allerede i 2016 har vi en lånegjeld som er større enn summen av våre inntekter. I toppåret 2019 utgjør gjelda nesten 160 % av driftsinntektene. Selv når vi i perioden 2016-2020 korrigerer for selvkostlån og kompensasjonslån, utgjør gjelda godt over 100 % av inntektene.

Grunnlaget for budsjettering av renteutgiftene er en lånegjeld på 570,0 mill. kr ved utgangen av 2016, samt nye låneopptak i perioden. Hele låneporteføljen er knyttet til flytende rente. Gjennomsnittlig lånerente på våre lån er i dag på 1,8 %. For 2017 har vi valgt en budsjettrente på 2,0 %, mens budsjettrenta er 2,4 % de tre siste årene i perioden.

Tabellen under viser rentereserven som ligger inne i budsjettet for alle årene, samt konsekvensen av en tenkt renteøkning på 1%:

	2017	2018	2019	2020
Budsjettrente	2,0 %	2,4 %	2,4 %	2,4 %
Rentereserve	1 000 000	3 300 000	3 300 000	3 300 000
Renterisiko (ved + 1 % økt rente)	4 077 000	4 877 000	5 887 000	5 672 000
Rentereguleringsfond i % av gjeld	2,5 %	2,1 %	1,7 %	1,8 %

Det er tidligere satt av midler til et eget rentereguleringsfond. Formålet med fondet er å sikre forutsigbarhet når det gjelder finansieringskostnadene, og dempe usikkerheten ved eventuelle renteendringer. Målsettingen, nedfelt i finansreglementet, er at fondet skal utgjøre 2 % av netto rentebærende gjeld. Saldo på fondet er 10,2 mill. kr. Dette utgjør om lag 2,5 % av lånegjelda. I 2019 må det vurderes å avsette ytterligere 1,5 mill. kr til fondet for å opprettholde målsettingen om 2 %.

I tillegg er det budsjettet med ei renteutgift på startlån med 1,6 mill. kr, som til sammen gir ei renteutgift i 2017 på 13,5 mill. kr.

Avdrag er beregnet ut fra dagens lånemasse, samt gjennomsnittlig 30 års nedbetaling på nye lån. I 2017 utgjør dette 24,1 mill. kr, mens tallet i 2020 er 35,5 mill. kr.

I 2005 plasserte Skaun kommune 19,6 mill. kr i aksjefond og andre rentebærende papirer. Porteføljen forvaltes av Grieg Investor. Per i dag er markedsverdien rundt 36,6 mill. kr. Årlig gjennomsnittlig avkastning i perioden 2005-2016 har vært 7,8 %. Det budsjetteres med en årlig avkastning på 1 300 000 kroner, og denne gevinsten settes av med en halvpart hver til henholdsvis bufferfondet og inflasjonsjusteringsfondet.

Av tidligere års avsetning til bufferfondet, budsjetteres det med et bruk av fondet på kr 650 000 i driftsbudsjettet.

For 2017 budsjetteres det med totale renteinntekter på 6 340 000 kroner, som fordeler seg slik:

Utbytte Trønderenergi	750 000
Renter Formidlingslån	1 600 000
Renter bankinnskudd/ansvarlig lån Trønderenergi	2 600 000
Gevinst finansplasseringer	1 300 000
Andre renteinntekter	90 000

3.5 Lønns- og prisstigning

Kommunal deflator for 2017 er anslått til 2,5 %, herav en lønnsvekst på 2,7 %.

I likhet med den praksis som har vært vanlig over flere år, har kommunen ikke praktisert en ordning med en generell økning av driftsutgiftene i tråd med prisstigningen.

Intensjonen er likevel at enhetene skal oppdatere budsjettgrunnlaget med nye kjente priser på ulike løpende avtaler og engasjement. Øvrige årlige prisstigninger forutsettes inndecket gjennom kontinuerlige effektiviseringstiltak.

Lønnsveksten i statsbudsjettet er anslått til 2,7 %. Ut fra dette er det avsatt en lønnsreserve på 6,0 mill. kr i budsjettet for 2017.

3.6 Pensjonsutgifter

I budsjettet og økonomiplanperioden er følgende satser for beregning av pensjonspremien brukt:

KLP fellesordningen	18,2 %
KLP sykepleierordningen	20,02 %
Statens pensjonskasse	10,25 %

Pensjonsutgiftene for disse premiesatsene er lagt inn i budsjettet på hver enkelt enhet. Etter reglene for føring av pensjonsutgifter skal det også beregnes en pensjonskostnad. Differansen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad blir kalt premieavvik.

Hvis betalt pensjonspremie er større enn den beregnede pensjonskostnaden får vi et positivt premieavvik, som blir inntektsført i det gjeldende året. Deretter skal premieavviket utgiftsføres fordelt over flere år. Det årlige premieavviket ble utgiftsført over 15 år fram til 2011, deretter 10 år fram til 2014. Fra 2014 utgiftføres de årlige premieavvikene over 7 år.

Motsatt, hvis betalt premie er lavere enn pensjonskostnaden, skal det utgiftsføres i det gjeldende år for deretter å inntektsføres fordelt over flere år.

Premieavviket blir budsjettert på felleskapitlet; overordna utgifter og inntekter.

I økonomiplanen er det tatt hensyn til utgiftsføringa av premieavviket fra tidligere år og fra 2016.

Oppsummert er pensjonskostnadene i 2017 og utviklinga 2012-17:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pensjonspremie KLP	30 299	25 444	37 307	25 594	31 410	41 480
Premieavvik	-10 272	-2 748	-9 719	-114	-2 185	-11 280
Amortisering av tidligere års premieavvik	1 365	2 392	2 729	4 117	3 769	4 081
Tilbakeføring overskudd KLP	-2 749	-857	-4 562	-7 189	-5 614	-1 337
Sum utgifter KLP	18 643	24 231	25 755	22 408	27 380	32 944
Utgifter Statens pensjonskasse	5 424	5 095	6 026	7 004	7 593	7 067
Sum pensjonsutgifter	24 067	29 326	31 781	29 412	34 973	40 011

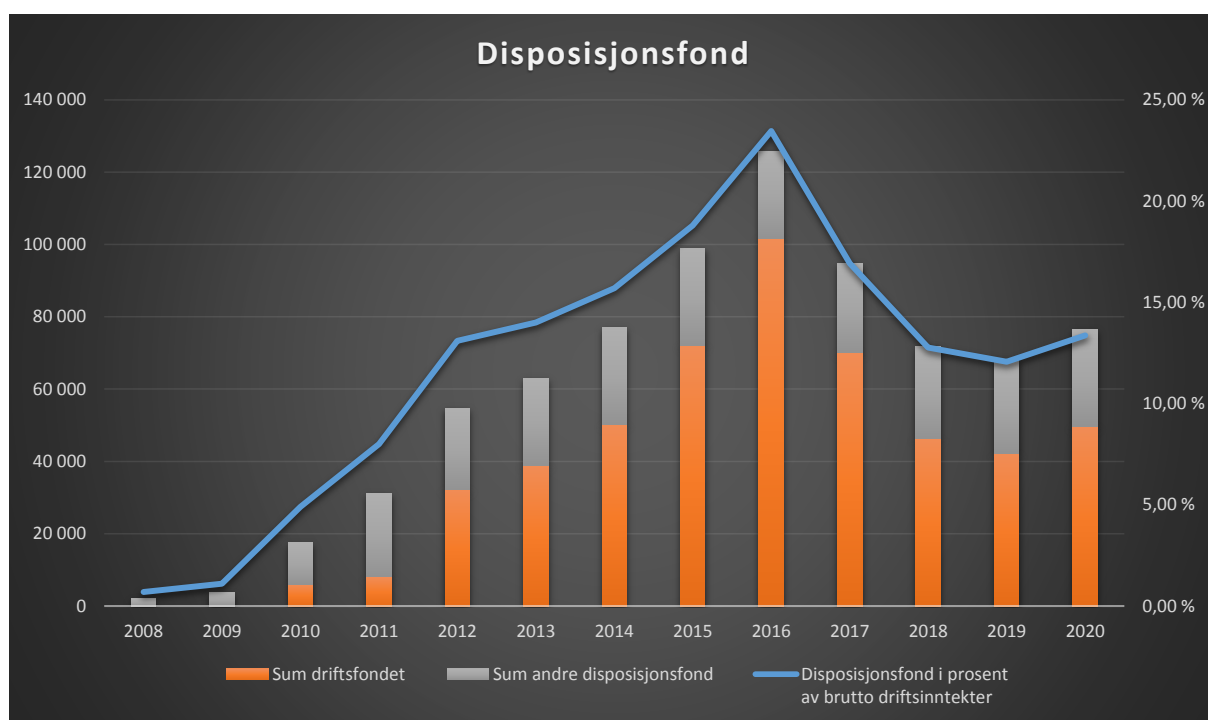
Alle tall i 1000 kr. Tall for 2016 og 2017 er foreløpige estimat fra pensjonsleverandørene.

Siden 2012 har kommunens utgifter til pensjon økt kraftig. Det endelige pensjonsregnskapet for 2017, vil først være klart når året er omme. Sentrale elementer i pensjonskostnaden er blant annet den faktiske lønnsutviklingen i 2017, samt hvor mye KLP genererer i overskudd, som i neste omgang tilbakeføres til kundene.

3.7 Bruk og avsetninger til fond

Ubundne disposisjonsfond

I 2008 var disposisjonsfondene tilnærmet tomme. Det har etter den tid vært en klar strategi å bygge opp disse, og over tid avsette rundt 3 % av de totale driftsinntektene til fonds. Grafen under viser utviklingen i fondsbeholdningen fra 2008 og framover.

Venstre akse: Tall i 1000 kroner. Tall for 2016 er basert på revidert budsjett 2016, mens tallene for 2017-2020 er basert på framlagt budsjett for perioden.

Søylene viser størrelsen på alle våre disposisjonsfond (koblet mot venstre akse), mens den blå streken viser hvor mye disposisjonsfondene er i prosent av våre totale driftsinntekter (høyre akse). Fondene når en topp i 2016, for deretter å minke i takt med at midlene blir brukt til finansiering av større investeringer i årene framover. I 2015 (siste kjente Kostratall) utgjorde fondsavsetningene i underkant av 6 % i gjennomsnitt for alle kommunene i Norge.

Tabellen under viser utviklingen i disposisjonsfondene i økonomiplanperioden med bakgrunn i det framlagte budsjettforslaget.

	Regnskap	Budsjett	Budsjett/økonomiplan			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
DRIFTSFONDET	72 016	101 653	70 091	46 508	42 094	49 753
NÆRINGSUTVIKLINGSFONDET	1 002	1 002	1 002	1 002	1 002	1 002
TAPSFOND FORDRINGER	200	200	200	200	200	200
BUFFERFOND, FINANSFORVALTNING	5 124	5 124	5 124	5 124	5 124	5 124
P-ANLEGG BØRSA	131	0	0	0	0	0
RENTEREGULERINGSFOND	10 200	10 200	10 200	10 200	10 200	10 200
FLYKTNINGETJENESTEN	1 000	1 730	1 730	1 730	1 730	1 730
INFLASJONSJUSTERINGSFOND	5 169	5 819	6 469	7 119	7 769	8 419
ANDRE DISPOSISJONSFOND	3 996	0	0	0	0	0
Sum alle disposisjonsfond	98 838	125 728	94 816	71 883	68 119	76 428

Alle tall i 1000 kroner.

Driftsfondet vil bli halvert i takt med gjennomføringen av de store investeringene i perioden, mens det per i dag ikke er planlagt bruk eller avsetning til de øvrige fondene (med unntak av inflasjonsjusteringsfondet).

Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) har tidligere anbefalt at netto driftsresultat for kommunesektoren bør ligge på 3 prosent av kommunens driftsinntekter. Bakgrunnen for denne anbefalingen var at netto driftsresultat blant annet skal brukes til å opprettholde kommunens formue (verdien av kommunens eiendeler), samt å sikre en viss egenkapitalfinansiering av vedtatte investeringsprosjekter.

Fra og med 2014 skal all momskompensasjon som kommunen mottar knyttet til investeringsprosjekter føres tilbake som finansiering av de samme prosjektene. Fram til 2014 ble investeringsmomsen helt eller delvis ført som inntekt i driftsregnskapet.

Dette har gjort at TBU har gjort en ny vurdering av størrelsen på netto driftsresultat. Konklusjonen til TBU er at netto driftsresultat minimum bør ligge på 1,75 % av driftsinntektene til kommunen. Utvalget sier imidlertid at dette er beheftet med betydelig usikkerhet, og at det nye normtallet må sees på som en minimumsregel, som må tilpasses hver enkelt kommunes økonomiske situasjon.

Sammenlignet med tidligere praksis gir dette en større grad av handlefrihet når det gjelder framtidig budsjettering av netto driftsresultat og avsetninger til disposisjonsfond. For Skaun kommune utgjør differansen mellom 1,75 % og 3 % rundt 6,4 mill. kr.

I budsjettet for 2017 er det foreslått avsetninger på 6 170 000 kroner, fordelt slik:

Driftsfondet	kr. 4 870 000
Bufferfond finansforvaltning	kr. 650 000
Inflasjonsjusteringsfond	kr. 650 000

Avsetningen på 4,9 mill. kr til driftsfondet utgjør om lag 0,9 % av driftsinntektene i 2017. Rådmannen mener dette isolert kan forsvares for enkelte år, med bakgrunn i de gode resultatene og meravsetningen til fonds i tidligere år (spesielt 2015 og 2016). Det har også vært nødvendig å redusere året avsetning for å skape balanse i budsjettet. Den reduserte avsetningen (sammenlignet med måltallet 1,75 %) utgjør i overkant av 4,4 mill. kr.

Tabellen under viser de budsjetterte avsetningene til disposisjonsfond i økonomiplanperioden, og hvor mye avsetningen utgjør i % av driftsinntektene.

	2017	2018	2019	2020
Driftsfondet	9 400 000	9 400 000	9 400 000	9 400 000
Andre fond	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
-/+ saldering av budsjettet	-4 530 144	4 641 757	-2 158 575	-1 565 961
Budsjettert avsetning	6 169 856	15 341 757	8 541 425	9 134 039
Avsetning i % av driftsinntekter	0,9 %	2,6 %	1,3 %	1,4 %

Tabellen under viser den planlagte bruken av disposisjonsfond i perioden:

	2017	2018	2019	2020
<u>Driftsfondet</u>				
Digitalisering av kommunale arkiv	1 150 704			
Møbler til nye kontor tannlegefløya	100 000			
Renholdssoner	500 000			
Rens varmeanlegg Buvik skole	100 000			
Reparasjon heis Rossvollheimen	200 000			
Dimensjonering boliger	250 000			
Utbedring uteområdet Børse barnehage	285 000			
Forprosjekt skatepark	250 000			
Taksering eiendomsskatt	300 000			
Orkdalsregionen	275 000	275 000	275 000	275 000
Bruk av fjorårets avsetning finansfondet	650 000	650 000	650 000	650 000
Budsjettert bruk av fond	4 060 704	925 000	925 000	925 000

De enkelte tiltak er kommentert nærmere under respektive budsjettområder.

Bundne driftsfond

Den budsjetterte bruken av bundne driftsfond er i all hovedsak knyttet opp i mot selvkostområdene vann, avløp, slam og feiing, samt bruk av tidligere avsatte øremerkede tilskudd til spesifikke forhold.

3.8 Betalingsregulativ

Den kommunale deflatoren (kommunal lønns- og prisvekst) er anslått til 2,5 % for 2017. Hvis ikke annet er bestemt gjennom sentrale føringer, vedtak eller praksis legges denne til grunn for å beregne økningen i de ulike satsene for egenbetalinger og gebyrer fra et år til et annet.

Tabellen under viser forslaget til endringer i de viktigste gebyr- og egenbetalingssatser fra 2016 til 2017 (se dokumentet ”Betalingsregulativ 2017” for detaljerte priser). Alle priser i

betalingsregulativet er rundet av til nærmeste 5 kr, noe som for små beløp kan gi noe utslag i % -satsen.

Type	Endring	Merknader
Hjemmebaserte tjenester	+ 2,5 %	Satsen for de med inntekter under 2G er satt til 190 kr per måned i tråd med forslaget i statsbudsjettet. Fra og med 1.7.2016 innføres gratis leie av trygghetsalarm.
Salg av mat	+10-15 %	Satsene økes mer enn deflatoren begrunnet i kostnadene til tjenesten og ønske om økt kvalitet.
Barnehager	+2,8 %	Maksimalprisen for et heltidstilbud fastsettes av Stortinget, og er i statsbudsjettet foreslått til kr 2 730 per måned eller maks kr 30 030 per år.
Skolefritidsordning	+2,5 %	
Kulturskolen	+2,5 %	
Husleie kommunale boliger	+3,6 %	Husleie justeres i tråd med utviklingen i konsumprisindeksen. Nye priser gjelder fra 1.5.2017.
Gebyr for behandling av startlån	0	Samme priser som for 2016
Gebyr for behandling av utbyggingsavtaler		Fast pris per utbyggingsavtale
Leie P-anlegget	+2,5 %	Noe større %-vis økning for leie av fast p-plass
Vann – tilknytnings-/årsavgifter	0	I tråd med selvkostregnskap
Avløp – tilknytnings-/årsavgifter	0	I tråd med selvkostregnskap
Feieavgift	0	I tråd med selvkostregnskap
Slambehandling	0	Fastsettes av Hamos IKS
Renovasjonsgebyr	0	Fastsettes av Hamos IKS
Byggesaker	0	I utgangspunktet ingen endring fra 2016, men noen tekniske justeringer på enkeltgebyr
Plansaker	0	I utgangspunktet ingen endring fra 2016, men noen tekniske justeringer på enkeltgebyr
Kart og oppmåling	0	I utgangspunktet ingen endring fra 2016, men noen tekniske justeringer på enkeltgebyr
Tjenester fra næringskontoret	0	

Illustrasjonsberegning

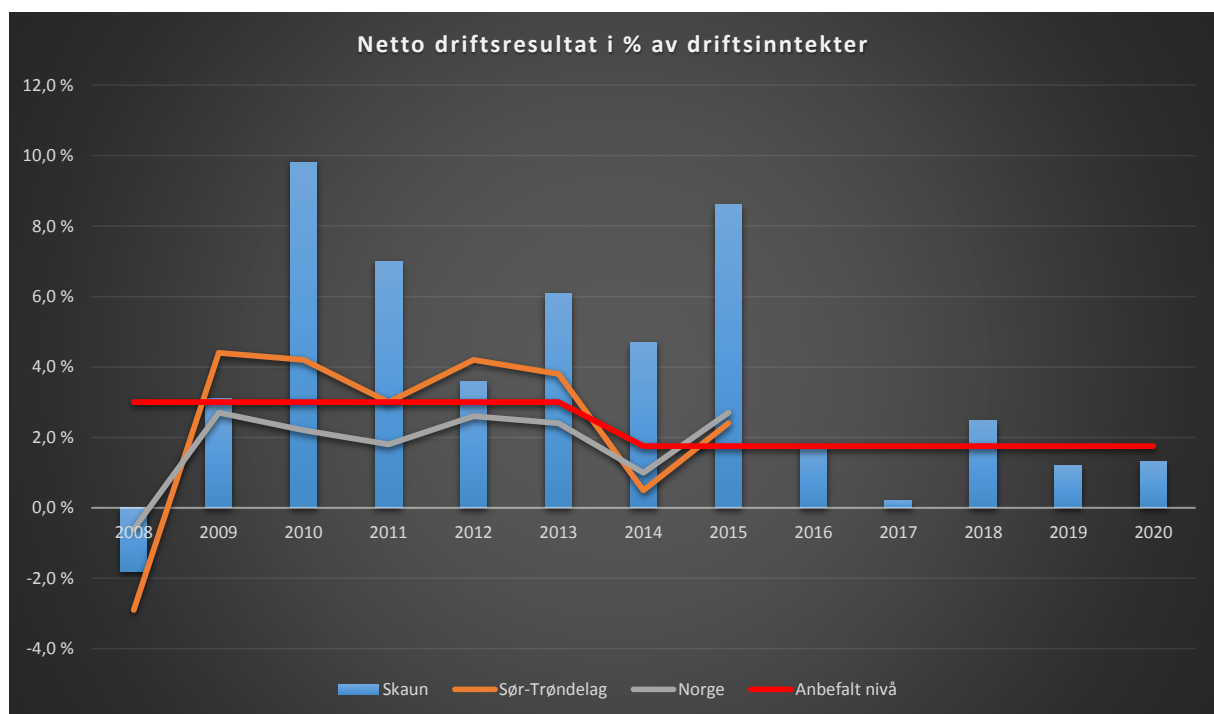
Eksempelet under viser hvor stor økning en familie med tre barn vil få i eiendomsskatt, gebyrer og brukerbetalinger i 2017 basert på forslaget til betalingsregulativ. Følgende forutsetninger er lagt til grunn for beregningene:

- Familien har en bolig med boligverdi på 3,3 mill. kr i 2015.
- Familien har to barn med heltidsplass i barnehage og ett barn med heltidsplass i skolefritidsordning
- Familien har en elevplass i kulturskolen
- Familien har en vannmåler og et stipulert forbruk på 150 m³. For renovasjon forutsettes bruk av en beholder på 140 liter
- Øvrige endringer i betalingsregulativet får ikke konsekvenser for familien

	2015	2016	2017	Endring kr 2016-17	Endring % 2016-17
Eiendomsskatt	5 800	7 400	7 900	500	7 %
Ett barn i barnehage, full plass inkl. kost	31 280	32 615	33 530	915	3 %
Ett barn i barnehage, 30 % søskenmoderasjon	22 176	22 831	23 471	640	3 %
Ett barn i SFO, full plass inkl. kost	28 325	29 095	29 810	715	2 %
Ett barn i kulturskolen	2 560	2 630	2 690	60	2 %
Årsgebyr vann, avløp, renovasjon og feiing	13 766	14 040	14 040	-	0 %
SUM	103 907	108 611	111 441	2 830	3 %

3.9 Netto driftsresultat

Tabellen under viser budsjettert netto driftsresultat i perioden 2008-2020:

Kilde: SSB-kostra for perioden 2008-2015. Tall for 2016-2020 er hentet fra budsjettet.

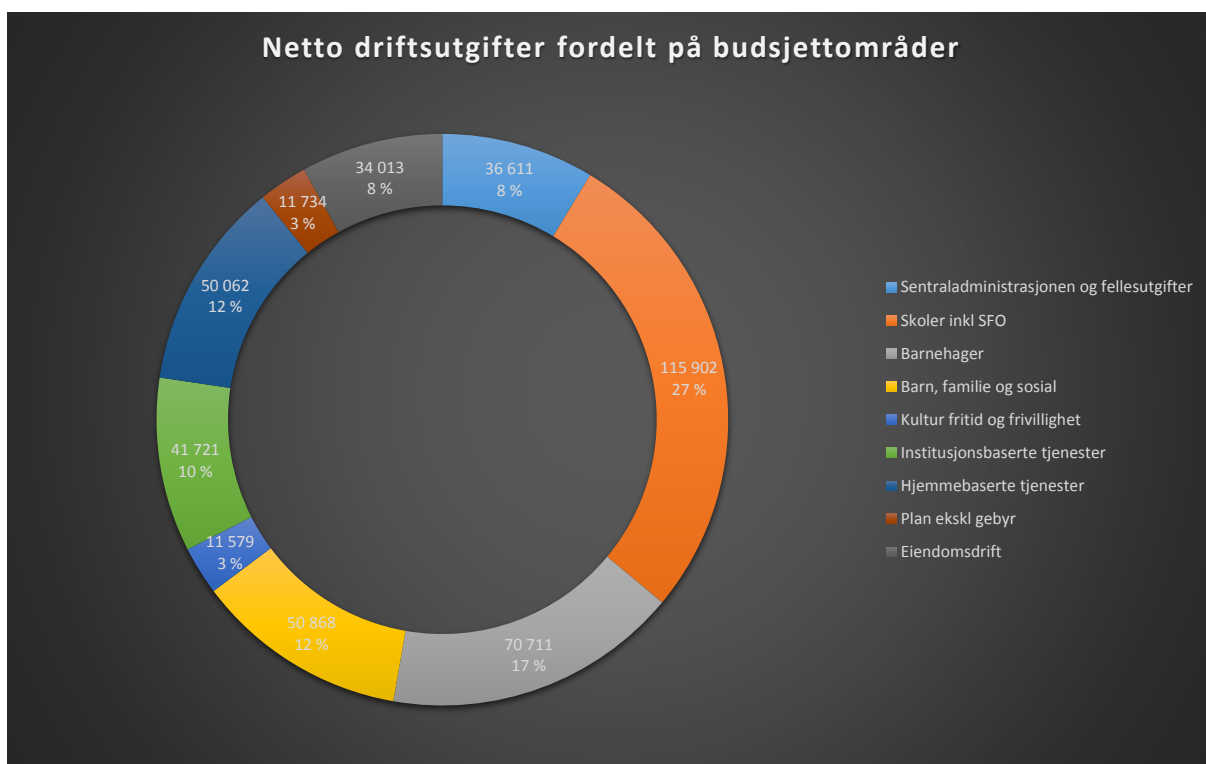
Netto driftsresultat er det mest brukte resultatbegrepet i kommunal sektor. Det sier noe om hvor mye kommunen sitter igjen med etter at alle utgifter (drift og finans) er dekket. Vi har valgt å vise tall fra 2008 og utover, da det var på den tida det ble tatt tak for å snu en negativ økonomisk trend. Etter den tid har vi hvert år levert resultater som har vært bedre enn det anbefalte nivået på henholdsvis 3 og 1,75 %. Ut fra foreløpige prognoser vil også resultatet for 2016 bli høyere enn det som framgår av grafen.

4 Kommunens tjenesteproduksjon

I dette kapitlet beskrives forslag til budsjett 2017, og økonomiplan 2017-2020, nærmere for hvert enkelt budsjettområde. Det er forsøkt lagt vekt på hva som er spesielt for det enkelte område, samt interessante nøkkeltall der dette har vært aktuelt.

I kapittel 2 og 3 ble forutsetningene for våre overordna inntekter og utgifter nærmere beskrevet. Summen av disse viser hva som er handlingsrommet når det gjelder kommunens tjenesteproduksjon. I kapittel 6 finner vi den tallmessige oppsummeringen for hele forslaget til budsjett og økonomiplan.

Netto driftsutgifter fordelt på budsjettområder gir et bilde av hvordan kommunen prioriterer bruken av sine midler. Diagrammet under viser netto driftsutgifter fordelt per budsjettområde i 2017:

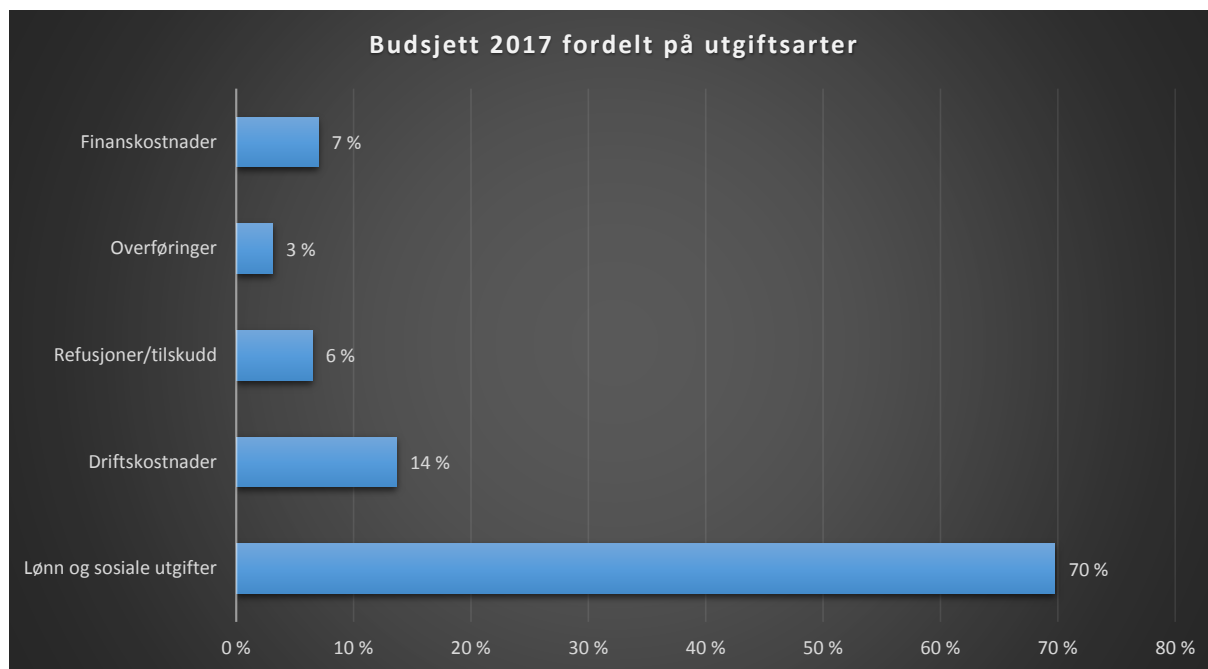
Alle tall i 1000 kroner. Fellesutgifter til skole, barnehage og helse er i grafen trukket ut av budsjettområde Sentraladministrasjonen, og fordelt på respektive budsjettområder hvor de tjenestemessig hører hjemme (dette gjelder blant annet skoleskyss og tilskudd til private barnehager).

Tre store tjenesteområder; barnehage, skole, helse og omsorg står for rundt 78 % av kommunens totale netto driftsutgifter.

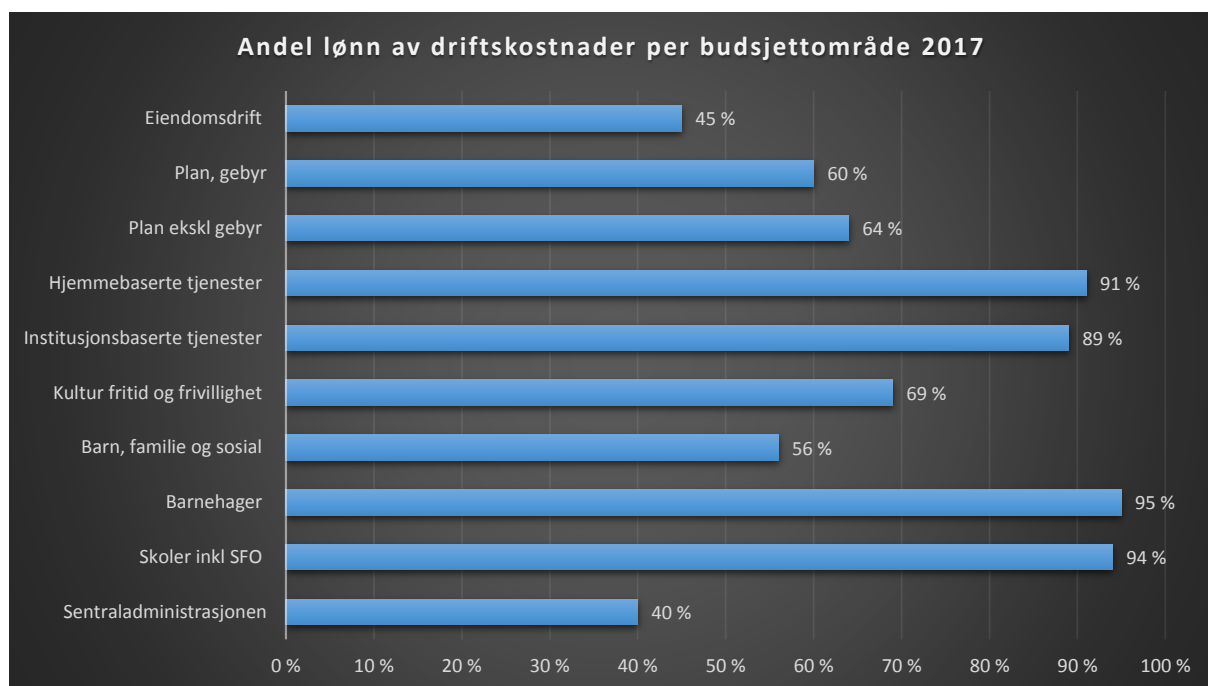
Grafen under viser hvordan budsjett 2017 fordeler seg på ulike kostnadsarter.

Kommunesektoren er generelt arbeidsintensiv, og om lag 70 % av budsjettet går med til å

betale lønn og sosiale utgifter for de ansatte. I 2017 legger rentekostnader og avdrag på lån beslag på 7 % av utgiftene våre. Tilsvarende tall i siste år i økonomiplanperioden er 11 %. Økningen i rente- og avdragsbelastningen går først og fremst utover lønn og driftskostnader, som i løpet av perioden utgjør mindre og mindre av totalbudsjettet.

Hvor lønnsintensiv de ulike budsjettområdene i kommunen er framgår av grafen under. Andelen lønn av driftskostnadene varierer fra 40 % og opp til 95 % mellom områdene.

Brukerundersøkelser

Årlig gjennomfører vi brukerundersøkelser på de fleste tjenesteområder det er utarbeidet undersøkelser på gjennom Bedrekommune.no. Mange norske kommuner benytter dette verktøyet, slik at vi i tillegg til å følge vår egen utvikling over tid også har mulighet til måle oss/speile oss mot andre kommuner. Systematiske gjennomføringer av brukerundersøkelser er ett verktøy vi benytter i resultatstyringssystemet vårt, sammen med økonomi, og formålet er å få mer balansert og objektiv styringsinformasjon som kan legges til grunn for utvikling og prioriteringer i Skaun kommune.

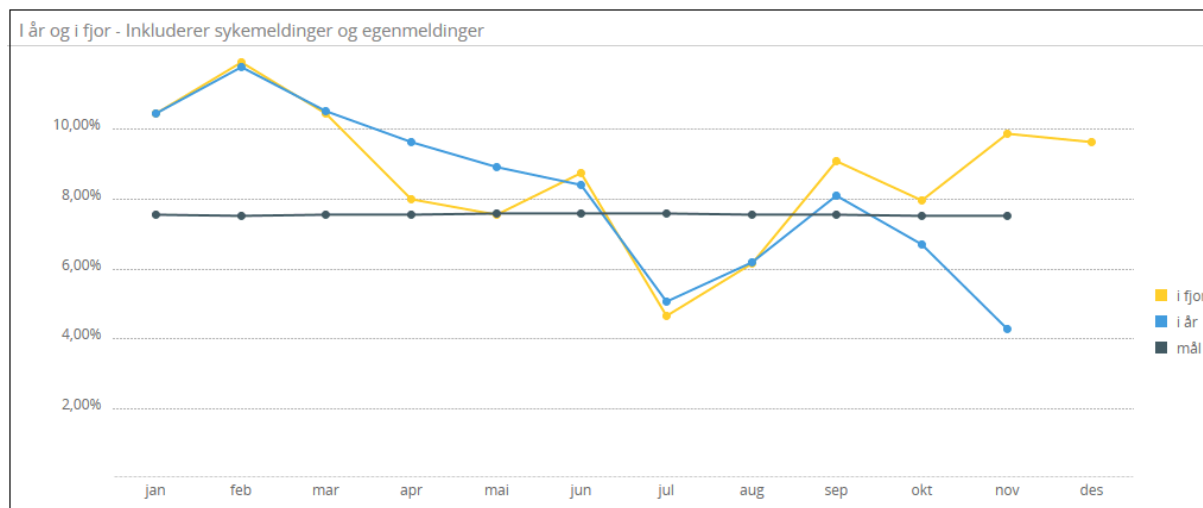
I tabellen følger en oversikt over snitt totalt innen hver undersøkelse. Disse viser gjennomgående bra fornøydhet med de kommunale tjenestene, og det er viktig å balansere dette opp mot de samlede ressursene vi har tilgjengelig til enhver tid.

	2016	2015	2014	2013	2012
Barnehage	4,9	5	4,9	4,8	4,8
Bibliotek	5,3	5,2	5,1	5	5,1
Byggesaksbehandling		4,4	3,9	4,7	4,7
Ergo- og fysioterapitjeneste	5,1	5	5,3	4,9	5
Helsestasjon	5,3	5,2	5,3	5,1	5,1
PLO hjemmetjeneste	5,4	5,5	4,9	5,1	5,2
PLO institusjon beboere		5,7	5,7	5,8	5,5
PLO institusjon pårørende	4,7	4,5	5	5,1	4,7
Psykisk helse	3,5	3,4	3,4	3,7	3,4
SFO	4,8	4,7	4,5	4,5	4,4
Vann og avløp	4,7	5	4,8	4,7	4,6
Medarbeiderundersøkelse			4,7	4,7	5
Kulturskole - foreldre/foresatte	4,5	4,6	4,8	4,8	4,7
Kulturskole - fra 8. trinn - voksne	5,2	5,3	4,8	5,3	4,9

I tillegg til undersøkelsene i tabellen over gjennomføres det årlige undersøkelser innen grunnskoleområdet (nasjonale prøver, elevundersøkelser).

Sykefravær

Sykefravær koster kommunesektoren store summer hvert år. Det er ulike måter å beregne både sykefraværsprosenten og kostnaden knyttet til sykefravær på. Det er derfor viktig å sammenligne utviklingen med egne tall, da dette gir det beste bildet på lang sikt. Grafen under viser utviklingen i sykefraværet måned for måned så langt i år (2016), sammenlignet med 2015.

Gul linje viser tall for 2015, mens blå linje viser tall for 2016. Tall for november er ikke korrekte, da de kun viser innrapportert sykefravær per 3.11.16.

Gjennomsnittlig sykefravær så langt i år (januar – oktober) er på 8,5 %. Tabellen under viser beregnet kostnad knyttet til sykefraværet i samme periode:

	I arbeidsgiver-perioden	Utenfor arbeidsgiverperioden	Total
Lønn	6 968 944	9 639 122	16 608 066
+ Pensjon	1 140 306	1 594 665	2 734 971
+ Feriepenger	855 887	1 189 095	2 044 982
+ Arbeidsgiveravgift	1 264 084	1 751 626	3 015 710
- Refusjoner	-903 710	-9 322 943	-10 226 652
- Redusert arbeidsgiveravgift	-127 418	-1 314 477	-1 441 895
- Refunderte feriepenger	-93 846	-560 325	-654 171
= Fraværskostnad	9 104 247	2 976 763	12 081 010

Sykefraværet har så langt i år kostet oss om lag 12,1 mill. kr. Dette tilsvarer omtrent 20 årsverk. I regnestykket over er det kun lønn og sosiale utgifter knyttet til den syke som er tatt med. Eventuelle ulempekostnader og inntektstap for den aktuelle virksomheten er

ikke beregnet. Heller ikke merkostnaden ved vikarbruken (ressursbruk til å innkalle vikarer, produksjonstap etc) er med i tallene.

Tallene viser klart hvorfor det er viktig med kontinuerlig og systematisk arbeid for å redusere sykefraværet.

Fellestiltak

Kommunestyret vedtok i forbindelse med behandlingen av sak 52/16 (Utvidelse av Skaun ungdomsskole) i sitt møte den 15. september 2016 følgende:

«Samtidig ber kommunestyret rådmannen om å starte et omstillingsarbeid som skal bringe økonomiplanen i balanse.»

Som framlagt på strategikonferansen i oktober (se tabell under kapittel 2.4) må netto driftsnivå i 2020 reduseres med over 32 mill. kr sammenlignet med nivået for 2017. Enten i form av økte inntekter og/eller reduserte kostnader.

I rådmannens forslag til økonomiplan er det lagt opp til et omstillingsprosjekt, hvor målet er å redusere dagens driftsnivå med om lag 3 %. I kroner utgjør dette i overkant av 12,5 mill. kr. Forutsetningen er at dette skal ha helårsvirkning allerede fra og med 2018. Det betyr at dette arbeidet må starte tidlig i 2017, for å ha en sjanse til å komme i mål. Foreløpig legges det opp til en relativ jevn fordeling mellom budsjettområdene basert på deres andel av budsjettet. Tabellen under viser hvordan beløpet er fordelt per område:

	2017	2018	2019	2020
Sentraladministrasjonen og fellesutgifter	0	1 568 000	1 568 000	1 568 000
Skoler inkl SFO	0	3 229 000	3 229 000	3 229 000
Barnehager	0	1 808 000	1 808 000	1 808 000
Barn, familie og sosial	0	1 476 000	1 476 000	1 476 000
Kultur fritid og frivillighet	0	334 000	334 000	334 000
Institusjonsbaserte tjenester	0	1 242 000	1 242 000	1 242 000
Hjemmebaserte tjenester	0	1 494 000	1 494 000	1 494 000
Plan, gebyr	0	352 000	352 000	352 000
Eiendomsdrift	0	1 043 000	1 043 000	1 043 000
Sum omstillingsprosjekt	0	12 546 000	12 546 000	12 546 000

Gjennom det pågående omstillingsarbeidet kan det hende at den virkelige fordelingen mellom enhetene blir annerledes enn i tabellen over.

4.1 Sentraladministrasjonen og fellesutgifter.

Budsjett og økonomiplan 2017-2020

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Driftsutgifter	52 826	56 644	57 260	53 929	53 929	53 929
Driftsinntekter	-7 358	-3 691	-2 487	-2 251	-2 251	-2 251
Netto driftsutgift	45 468	52 954	54 773	51 678	51 678	51 678
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Digitalisering av kommunale arkiv			1 151			
Utredning; dimensjonering og lokalisering omsorgsboliger			250			
Andel omstillingstiltak			0	-1 568	-1 568	-1 568
SUM TILTAK			1 401	-1 568	-1 568	-1 568

Alle tall i 1000 kroner

Økende fokus på digitalisering av tjenester i kommunal sektor gir oss spennende utfordringer. Både stortingsmeldingen Digital agenda for Norge og ny kommunelov som nå er ute på høring, gir klare føringer om at kommunene skal arbeide for gode IKT-løsninger, som er en forutsetning for effektiv forvaltning. Skaun kommune har i 2016 tatt en arkivanalyse av Geomatikk. Arkivanalysen har gitt oss oversikt over Skaun kommunes tekniske papirarkiv og vi har fått beslutningsgrunnlag for å sette i gang et prosjekt som omhandler ordning og skanning av kommunale arkiv. Dette må gjøres iht gjeldene krav, lover og bestemmelser på området.

Ved hjelp av en prosjektleder i deltidsstilling og bruk av konsulenttjenester vil det være mulig å i første omgang digitalisere ca 55 meter kommunalt eiendomsarkiv. Digitale arkiv vil effektivisere hverdagen for saksbehandlere som da får tilgang til dokumenter, kart o.l. digitalt og slipper å hente de fra papirarkiv. Dette vil sannsynligvis være mulig å få gjennomført i 2017. I etterkant av dette prosjektet vil det være naturlig å vurdere en digital selvbetjeningsløsning hvor innbyggerne kan finne informasjon om bl.a. egen eiendom via en modul på vår hjemmeside. Dette kan vurderes å arbeide videre med i 2018.

Skaun kommune har vært gjennom en omstillingsperiode innen helse og mestring de siste årene hvor man har snudd ressursbruken fra institusjon til forebyggende og rehabiliterende tjenester i tråd med gjeldende Helse- og mestringsplan i perioden 2014-2017. I tillegg har man økt antall skjermede plasser i institusjon fra 10 til 22 for å kunne gi et godt behandlingstilbud til personer med langtkommen demens.

Utfordringsbildet innenfor helse og mestring er kjennetegnet ved at man har en omsorgstrapp som ikke har et tilstrekkelig tilbud med alternative former for

heldøgnsomsorg til yngre med demens. Omsorgstrappen har fått integrert hverdagsrehabilitering som idelogi, og det er et godt faglig grunnlag for å legge til rette for implementering av velferdsteknologiske løsninger innenfor ulike typer varslings- og sporingsteknologi. Samtidig så mangler man en vaktentral for å ta imot, vurdere og respondere i forhold til ulike velferdsteknologiske løsninger. I en fremtidig modell så kunne man ha tenkt seg at dette ble løst av en helsevakt med bemanning 24/7 som erstatter dagens legevakt.

For å ha en bærekraftig tjenesteutvikling innenfor helse og mestring er det viktig at man fortsatt prioriterer de brukerne som har størst behov for tjenester, men også at man tilrettelegger så tidlig som mulig for en trygg og aktiv hverdag for flest mulig i egenbolig eller i en tilrettelagt bolig supplert med aktuelle tjenester. Det betyr at man må ha tilgjengelige boliger som fremmer egenaktivitet og ansvar for egen helse, og hvor man kan yte effektive helse- og omsorgstjenester.

For å kunne dimensjonere riktig antall boliger samt type boliger og lokalisasjon så ønsker man i forbindelse med det påstartede arbeidet med revisjon av Helse- og mestringsplan å kunne utrede dette nærmere med ekstern bistand og innenfor en ramme på inntil kr 250.000,-.

Rådmannen får i oppdrag å utrede behov for tilrettelagt botilbud for demente i en tidlig fase.

Rådmannen får i oppdrag å utrede forenklet og forbedret internettilknytning for eksterne brukere (for PC, Ipad, telefoner mm.) i kommunale bygg.

Kort beskrivelse av området

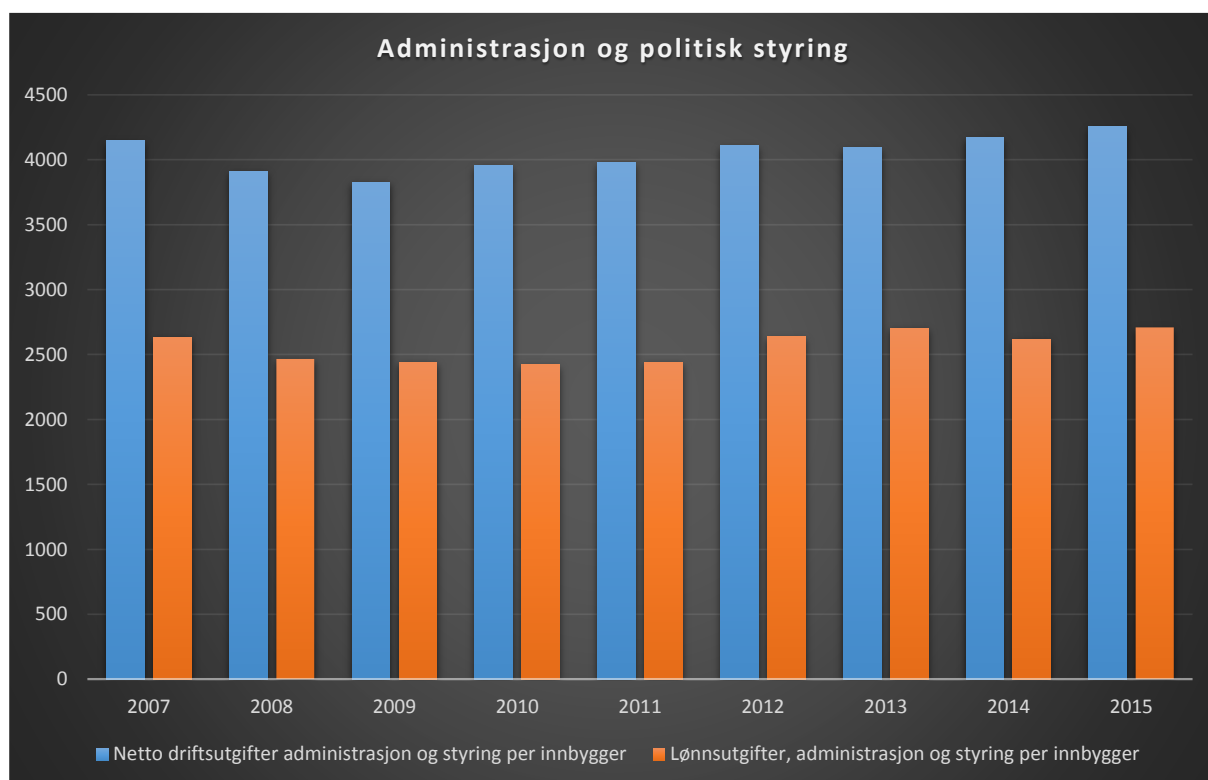
Årsverk:

Enhet/område:	Årsverk
Formannskap og kommunestyre	1,25
Rådmann m/rådgivere	4,0
Økonomi- og personalkontoret	14,86
Servicekontoret	6,79
Andre fellesutgifter (Hovedvernombud, Hovedtillitsvalgt)	0,9
	27,80

Inkludert i budsjettområdet er også utgifter som ikke er knyttet direkte opp mot noen av kommunens ordinære virksomheter. Dette gjelder blant annet skoleskyss, utgifter til skoleelever bosatt i Skaun, men som går på skole i andre kommuner, og tilskudd private barnehager. Totalt utgjør disse felleskostnadene rundt 20,0 mill. kr.

Det er lagt inn utgifter til gjennomføring av høstens stortingsvalg med i overkant av 400 000 kroner.

Nøkkeltall og indikatorer

Grafen viser netto driftsutgifter og lønnsutgifter brukt til administrasjon og politisk styring i Skaun kommune i perioden 2007-2015. Ressursene har stort sett vært på samme nivå hele perioden. Her har vi valgt å ikke sammenligne ressursbruken med kostragruppe 7 og landsgjennomsnittet, da det ikke finnes helt entydige definisjoner på hvordan kommunene definerer utgiftene til dette området. Kostratall viser imidlertid at både kostragruppe 7 og landsgjennomsnittet ligger på tilnærmet samme nivå som oss.

4.2 Skoler inkl. SFO.

Budsjett og økonomiplan 2017-2020

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Driftsutgifter	112 801	113 752	124 074	122 045	122 945	124 145
Driftsinntekter	-21 098	-14 771	-15 369	-14 173	-14 173	-14 173
Netto driftsutgift	91 704	98 981	108 705	107 872	108 772	109 972
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Nye klassedeler			900	2 100	3 000	4 200
Ungdomsskolen, finans. Bibl.stilling			-50	-50	-50	-50
Andel omstillingstiltak			0	-3 229	-3 229	-3 229
SUM TILTAK			850	-1 179	-279	921

Alle tall i 1000 kroner

Ut fra forventet elevtallsutvikling vil det bli behov for nye klassedeler i perioden.

	2017	2018	2019	2020
Buvik skole	1	1	1	1
Børse skole	1			
Jåren/Råbygda oppvekstsenter	1			
Skaun ungdomsskole			1	1

I forbindelse med økonomirapportene gjennom året, vil rådmannen komme tilbake til eventuelle behov for tilleggsbevilgninger knyttet til nye elever med spesielle hjelpebehov. Blant annet gjelder dette barn i overgangen mellom barnehage og skole.

Rådmannen får i oppdrag å sette i gang en prosess i forbindelse med utvikling av skolekretsene for Jåren Råbygda og Venn. Rådmannen bes i første omgang om å sette ned en arbeidsgruppe som blant annet inkluderer lederne ved oppvekstsentrene på Venn og Jåren/Råbygda og FAU ved de to skolene. Arbeidsgruppa kommer tilbake til HOKU og k-styret med en mulighetsbeskrivelse for en ny Venn skole innen 1. juni 2017.

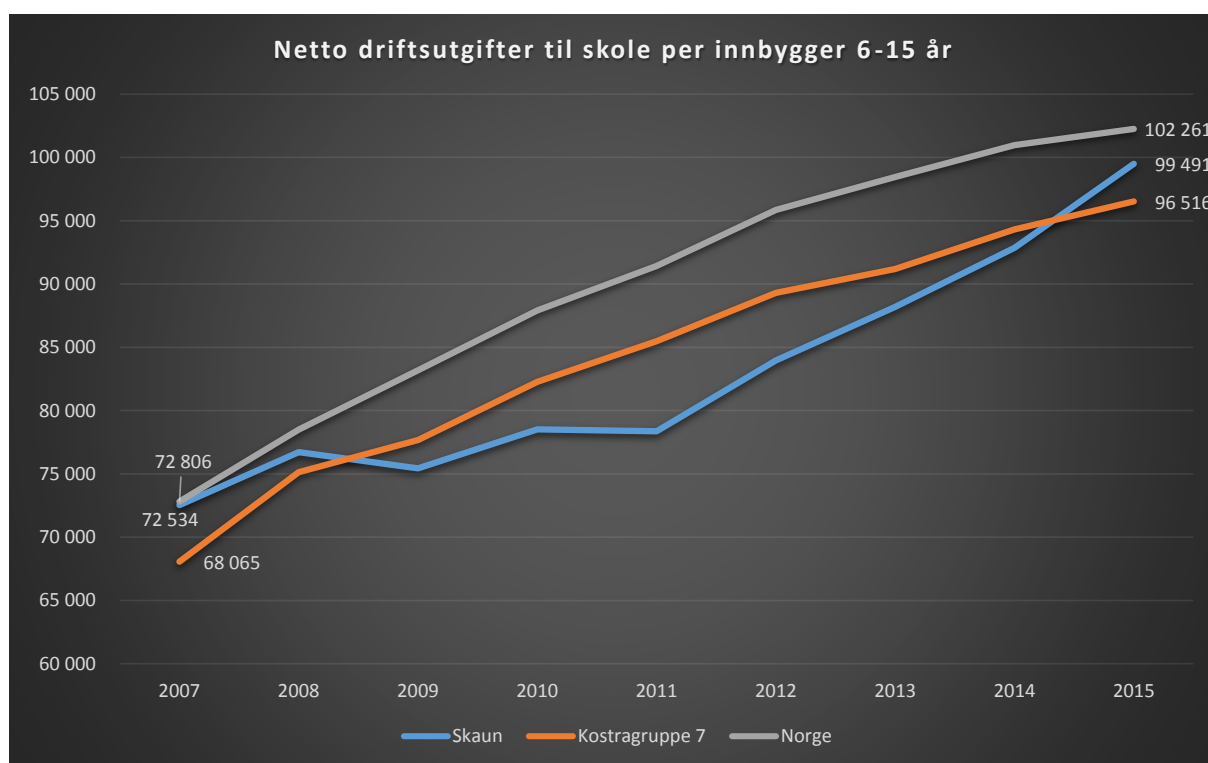
Kort beskrivelse av området

Skaun kommune har i dag 5 barneskoler, samt 1 ungdomsskole plassert i Børse. Jåren-Råbygda, Venn og Viggja er organisert som oppvekstsenter. I tillegg er det ved utgangen av 2015 registrert 13 elever, bosatt i Skaun, som går på statlig eller privat grunnskole utenfor kommunen.

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Buvik	371	376	394	397	431	440
Børsa	237	250	241	232	206	208
Jåren/Råbygda	45	48	51	53	53	49
Venn	138	141	136	138	134	121
Viggja	63	65	64	65	68	60
SUS	274	304	322	349	356	368
Sum	1128	1184	1208	1234	1248	1246

Tabellen foran viser utviklingen i elevtall basert på de som allerede er bosatt i kommunen, og tar ikke høyde for en eventuell ut- og innflytting av personer i perioden.

Nøkkeltall og indikatorer

Grafen viser utviklingen i netto driftsutgifter som brukes på skolen per innbygger i målgruppen 6-15 år. Selv om vi i deler av perioden har brukt vesentlig mindre penger per elev enn sammenligningskommunene, har vi hatt en høyere årlig vekst enn de andre. I 2015 har vi igjen passert kommunene i kostragruppe 7, og nærmer oss landsgjennomsnittet.

	Skaun				Kostragr 7	Norge
	2012	2013	2014	2015	2015	2015
Netto driftsutgifter til skole per innbygger 6-15 år	83 968	88 194	92 850	99 491	96 516	102 261
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	10,4	10,4	8,4	7,3	7,2	7,9
Andel timer spes.undervisning av antall lærertimer totalt	14	13,3	11	13,1	15,9	17,6
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn	16,1	14,9	13,9	14,2	14,2	13,5

I Skaun kommune økte andelen elever som mottar spesialundervisning betraktelig etter innføringen av LK06. Dette er en trend man også ser nasjonalt. Spesialundervisningen økte utover grunnskoleløpet. FoU-prosjektet «Spesialundervisning – drivere og dilemma» (Rapport IRIS 2012/117) peker på ulike drivere i forhold til økningen av andel elever som ikke ser ut til å ha utbytte av den ordinære undervisningen. Et av funnene i rapporten peker på at mye spesialundervisning gir mindre fleksibilitet. Det å få ned spesialundervisningen handler ikke om å redusere tilbudet til elevene, men å benytte ressursene på en mer hensiktsmessig måte, til beste for elevene. Målet for grunnskolene i Skaun har vært å redusere antall elever som mottar spesialundervisning. Det kan det se ut for at man er på riktig vei. Andelen elever som mottar spesialundervisning har de siste årene blitt mindre. Tiltak som kan ha påvirket dette er økt lærertetthet på 1.trinn, innføring av prosedyre knyttet til tidlig innsats og tiltak beskrevet i Veileder for tidlig innsats/spesialundervisning i Skaun kommune.

Grunnskolepoeng regnes ut ved at alle avsluttende karakterer som føres på vitnemålet legges sammen og deles på antall karakterer, slik at en får et gjennomsnitt. Elevene i Skaun har et noe lavere snitt i grunnskolepoeng enn landsgjennomsnittet og elever i andre kommuner man sammenstilles med i KOSTRA. Målet er at elevene i Skaun har lik eller bedre gjennomsnittlig score i grunnskolepoeng sammenlignet med elever i K07.

	Skaun	K07	Sør-Tr.lag	Landet	
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt 2015/2016	39,9	40,9	41,0	41,1	
	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Grunnskolepoeng gjennomsnitt Skaun kommune	39,7	36,8	38,5	40,2	39,9

Ressurssituasjon for skolene i Skaun kommune (Skoleporten):

Ressurssituasjon for skolen i Skaun kommune	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
Årsverk for undervisningspersonalet	74,2	75,4	84,0	91,5	90,6
Antall assistentårsverk i undervisningen	14,3	14,8	13,7	12,8	13,1
Lærertetthet 1. -7. trinn	14,7	15,9	14,9	13,2	14,0
Lærertetthet 8.- 10. trinn	17,3	16,7	15,0	15,5	14,7
Andel årstimer til underv gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	100	100	98,7	97,5	97,8

Antall årsverk har økt som en følge av elevtallsvekst, kommunestyrets vedtak om klassedelingstall og vedtak om at gruppene på 1. trinn ikke skal være flere enn 18 elever.

Basert på utgangspunkt i budsjettet for 2016 varierer lønnsutgifter per elev mye mellom barneskolene, slik som tabellen under viser:

	Buvik	Børse	Jåren-R.	Viggja	Venn
Lønnsutgifter per elev	59 800	63 700	83 300	94 000	67 700

4.3 Barnehager.

Budsjett og økonomiplan 2017-2020

	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Økonomiplan		
				2018	2019	2020
Driftsutgifter	71 474	73 522	74 462	72 369	72 369	72 369
Driftsinntekter	-19 129	-13 346	-13 891	-13 891	-13 891	-13 891
Netto driftsutgift	52 344	60 176	60 571	58 478	58 478	58 478
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Utbedring lekeplass Børse barnehage			285			
Andel omstillingstiltak			0	-1 808	-1 808	-1 808
SUM TILTAK			285	-1 808	-1 808	-1 808

Alle tall i 1000 kroner

Etter nærmere 10 års drift er det behov for en del større utskiftninger/ vedlikeholdsarbeider på uteområdet ved Børse barnehage. Etter siste «utendørsrunde» med verneombud, vaktmester, tillitsvalgte og enhetsleder er det laget en oversikt over tiltak som haster mest. Tiltakene er kostnadsberegnet til 285 000 kroner.

Rådmannen får i oppdrag å utrede spesialpedagoger i barnehagene (tidlig innsats) – behov, kostnad og organisering.

Kort beskrivelse av området

Skaun kommune har pr. 01.08.16, 7 kommunale og 1 privat barnehage. 3 av de kommunale barnehagene er tilknyttet oppvekstsenter. Dette gjelder henholdsvis Venn, Jåren/Råbygda og Viggja. Størrelsen på barnehagene varierer fra 1 til 8 avdelinger. Tabellen nedenfor viser fordelingen av barn og ansatte på de kommunale barnehagene.

Når det gjelder antall barn som er angitt, er dette det totale antall som har et tilbud i de kommunale barnehagene. Hovedtyngden av barna har fulltidsplass.

	Antall barn 01.08.16	Antall barn 01.08.17	Antall årsverk 2016	Antall årsverk 2017
Børsa	133	133	37,4	36,8
Oterhaugen	141	141	37,6	36,9
Ilhaugen	49	49	13,5	14,5
Hammerdalen	134	134	33,6	35,6
Viggja	20	20	4,4	4,4
Venn	41	41	7,6	8,4
Jåren-Råbygda	30	30	8,1	7,6
Sum komm. barnehager	548	548	142,2	144,2

I tillegg går 37 barn i Fredly private barnehage.

Den nye Hammerdalen barnehage åpnet 6 av 8 avdelinger 01.08.15. Den 7. avdelingen åpnet 01.01.16. Det ble ikke behov for å åpne den 8. avdelingen fra august 2016, og det er heller ikke lagt inn driftsmidler til å åpne den 8. avdelingen i august 2017. Viser opptaket til barnehageåret 2017/2018 at det er behov for å ta i bruk den siste avdelingen vil det fremkomme i økonomirapport 1/2017.

Endring i antall barn i barnehagene 2012 – 2016.

Barnehage	Antall barn i barnehagene 2012	Antall barn i barnehagene 2013	Antall barn i barnehagene 2014	Antall barn i Barnehagene 2015	Antall barn i Barnehagene Pr. 01.08.16
Børsa	136	149	144	144	134
Oterhaugen	131	143	146	151	141
Ilhaugen	52	51	90	51	49
Pundslia Hammerdalen	52	51	51	117	134
Viggja	21	24	22	22	20
Venn	45	38	38	38	41
Jåren-Råbygda	31	30	31	31	30
Sum kommunale barnehager	479	486	522	554	548

Økningen fra 2012 til 2013 skyldes utvidelse av kapasiteten i Børsa og Oterhaugen barnehage. Utvidelsen fra 2013 til 2014 skyldes utvidelsen ved Ilhaugen barnehage med to midlertidige paviljonger. Utvidelsen fra 2014 til 2015 skyldes ei ekstra avdeling totalt fra 01.08.15 ved å ta i bruk 6 avdelinger i Hammerdalen. En liten nedgang i barnetallet fra

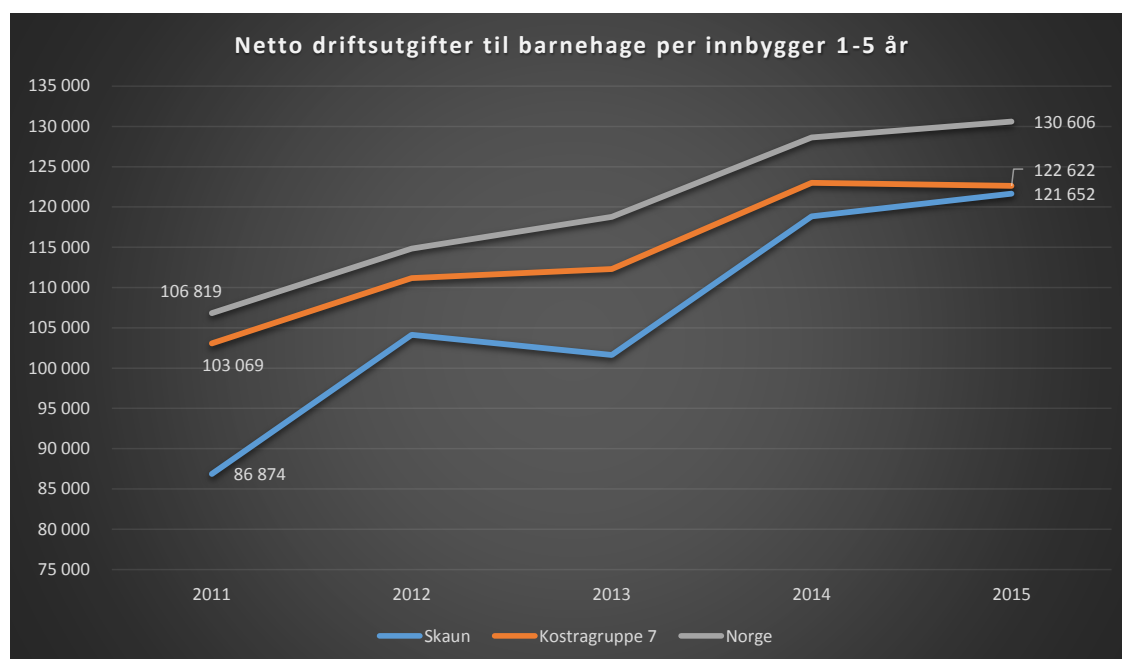
2015 til 2016 selv om den 7. avdelingen ble åpnet i Hammerdalen 01.01.16. Det skyldes færre barn i Børso og Oterhaugen barnehage, og variasjon i forholdet mellom antall barn over og under 3 år. Variasjon i fødselstall fører til at store kull førskolebarn frigjør plasser, mens et mindre antall ettåringer skal inn.

Sektorplan for barnehage i Skaun kommune 2015 – 2018 ble vedtatt i kommunestyret 10.12.15. Sektorplanen inneholder fire fokusområder som skal prege alle barnehagene i Skaun kommune. 1. *Barn med spesielle behov.* 2. *Læringsmiljø-danning og kulturelt mangfold.* 3. *Pedagogisk ledelse, barnehagen som lærende organisasjon.* 4. *Et godt språkmiljø for alle barn.* Fokusområdene bygger på tidligere planer for utvikling av barnehagene i Skaun, brukerundersøkelser og sentrale områder i rammeplan og stortingsmeldinger.

Forslag til ny «Rammeplan er ute på høring» og blir gjeldende fra 01.08.17. Med bakgrunn i Sektorplan, ny Rammeplan og kompetansebehov, vil det bli utarbeidet en kompetanseplan for barnehagene i Skaun.

1. mai 2015 ble det innført et nasjonalt minstekrav til foreldrebetaling for familier med lav inntekt. Ordningen sikrer at foreldrebetalingen per år for en heltidsplass i barnehage maksimalt skal utgjøre 6 pst. av familiens samlede person- og kapitalinntekt. Fra 1. august 2015 ble det også innført en ordning med 20 timer gratis kjernetid for 4- og 5-åringer. Fra august 2016 har også 3-åringene samme rettigheten.

Nøkkeltall og indikatorer

Grafen viser netto driftsutgifter brukt til barnehageformål per innbygger i målgruppen 1-5 år. I 2011 brukte vi vesentlig mindre ressurser på barnehagene, enn hva tilfellet er i dag. Vi ligger nå tilnærmet likt med kommunene i vår kostragruppe, men fremdeles godt under landsgjennomsnittet.

	Skaun				Kostragr 7	Norge
	2012	2013	2014	2015	2015	2015
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner	104 146	101 631	118 841	121 652	122 622	130 606
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	89,5	86,2	91,1	89,4	89,9	91
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	138 968	139 196	149 726	161 321	166 419	178 464
Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager (m2)	5,7	5,5	5	6	5,5	5,8
Andel barnehager med åpningstid 10 timer eller mer per dag	100	100	100	100	62,4	35,8

Skaun kommune har en stor andel barn mellom 1 og 5 år i barnehagene, og ligger rundt snittet av de andre kommunene i kostragruppe 7.

Kommunen har p.t. 100 % barnehagedekning, dvs. at alle barn med lovfestet rett, har fått plass i en av kommunens barnehager. Lovfestet rett til plass har de som søker innen fristen for hvert barnehageår, som i Skaun er 1. mars, og som fyller ett år innen 1. november i opptaksåret.

Det bør også påpekes at Skaun som en av få kommuner har en åpningstid i barnehagene på 10 timer pr. dag. Andelen små barn i forhold til større barn har økt. Utgifter til bemanning og drift for små og store er de samme, men inntekt av foreldrebetaling blir halvert pr. avdeling og det blir færre barn å dele utgiftene på.

4.4 Kultur, fritid og frivillighet

Budsjett og økonomiplan 2017-2020

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Driftsutgifter	14 267	15 277	13 191	12 607	12 607	12 607
Driftsinntekter	-3 301	-2 878	-1 436	-1 436	-1 436	-1 436
Netto driftsutgift	10 966	12 399	11 754	11 170	11 170	11 170
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Forprosjekt skatepark			250			
Ekstra bemanning bibliotek			275	275	275	275
Kulturminneplan			100	100	100	100
Andel omstillingstiltak			0	-334	-334	-334
SUM TILTAK			625	41	41	41

Alle tall i 1000 kroner

HKU sak 36/16, møte 04.10.16. Vedtaket innebærer at det i budsjettet for 2017 skal utarbeides et tiltak på et forprosjekt for skatepark i Buvika.

Skaun, Orkdal og Meldal kommuner vil sammen med Museene i Sør-Trøndelag (MiST)/Orkla industrimuseum starte arbeidet med en interkommunal kulturminneplan. Arbeidet er berammet til å ta 2 - 2,5 år. Arbeidet vil gå over til å bli en stilling som Regionhistoriker. En regionhistoriker er ønsket av de lokale historielagene, av Sør-Trøndelag historielag og MiST har en slik regionhistoriker inne i sin langtidspan. Både Sør-Trøndelag historielag og MiST har prioritert Orkdalsregionen ved etablering av en slik stilling i Sør-Trøndelag. En kulturminneplan og en styrket oppfølging på det kulturhistoriske området er begge mål i Sektorplan kultur.

Biblioteket styrkes med en 50-prosent stilling. Biblioteket merker stor trafikkøkning og benyttes som skolebibliotek i dag da ungdomsskolen ikke har eget bibliotek. I tillegg er biblioteket allerede en aktiv språktreningsarena. Stillingen finansieres ved at opprinnelig forslag til bevilgning til kulturminneplan reduseres med 100 000 kroner, samt at 50 000 kroner dekkes av ungdomsskolens budsjett og 125 000 kroner dekkes av flyktningetjenestens budsjett.

En rekke andre tiltak og satsingsområder hjemlet i sektorplanen for kultur er det ikke funnet rom for i forslaget til budsjett og økonomiplan. Dette gjelder blant annet den kulturelle barnehagesekken i Skaun, økt lønnsramme til kulturskolen og økt driftstilskudd til lag og organisasjoner.

Høsten 2016 var det nordisk vennskapskommunetreff i Langeland, Danmark. Her ble det signalisert markering av 100-årsjubileum for Keuruu kommune (Finland), og mulig invitasjon til deltakelse. I 2018 er det Skaun kommune sin tur til å arrangere nordisk vennskapskommunetreff. Tiltaket er kostnadsberegnet til kr. 150 000. Det er foreløpig ikke satt av midler til dette i budsjettet for 2017 og 2018.

Kort beskrivelse av området

Biblioteket	2 årsverk
Fritidsassistenter	0,25 årsverk
Klubb1	0,45 årsverk
Frivilligsentralen	1 årsverk
Kulturadministrasjonen	1,5 årsverk
Kulturskolen	6,47 årsverk, inkl. salg av tjenester til fritidskulturlivet
MOT	0,3 årsverk

Nøkkeltall og indikatorer

År	2012	2013	2014	2015
Kulturskole, elevplasser				
Musikk	204	197	205	203
Andre uttrykk	17	70	98	72
<i>Totalt</i>	<i>221</i>	<i>267</i>	<i>303</i>	<i>275</i>

Kilde: GSI (= tall pr. 1. oktober)

År	2012	2013	2014	2015
Kulturskolen, elever				
Under grunnskolealder	14	28	29	23
I grunnskolealder	197	204	236	236
Over grunnskolealder	10	13	8	10
<i>Totalt</i>	<i>221</i>	<i>245</i>	<i>273</i>	<i>269</i>

Kilde: GSI (= tall pr. 1. oktober)

4.5 Helse og mestring

Dette kapitlet omfatter tre av kommunens budsjettområder; Institusjonsbaserte tjenester, hjemmebaserte tjenester og Barn, familie og sosial (inkl. NAV).

Helse- og omsorgstjenestene i Skaun kommune arbeider aktivt for at den enkelte innbygger skal være i stand til å mestre sin egen hverdag mest mulig selvstendig, og har valgt å kalle sektoren helse og mestring. Hverdagsrehabilitering har blitt en viktig faglig ideologi som understøtter tankegangen om å mestre hverdagen uansett funksjonsnivå og alder.

Generelt viser ulike kartlegginger at helsetilstanden for kommunens innbyggere for det meste er likt med landsgjennomsnittet. De største helseutfordringene er et resultat av levevaner og livsstil, og det er spesielt fysisk inaktivitet, usunne matvaner, røyking og misbruk av rusmidler som bidrar til økt sykkelighet og dødelighet. Løsningene på disse utfordringene er nært knyttet sammen med en aktiv og bevisst folkehelsestrategi sammen med et godt tverrfaglig og forebyggende helsearbeid.

Det har vært gjennomført en ønsket ressursoverføring fra institusjon til forebyggende og behandlende tjenester. Samtidig må man ha tilstrekkelig og riktig kapasitet av behandlende tjenester og kommunens omsorgstrapp må gjenspeile dette og tjenestene må videreutvikles i tråd med mestringsideologien og innbyggerens behov for trygghet og forutsigbarhet. For å kunne tilby de riktige tjenestene, med riktig kapasitet krever dette god planlegging og endringskompetanse både blant ansatte og ledere.

Samhandlingsreformen har bidratt til at flere og mer komplekse helseoppgaver løses av kommunen nå enn tidligere, og det er etablert et formalisert samarbeid mellom kommunene og St Olavs Hospital som i all hovedsak fungerer i tråd med formålet. Skaun kommune har gjennom samarbeidet i SiO etablert en fungerende legevakt og sengepost, men ser også at ledelse og styring gjennom en vertskommunenemnd med 11 kommuner er krevende. Det er planlagt en ekstern evaluering av SiO som vil gi økt innsikt i hvordan man kan videreutvikle enheten.

Av sentrale føringer for året 2017 vil man spesielt trekke frem at retten til sykehjemsplass eller opphold i tilsvarende bolig som er særskilt tilrettelagt for heldøgns omsorg skal presiseres i pasient og brukerrettighetsloven, og kommunene skal utarbeide en lokal forskrift. Vi vil legge frem en sak til politisk behandling på dette, slik at forskriften kan vedtas innen fristen som er 1.7.2017.

Institusjonsbaserte tjenester

Budsjett og økonomiplan 2017-2020

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Driftsutgifter	48 017	50 983	49 224	47 982	47 982	47 982
Driftsinntekter	-11 828	-7 827	-7 827	-7 827	-7 827	-7 827
Netto driftsutgift	36 189	43 155	41 396	40 154	40 154	40 154
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Andel omstillingstiltak			0	-1 242	-1 242	-1 242
SUM TILTAK			0	-1 242	-1 242	-1 242

Alle tall i 1000 kroner

Kort beskrivelse av området

Rossvollheimen er kommunens helse- og omsorgsinstitusjon og har følgende tjenester:

Tjenestetilbud:	Dagplasser	Heldøgns plasser	Dager pr uke
1. Dagtilbud for hjemmeboende eldre	12 - 15		4(5)
2. Dagtilbud for hjemmeboende personer med demens	8		3
3. Korttids- og avlastningsopphold i institusjon, inkl 1 observasjonsplass		10 + 1	7
4. Langtids botilbud i skjermet enhet		22	7
5. Langtids botilbud ved somatisk langtidsavdeling		12	7
Sum:	23	44+1	3 - 7

Disponeringen av antall plasser pr avdeling er i henhold til gjeldende Helse og mestringsplan. Vi har god rullering på korttidsavdelingen. Som effekt av hverdagsrehabilitering og innsats av hjemmetjenestene så ser vi at flere bor hjemme lengre, men at de som får innvilget langtidsopphold har et mer komplekst sykdomsbilde enn tidligere og kortere levetid som gir et økt omløp på plassene. I tjenesteutøvelsen innebærer dette større krav til ansettes kunnskap og kompetanse for å ivareta en svak gruppe på slutten av livet.

Rossvollheimen har siden 2012 redusert antall årsverk i henhold til gjeldene Helse- og mestringsplan.

2013	2014	2015	2016	2017
63,5	61,2	56,5	57	57

Underveis i reduksjonen av antall årsverk har flere ansatte fått større stillingsprosent på grunn av innsendte krav om større stillinger.

Nøkkeltall og indikatorer

	Skaun kommune			Kostragr. 7
	2013	2014	2015	2015
Netto driftsutgifter per innbygger	10 652	11 720	11 221	13 475
Institusjoner - andel av netto driftsutgifter	54	51	46	43
Plasser i institusjon i % av innbyggere 80 +	20,3	19,1	17	16,8
Andel plasser i skjermet enhet for demente	19,2	24	47,8	28,8

Tidligere hadde vi færre skjermede plasser for personer med demens enn landssnittet. Dette viste et behov for omgjøring av somatiske plasser til skjermede plasser. Dette er endret i henhold til planverk. Som oversikten under tjenestetilbudet viser så er plassene 9/22. Det betyr at vi melder bruker og melder inn 22 plasser for personer med demens. Det er 9 som er særskilt tilpasset, resten blir en skjermet 2- enhet.

Hjemmebaserte tjenester

Budsjett og økonomiplan 2017-2020

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Driftsutgifter	50 771	51 758	55 960	54 716	54 716	54 716
Driftsinntekter	-9 809	-5 892	-5 898	-5 898	-5 898	-5 898
Netto driftsutgift	40 962	45 866	50 062	48 818	48 818	48 818
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Felles forvaltningskontor			250	500	500	500
Andel omstillingstiltak			0	-1 494	-1 494	-1 494
SUM TILTAK			250	-994	-994	-994

Alle tall i 1000 kroner

I hht Helse –og mestringsplanen er det vedtatt opprettelse av forvaltningskontor for å samle og styrke kompetansen innen enhetene Barn, familie og helse, Rossvollheimen og Hjemmetjenesten. Av disse er det Hjemmetjenesten som har den store vedtaksmengden med 11 forskjellige saksområder.

I dag sitter en med vedtaksbehandling, samt at sykepleierne er ute og kartlegger, en slik organisering gjør tjenesten sårbar. God kompetanse på kartlegging er en forutsetning for å kunne gi brukerne riktig tjeneste og det gir en god ressursforvaltning. En styrking av dette fagfeltet er nødvendig for å frigi sykepleiekompetanse, og holde vedtaksfristene.

Kort beskrivelse av området

Hjemmetjenesten er delt i 2 avdelinger:

- hjemmesykepleie, med 48 ansatte
- tjenester til funksjonshemmede, med 52 ansatte (antall ansatte endres).

Avdelingen overtok pr 01.09.16 tjenestene avlastning for barn/besøkshjem og støttekontakt. Dette medførte flere årsverk, samt mange nye ansatte på oppdrag. Enheten drifter 3 omsorgssenter for eldre, 2 med 21 leiligheter på hver, og en med 12 omsorgshytter. Ingen har heldøgns bemanning.

Tjenesten for funksjonshemmede drifter to bofellesskap, med ansvar for 15 beboere, en bolig for en bruker, samt ett aktivitetssenter. Nytt bofellesskap med 8 leiligheter og to avlastningsplasser skal stå ferdig høsten 2017. Det vil være behov for drift på alle tre bofellesskapene pga nye brukere.

Enheten får stadig nye oppgaver. Saksbehandlingsmengden øker betydelig, samt fakturering og andre merkantile funksjoner.

Årsverk for hele enheten:

2013	2014	2015	2016
54,6	60,5	62,1	65,68

Nøkkeltall og indikatorer

	Skaun kommune			Kostragr. 7
	2013	2014	2015	2015
Tjenester til hjemmeboende, andel av nto driftsbudsjett til PLO	39	42	47	52
Mottakere av hjemmetjenester 80 år og over (per 1000 innbygger)	326	344	365	317
Mottakere av hjemmetjenester 0-66 år (per 1000 innbygger)	10	9	11	20

En stadig større andel av totalbudsjettet til pleie- og omsorgstjenester går til tjenester til hjemmeboende. Dette er en utvikling som er i tråd med føringene i helse- og mestringsplanen.

Tabellen viser at vi ligger høyt i antall 80 år og eldre som får tjenester, og det har vært målsettingen med hverdagsrehabilitering. Det har vært fokus på opplæring til mestring i eget hjem for å utsette bruk av hjemmetjenester. Forebyggende hjemmebesøk gis til de på 78 år.

Tallet for unge brukere ligger stabilt lavt. Men denne gruppen bruker nesten 50% av budsjettet i hjemmetjenesten. Så her ligger utfordringene i årene fremover. Vi vet at flere er i skolealder og vil om noen år trenge både bolig, personaloppfølging og aktivitet/arbeid.

Barn, familie og helse

Budsjett og økonomiplan 2017-2020 (inkl. NAV)

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Driftsutgifter	46 793	50 118	54 097	50 541	49 258	49 258
Driftsinntekter	-9 831	-7 377	-3 803	-3 803	-3 803	-3 803
Netto driftsutgift	36 961	42 741	50 293	46 737	45 454	45 454
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Nye møbler tannlegefløy			100			
Logoped, 50 % stilling			300	300	300	300
Omdisponering finans. Logoped			-200	-200	-200	-200
Flyktningetj., finans. bibliotekst.			-125	-125	-125	-125
Andel omstillingstiltak			0	-1 476	-1 476	-1 476
SUM TILTAK			75	-1 501	-1 501	-1 501

Alle tall i 1000 kroner

Det er i budsjettforslaget lagt inn midler til å innrede den tidligere tannlegefløyen i rådhuset, som er gjort om til kontorlokaler.

Store deler av tjenestene er regulert gjennom nasjonale retningslinjer og føringar. For å oppfylle de krav og normer som gjelder, burde området vært styrket med tanke på antall årsverk innenfor de ulike tjenesteområdene. Dette for å kunne gjennomføre alle

arbeidsoppgavene, samt å styrke kvaliteten på de tilbudte tjenestene. Tabellen under viser de behov som per i dag er signalisert:

Jordmor 30 % stilling	200 000
Ergoterapeut 30 %	200 000
Logoped 50 %	300 000
Hverdagsrehabilitering fysioterapeut 50 %	300 000
Hverdagsrehabilitering ergoterapeut 50 %	300 000
Merkantil Helsestasjon 50 %	250 000
Skolehelsetjenesten	650 000
Psykolog 100%	700 000
Sum tiltak	2 900 000

Av disse stillingene er det bevilget midler i budsjettet til opprettelse av logopedstilling i 50-prosent stilling for å forebygge skjev språkutvikling og være en faktor for å begrense antall som dropper ut av skolen. Logopedstillingen finansieres ved å omdisponere 200 000 kroner innenfor rammen, samt de resterende 100 000 kroner ved bruk av driftsfondet.

Rådmannen får i oppdrag å utrede alternativ organisering av barneverntjenesten i Skaun.

Kort beskrivelse av området

Barn, familie og helse består av PPT, flyktningetjenesten, helsestasjon, psykisk helse, fysio- og ergoterapi, kommunalt legekontor og voksenopplæringen samt interkommunalt barnevern og yter tjenester til innbyggere i alderen 0-100 år.

Flere av tjenestene merker økt etterspørsel som kan knyttes til generell vekst og at kommunen har en ung befolkning. Dette utfordrer oss i å prioritere tilstrekkelig med ressurser til systemarbeid og til forebyggende arbeid. Og for de fleste tjenestene vil en fortsatt vekst gjøre at man må øke opp antall stillinger for å kunne løse de lovpålagte oppgavene.

Helsedirektoratet holder på å utarbeide en ny nasjonal veileder for helsestasjon og som man forventer vil gi tydelige føringer for arbeid med vold i nære relasjoner, rus, seksualitet og psykisk helse. Samtidig skal man følge opp i forhold til vekst, kosthold, grensesetting, syn og hørsel.

Innen skolehelsetjenestene har man fått økt ressurser de siste årene, og det har bidratt til at flere har fått nødvendig oppfølging. Også på dette området vil det komme ny nasjonal veileder og hva dette vil bety for tjenesten vet man ikke i dag.

Nasjonalfaglig retningslinje for barselomsorg anbefaler hjemmebesøk av jordmor 1-3 døgn etter hjemkomst, men dette innfrir vi ikke i dag. Vi prioriterer førstegangs fødende, ammeproblematikk og fødselskomplikasjoner, og for å kunne innfri retningslinjene mangler vi 30% stilling som jordmor.

Hverdagsrehabilitering er en faglig tilnærming som har vist seg å være en effektiv måte å gi brukerne gode tjenester på. En styrking av ressursene innenfor ergo- og fysioterapi anses hensiktsmessig for at innbyggerne fortsatt skal kunne bo lengst mulig i eget hjem.

Rusarbeidet er flyttet fra NAV til psykisk helse i 2016, og det er startet opp et lavterskel tilbud innen rus og psykiatri sammen med NAV og hjemmetjenesten. For neste år vil man prioritere fagutvikling av området rus. Fra 2020 vil det komme pålegg om å ha en kommunal psykolog, og det ytes et tilskudd som delfinansierer ordningen.

Kommunens legetjeneste har fortsatt en reservekapasitet på listene, men i løpet av en fireårs periode så forventer man å måtte øke med en fastlegehjemmel og dette kompenseres med statlig tilskudd. Ved SiO er det gjennomført en ROS analyse som avdekker sårbarhet knyttet til legebemanning spesielt ved samtidighet av hendelser og ved eventuelle større ulykker. Dette kan løses ved å innføre en bakvaksordning, noen man også må innføre for å innfri de fremtidige kravene som er gitt i akuttmedisin forskriften. Gitt dagens fordelingsmodell i SiO utgjør dette ca 40.000,- kr for vår del.

Integreringsarbeidet er et tverrfaglig arbeid for hele kommunen selv om mye koordineres og utføres av flyktingetjenesten. Dette er et spennende og utfordrende arbeid som gjennomføres i regi av et prosjekt før implementering i kommunens ordinære tjenestetilbud i 2018. I 2016 anmodet IMdI om bosetting av 32 flyktninger hvorav 8 mindreårige, og vi har så langt bosatt 24 flyktninger hvorav 2 enslige mindreårige. Og det har vist seg å være behov for å bosette færre enslige mindreårige enn hva IMdI anmodet om i utgangspunktet.

Vi har de siste årene kjøpt voksenopplæring fra Orkdal kommune, men ifra august 2016 så har vi etablert tjenesten i Børhaugen. De har lokaler som tidligere ble brukt av hjemmetjenesten i Rådhuset, og har i overkant av 20 deltakere på Introduksjonsprogrammet og det er ansatt tre lærere i 100% stillinger inkludert fagleder. Det har vært lagt ned et omfattende arbeid for å få etablert voksenopplæringen, men det er fortsatt et krevende og kontinuerlig utviklingsarbeid som må gjøres for å få tjenesten fullstendig implementert.

I tillegg til de respektive fagtjenestene så koordineres arbeidet med habilitering og rehabilitering av koordinerende team. Det er et tverrfaglig forum som skal tilrettelegge

for helhetlig og individuelt tilpassede tjenester. Samtidig har man utviklet Familiesenteret som har særskilt kompetanse innenfor fraværspblemtikk, overvekt, integrering og rus og psykiatri, og er et lavterskel tilbud til barn, unge og voksen som trenger hjelp til å mestre hverdagen.

Nøkkeltall og indikatorer

	Skaun kommune			Kostragr. 7
	2013	2014	2015	2015
Legeårsverk per 10000 innb.	7,7	7,4	7,2	9,2
Fysioterapiårsverk per 10000 innb.	6,5	6,5	6,2	9,1
Ergoterapeutårsverk per 10000 innb.	2,1	1,8	1,2	2,8
Jordmorårsverk per 10000 fødte			40,4	60,9
Årsverk helsesøster per 10000 innb 0-5 år			67,8	70,3

Kostratallene for årsverk knyttet til enheten, viser at Skaun kommune har lavere bemanning innenfor de forskjellige tjenesteområdene, sett opp mot de sammenlignbare kommunene i kostragruppe 7.

	Skaun kommune			Kostragr. 7
	2013	2014	2015	2015
Andel barn i barnehage som får ekstra ressurser	7,7	6,3	7,3	14,5
Andel elever i grunnskole (1-4. trinn) som får spesialundervisning	5,2	4,5	4,7	4,6
Andel elever i grunnskole (5-7. trinn) som får spesialundervisning	13,7	11,3	8,8	8,5
Andel elever i grunnskole (8-10. trinn) som får spesialundervisning	15,4	11,5	10,1	9,6

Kostratallene for andel barn som får spesialundervisning viser at vi har nærmet oss nivået på kommunene i kostragruppe 7.

	Skaun kommune			Kostragr. 7
	2013	2014	2015	2015
Andel barn som har fullført helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn	107	96	88	92
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst	105	101	107	85
Barnevern: Andel barn med undersøkelse (0-17 år)	2,7	2,6	2,1	-
Barnevern: Andel barn med tiltak (0-22 år)	3,6	3,2	2,6	-

NAV

Kort beskrivelse av området

Organisatorisk er NAV en egen enhet, men budsjettmessig ligger enheten under budsjettområdet Barn, familie og sosial.

Kommunale årsverk:

Sosialhjelp/kvalifiseringsstønad/gjeldsrådgivning: 3 årsverk. Fra og med 01.01.2017 4 årsverk.

Statlige årsverk:

6,1 årsverk. I tillegg kommer leder som er statlig ansatt, men lønnskostnaden fordeles 60 % stat og 40 % kommune.

Nøkkeltall og indikatorer

	Skaun kommune			Kostragr. 7
	2013	2014	2015	2015
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år	5,3	6,7	5,7	-
Andel sosialhjelpsmottakere 20-66 år	2,4	2,8	2,2	-
Gjennomsnittlig stønadslengde (mnd) 18-24 år	2,7	3,8	4,9	-
Gjennomsnittlig stønadslengde (mnd) 25-66 år	5,4	4,2	4,6	-

Kostratall viser at stønadslengden til sosialhjelpsmottakere i aldersgruppen 18-24 år har økte hele perioden, og er nå lengre enn i den eldste gruppen.

Kvalifiseringsstønad

Det har vært lav aktivitet på tiltaket kvalifiseringsstønad i 2016 med et forbruk på totalt kr. 60 048,- ut oktober. Fylkesmannen, i samarbeid med NAV, har lagt sterkere fokus på økt aktivitet. Dette innebærer en forventet økning i aktiviteten for 2017 med et totalt forbruk på kr. 550 000,-

Økonomisk sosialhjelp

Det er for 2017 budsjettert med det samme nivået som for 2016 med kr. 3 400 000,-. Erfaringer så langt i 2016 tyder på at Skaun kommune har utfordringer med noen målgrupper som resulterer i høyere forbruk på økonomisk sosialhjelp. 2015 var et år med et lavt forbruk på økonomisk sosialhjelp. Pr. oktober 2016 har Skaun kommune et merforbruk på kr. 335 000,- i forhold til oktober 2015, men fortsatt godt innenfor tildelt budsjett for 2016.

Gjeldsrådgivning

Etter at kontoret styrket bemanningen på gjeldsrådgivning i 2015 er ventetiden redusert betydelig. Nå er ventetiden redusert til maksimalt 1-2 uker og er et viktig tilbud til kommunens innbyggere.

Endringer fra 2016 til 2017

For å sikre kvaliteten på vedtakene innenfor tjenestene økonomisk sosialhjelp og gjeldsrådgivning, er det i 2016 ansatt en fagansvarlig. Starter i 100 % stilling fra og med 01.01.2017. Dette ble mulig gjennom at en kommunalt ansatt ble ansatt i en statlig stilling i NAV Skaun.

Videre er NAV Skaun i gang med å styrke kontoret med ytterligere 1-en-stilling. I tråd med føringer som innebærer at NAV skal tidligere inn i integreringsarbeidet for flyktninger styrker vi teamet med en konsulent som skal jobbe tett med flyktningetjenesten og voksenopplæringen. Målet er å bidra til at flyktningene blir økonomisk selvhjulpne.

01.01.2017 trer aktivitetskravet for unge brukere av sosialhjelp i kraft. NAV Skaun vil benytte virkemidler som statlige tiltak og kvalifiseringstiltaket. Blir etterspørselen i målgruppen høy, så kan det bli behov for å se på kreative løsninger sammen med kommunen.

4.6 Plan, ekskl. gebyr

Budsjett og økonomiplan 2017-2020

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Plan ekskl gebyr						
Driftsutgifter	12 694	15 067	15 110	14 818	14 818	14 818
Driftsinntekter	-2 165	-2 056	-3 376	-3 376	-3 376	-3 376
Netto driftsutgift	10 528	13 011	11 734	11 442	11 442	11 442
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Andel omstillingstiltak			0	-352	-352	-352
SUM TILTAK			0	-352	-352	-352

Alle tall i 1000 kroner

Kort beskrivelse av området

Teknisk kontor hadde 17,7 årsverk pr. januar 2016. I tillegg kommer brannkorpset, samt at vi kjøper administrasjon av brann, redning og feiing fra Orkdal kommune.

I budsjettet for 2017 forutsettes 19 årsverk hvorav 1 årsverk er en engasjementsstilling. Dette skal gi økt kapasitet på adressering og trafiksikkerhet.

Teknisk kontor består av ikke-gebyrfinansierte tjenester som arealplanlegging, veg/trafiksikkerhet, adressering, utbyggingsavtaler, eiendomsutvikling, branntilsyn, landbruk, skogbruk, viltforvaltning, bostøtte, startlån, utleie av trygde- og utleieboliger, oppgradering og vedlikehold av kart og gjennomføring av kommunens bygge- og anleggsprosjekter.

Nøkkeltall og indikatorer

	Skaun kommune			Kostragr. 7
	2013	2014	2015	2015
Brutto driftsutgifter per km kommunal veg	138 489	155 234	161 085	112 942
Andel kommunale veger uten fast dekke	63,8	63,8	63,8	31,6
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innb.	18	17	18	15

4.7 Plan, gebyrbelagte tjenester

Budsjett og økonomiplan 2017-2020

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Plan, gebyrbelagte tjenestekområder						
Driftsutgifter	18 425	21 860	19 984	19 984	19 984	19 984
Driftsinntekter	-28 107	-26 172	-27 443	-27 443	-27 443	-27 443
Netto driftsutgift	-9 682	-4 312	-7 459	-7 459	-7 459	-7 459

Alle tall i 1000 kroner

Rådmannen får i oppdrag å utrede alternativ organisering av brann- og redningstjenesten i Skaun.

Kort beskrivelse av området

Budsjettområdet omfatter gebyrbelagte tjenester innenfor både teknisk kontor (plan/byggesak, kart/oppmåling, feiing) og driftskontoret (uteseksjonen – vann og avløp).

Øvre ramme for inntektene til området er selvkost. Selvkost beregnes etter egne retningslinjer fastsatt av departementet. Eventuelle overskudd ett år blir avsatt på fond til dekning av senere underskudd (eventuelt brukes til å holde avgiftsnivået nede).

Vann- og avløpssektoren, og feiing, er i sin helhet finansiert av brukerbetalinger (kommunale avgifter). Her er dekningsgraden 100 %, dvs full selvkost.

Innenfor de andre områdene (byggesak, kart og oppmåling, plan) er det med dagens priser og aktivitet i markedet ikke mulig å få full dekning av kostnadene. For å oppnå full kostnadsdekning innenfor disse områdene må gebyrene øke med fra 21 – 56 %, samtidig som dette ikke medfører redusert aktivitet. Rådmannen anser dette som urealistisk.

I følge beregninger som selskapet Momentum har utført for oss, er selvkostdekningsgraden så lav som 58 % (Kart og oppmåling), 59 % (plansaker) og 82 % (byggesak). Gitt dette, så subsidierer kommunen området med rundt 1,6 mill. kr årlig.

4.8 Driftskontoret

Budsjett og økonomiplan 2017-2020

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Driftsutgifter	42 336	48 965	47 109	45 406	45 406	45 406
Driftsinntekter	-13 939	-10 524	-13 096	-13 600	-13 600	-13 600
Netto driftsutgift	28 396	38 441	34 013	31 806	31 806	31 806
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Helse- og mestringsboliger - drift			-108	-472	-472	-472
Renholdssoner			500			
Rens varmeanlegg Buvik skole			100			
Reparasjon av heis Rossvollheimen			200			
Andel omstillingstiltak			0	-1 043	-1 043	-1 043
SUM TILTAK			692	-1 515	-1 515	-1 515

Alle tall i 1000 kroner

De 10 nye helse- og mestringsboligene som er under bygging i Børsa, skal være klare for innflytting høsten 2017. 8 av boligene er utleieboliger, mens 2 boliger skal benyttes som avlastningsboliger. Det er i beregningene lagt til grunn en husleie på 7000 kroner per måned, mens driftsutgiftene er estimert til 200 000 kroner per år. Netto inntekt skal blant annet dekke prosjektets kapitalkostnader.

Innkjøp av renholdssoner gjelder på Viggja oppvekstsenter, Jåren-Råbygda oppvekstsenter og på SFO Venn.

Varmeanlegget på Buvik skole er gammelt, og det er et stor behov for et ekstra vedlikehold og rens av dette.

En av heisene ved Rossvollheimen er ustabil i drift, noe som fører til mange utrykninger for teknisk vakt og ikke minst problemer for både personale og beboere på stedet. En ganske omfattende reparasjon er nødvendig.

Rådmannen får i oppdrag å utrede etablering av ladestasjoner for EL-biler på parkeringsplasser, bl. a. parkeringsanlegget i Børsa og ved andre kommunale bygg/skoler.

Kort beskrivelse av området

Driftskontoret er inndelt i 3 seksjoner

- Renhold 28 ansatte – 22 årsverk – Renhold kommunale bygg
- Vaktmester 13 ansatte – 12,5 årsverk – Drift og vedlikeh. kom. eiend.
- Uteseksjonen 7 ansatte – 7 årsverk – Drift og vedlikeh. veg, vann og avløp.

I tillegg er vi 4 i stab – enhetsleder, rådgiver med ansvar for kommunale avgifter, ingeniør med ansvar for Uteseksjonen og en fagarbeider (veg, vann og kloakk) som følger opp prosjekt og henvendelser fra brukerne.

Totalt 52 ansatte – 45,5 årsverk.

Vår største utfordring er manglende planleggingsressurs for oppfølging av vår bygningsmasse. Dette fører bl.a. til at vi ikke kan legge fram en tilfredsstillende vedlikeholdsplan.

4.9 Skaun kirkelig fellesråd.

Kirkelovens § 15 regulerer kommunens økonomiske ansvar overfor fellesrådet.

Følgende utgifter skal kommunen utrede på bakgrunn av budsjettforslaget fra Skaun kirkelige fellesråd:

- a) Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker
- b) Utgifter til anlegg og drift av gravplasser
- c) Utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelige fellesråd
- d) Driftsutgifter for fellesråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold
- e) Utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring
- f) Utgifter til kontorhold for prester

I sitt budsjettforslag søker fellesrådet Skaun kommune om ei bevilgning på 4 082 000 kroner. Søknaden er 1 700 000 kroner høyere enn overføringen til fellesrådet for 2016.

I rådmannens forslag til budsjett for 2017 er tilskuddet til fellesrådet budsjettert med 2 419 000 kroner.

I tillegg kommer verdien av tjenesteyting som kommunen bidrar med av blant annet vedlikeholdsarbeid på kirkegårdene.

Økningen i fellesrådets budsjettforslag er i all hovedsak begrunnet i ønsket om nye stillinger, samt økning av eksisterende stillinger. Totalt er det snakk om 2,8 årsverk.

For øvrig følger Skaun kirkelig fellesråds budsjett som vedlegg til saken.

5 Investeringer 2017-2020

Skjema 2 A under viser forslaget til totale investeringsutgifter i økonomiplanperioden.

Skjema 2 A	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Investeringer i anleggsmidler	230 940	129 233	126 496	233 090	179 320	25 810
Utlån og forskutteringer	14 584	30 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Kjøp av aksjer og andeler	984	1 240	1 100	1 200	1 300	1 400
Avdrag på lån	3 049	2 545	3 000	3 000	3 000	3 000
Dekning av tidligere års udekket	2 974	0	0	0	0	0
Avsetninger	7 289	6 000	0	0	0	0
Årets finansierungsbehov	259 820	169 018	150 596	257 290	203 620	50 210
Bruk av lånemidler	197 354	108 548	85 000	180 000	154 000	45 010
Inntekter fra salg av anleggsmidler	121	32				
Tilskudd til investeringer	250	3 333	17 460	1 630	180	
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	16 822	17 209	3 000	3 000	3 000	3 000
Kompensasjon for merverdiavgift	41 906	18 290	13 650	34 010	33 660	800
Andre inntekter	388	0				
Overført fra driftsregnskapet	0	0				
Bruk av tidligere års udisponert	0	0				
Bruk av avsetninger	2 979	21 606	31 486	38 650	12 780	1 400
Sum finansiering	259 820	169 018	150 596	257 290	203 620	50 210
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

Alle tall i 1000 kroner.

I 2017 er det foreslått investeringer i anleggsmidler (bygg, transportsmidler, IKT) for 126,6 mill. kr. Disse finansieres ved en blanding mellom egenkapital (momskompensasjon og bruk av fond), tilskudd (omsorgsboliger og trafikksikkerhetstiltak) og låneopptak. Se skjema 2 B for en mer detaljert oversikt over hvilke prosjekter dette er.

Utlån (husbankens startlånsordning) foreslås med 20,0 mill. kr årlig med bakgrunn i økt etterspørsel og behov. Utlånene finansieres ved tilsvarende låneopptak i Husbanken. Dette er i utgangspunktet en selvfinansierende ordning ved at avdrag vi betaler for våre lån i Husbanken, over tid dekkes fullt ut av avdrag som vi mottar fra våre låntakere.

Kjøp av aksjer og andeler gjelder pliktig egenkapitalinnskudd i KLP, som finansieres ved bruk av fond.

Tabellen under viser totale investeringsutgifter og finansiering i perioden 2017-2020:

Investeringer i anleggsmidler	564 716	
Andre investeringsutgifter	97 000	
SUM	661 716	
Finansiering:		
Låneopptak	464 010	70 %
Tilskudd/mottatte avdrag	31 270	5 %
Egenkapital (momskompensasjon, fond)	166 436	25 %
SUM FINANSIERING	661 716	

Alle tall i 1000 kroner.

Totalt investeringsbudsjett for hele økonomiplanperioden er på 661,7 mill. kr.

I overkant av 166 mill. kr av investeringene finansieres ved bruk av egenkapital. Dette tilsvarer en egenfinansieringsgrad på 25 %.

Av det totale låneopptaket på 464,0 mill. kr er 80 mill. kr låneopptak som dekkes gjennom egne utlån (startlån).

Videre er 150,5 mill kr knyttet til prosjekter innen vann og avløp, som dekkes gjennom egenbetalinger fra innbyggerne via de kommunale avgiftene.

Nye omsorgsboliger (47,8 mill. kr) finansieres gjennom tilskudd, momskompensasjon, bruk av fond og lån. Låneandelen, 20 mill. kr, skal i utgangspunktet dekkes via husleieinntekter.

Korrigert for de låneopptak som er selvfinansierende vil driftsbudsjettet reelt sett belastes med kapitalutgifter for lån i størrelsesorden 213,5 mill. kr. Bruker vi dette tallet får vi en lånefinansieringsgrad på 33 %.

Rådmannen legger fram et forslag til økonomiplan/investeringsplan for perioden 2018-2027, slik at formannskapet kan se konsekvenser av større investeringer i fremtiden.

Skjema 2 B viser foreslått bevilgning til de ulike investeringsprosjektene i perioden:

	Skjema 2B	Økonomiplan			
		2017	2018	2019	2020
500	IKT investeringer generelt 2015	2 500	2 500	2 500	2 500
501	IKT investeringer skolene 2015	1 700	1 700	1 700	1 700
517	Viggja skole - undervisningsbrakker	2 000			
526	Flyktningeboliger	15 000			
531	Helse- og mestringsboliger	34 550			
536	Utvidelse Skaun ungdomsskole	2 500	163 500	164 000	
541	Ombygging brannstasjon	3 560			
543	Ølsholmskjæret friluftsområde	2 000	2 000		
547	Solskjerming Rådhuset	400			
548	Brannvarslingsanlegg Venn skole	400			
549	Traktor Venn vaktmesterområde	400			
550	Lastebil uteseksjonen	900			
551	Kjøleanlegg kjøkken og søppelrom Rossvollheimen	300			
552	Ombygging Jåren/Råbygda skole	450			
652	Opprydding Brekka vann, trinn V	3 000			
654	Overtakelse Rossvatnet	6 346			
658	Forsterkning vannforsyning Trøvegen	2 000			
659	Styringsbasseng Børse vest	500	5 000		
660	Ringledning Buvika			6 100	
661	Høydebasseng Viggja				4 700
662	Sanering Vassåsen				5 000
663	Utskifting vannledning Børse-Æle				4 500
664	Ringledning vann Buvik brygge				1 410
665	Oppdimensjonering vann Børse sentrum				3 000
729	Viggja renseanlegg	10 000	20 000		
752	Opprydding i Brekka, avløp trinn V	3 000			
754	Overføringsledning Eggkleiva-Børse	28 500	28 500		
755	Renovering vann- og avløpskummer Finnmyrvegen	2 000			
759	Avløp Husbyegga-Bjørklund	1 200			
760	Avløp Sand-Nygård		400		
761	Avløp Presthus-Valsetbakken		4 400		
762	Avløp Husbyeggen-Rena		3 240		
763	Avløp Skjellbekken			2 520	
764	Avløp Solstadlia			2 200	
765	Sanering avløp Ilhaugen				3 000
840	Trafikksikkerhetsplan kommunale veger	995	550	300	
841	Trafikksikkerhetsplan fylkesveger	1 095	1 300		
842	Omlegging av Kv201 forbi Sæterbrua	1 200			
	SUM INVESTERINGER I ANLEGGSMIDLER	126 496	233 090	179 320	25 810

Alle tall i 1000 kroner.

500: IKT-investeringer generelt

Nivået fra tidligere år, 2,5 mill. kr, videreføres i hele perioden. I 2017 vil bevilgningen i utgangspunktet brukes til følgende tiltak:

Tiltak datarom (overvåking servere/tjenester/nettverk, oppgradering citrix, SCCM intern)	1 000 000
Utskifting datamaskiner	400 000
IKT-utstyr barnehagene	150 000
AV-utstyr møterom	300 000
Oppgradering telefoni	200 000
Lisenser	450 000

501: IKT-investeringer skolene

Nivået fra tidligere år, 1,2 mill. kr, foreslås økt med 0,5 mill. kr. I 2017 vil bevilgningen i utgangspunktet brukes til følgende tiltak (I tillegg kommer eventuelt ubrukt del av tilleggsbevilgningen på 1,0 mill. kr som ble gitt i ØR2-2016).

Utskifting PCer 7. klasse	800 000
Utskifting/flere datamaskiner til elever og lærere, smartboard og annet datautstyr	800 000
Oppgradering elevservere	100 000

517: Viggja skole - undervisningsbrakker

Behov for ekstra areal til blant annet rom for kunst og håndverk, samt andre spesialrom.

526: Flyktningeboliger

Det settes av inntil 15,0 mill. kr til kjøp av boliger for bosetting av flyktninger. I tillegg kommer eventuell ubrukt del av bevilgningen på 13,5 mill. kr gitt i 2016.

531: Helse- og mestringsboliger

Vedtak i K-sak 60/15. Vedtatt forprosjekt for 10 nye helse- og mestringsboliger med totalramme på 46,3 mill. kr. I K-sak 36/16 ble kostnadsrammen økt til 47,9 mill. kr. Prosjektet finansieres delvis med tilskudd fra Husbanken (13,8 mill. kr). Det er i utgangspunktet forutsatt at prosjektet skal være delvis selvfinansierende ved at husleieinntektene skal dekke kapitalutgiftene.

536: Utvidelse Skaun ungdomsskole

Kommunestyret vedtok i sak 52/16 en kostnadsramme på 330 mill. kr for utbygging av Skaun ungdomsskole. Ferdigstillelse i 2019.

541: Ombygging brannstasjon

Foreslått bevilgning er i tråd med formannskapetets innstilling i F-sak 26/16.

543: Ølsholmskjæret friluftsområdet

Oppfølging av bevilgning gitt i forrige økonomiplan. Det ble satt av penger til planlegging i 2016, og med en årlige bevilgning på 2,0 mill. kr til oppfølgingstiltak i 2017 og 2018.

547: Solskjerming rådhuset (HMS-tiltak)

Det er ved flere anledninger fremmet behov for solskjerming på deler av rådhuset.

548: Brannvarslingsanlegg Venn skole

Dagens anlegg er et gammelt kombinasjonsanlegg (brann/innbrudd), som gir mange feilmeldinger som fører til unødvendige utrykninger. Samtidig er det i dag vanskelig å skaffe deler til anlegget.

549: Traktor Venn vaktmesterområde

Det er behov for traktor til å utføre mange av arbeidsoppgavene. I dag kjøpes tjenester av private for å gjøre arbeidet.

550: Lastebil uteseksjonen

Dagens lastebil (2006) er gammel og moden for utskifting.

551: Kjøleanlegg kjøkken og søppelrom Rossvollheimen

Dagens kjøleanlegg ved Rossvollheimen er så gamle at det ikke finnes deler å få kjøpt til reparasjon.

552: Ombygging Jåren/Råbygda skole

Nødvendig ombygging for å få nytt klasserom, bygging av bad, samt nytt inventar og utstyr til nytt klasserom.

652-765: Prosjekter innenfor vann- og avløpssektoren

Foreslåtte prosjekter innenfor sektoren, er delvis oppfølging av tidligere igangsatte prosjekter, og prosjekter som er prioritert i den kommende hovedplanen for vann og avløp som ennå ikke er kommet til behandling i kommunestyret.

840: Trafikksikkerhetsplan kommunale veger

Tiltak i henhold til sist vedtatte trafikksikkerhetsplan. Planlagt tiltak i 2017 er fartsdempende tiltak på Finnmyrveien i Buvika. Forutsatt finansiering er 60 % tilskudd og 40 % kommunal egenandel.

841: Trafikksikkerhetsplan fylkesveger

Tiltak i henhold til sist vedtatte trafikksikkerhetsplan. Planlagte tiltak i 2017 er Fv709 Eggkleiva sentrum og Fv754 ved Venn skole. Gjennomføringen av tiltakene forutsetter fylkeskommunalt tilskudd i sin helhet.

842: Omlegging av Kv201 forbi Sæterbrua

Sæterbrua på kommuneveg 201 fra Ilhaugen til Lereggen, har på grunn av høy alder og svekkelse over tid, redusert bæreevne i forhold til omkringliggende vegnett. Dette er til stor ulempe for brukere av vegen. Sæterbrua ligger langs en viktig ferdselsåre med betydelig persontransport, blant annet skolebussen. En tilstandsrapport utført av Rambøll AS konkluderte med at det beste alternativet er at vegen legges om utenfor brua.

6 Sammenstilling – økonomiske oversikter

Budsjettskjema driftsbudsjettet

Skjema 1A	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Skatt på formue og inntekt	-154 041	-165 096	-174 982	-176 668	-178 691	-180 671
Eiendomsskatt	-12 737	-12 725	-19 202	-20 605	-22 069	-23 597
Ordinært rammetilskudd	-230 077	-239 402	-239 449	-243 063	-243 747	-248 824
Andre generelle statstilskudd	-1 754	-2 328	-2 328	-2 328	-2 328	-2 328
Statstilskudd flyktninger	0	0	-8 290	-5 492	-2 972	-1 680
SUM FRIE INNTEKTER	-398 608	-419 551	-444 251	-448 156	-449 807	-457 100
Renteinntekter og utbytte	-7 894	-5 107	-5 040	-5 040	-5 040	-5 040
Gevinst finansielle instrumenter	-1 283	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Renteutgifter, oa finansutgifter	8 087	14 541	13 551	18 110	21 593	23 165
Tap finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag sosiallån	-94	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	13 545	20 500	24 062	26 247	31 598	35 527
Sosiale utlån	59	0	0	0	0	0
NETTO FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER	-12 455	28 634	31 273	38 017	46 851	52 351
Dekning tidl års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	39 604	52 125	6 170	15 342	8 541	9 134
Til bundne avsetninger	1 074	0	0	0	0	0
Bruk tidl års mindreforbruk	-20 555	-41 219	0	0	0	0
Bruk ubundne avsetninger	-15 399	-16 968	-4 061	-925	-925	-925
Bruk bundne avsetninger	-1 004	-2 208	-1 034	-1 034	-1 034	-1 034
NETTO AVSETNINGER	3 721	-8 270	1 075	13 383	6 582	7 175
Overført investbudsjett	0	0	0	0	0	0
TIL FORDELING DRIFT	-383 023	-399 187	-411 903	-396 757	-396 374	-397 574
Sum fordelt til drift	341 213	399 187	411 903	396 757	396 374	397 574
Regnskapsmessig mindreforbruk	-41 219	0	0	0	0	0

Alle tall i 1000 kroner

Skjema 1B	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Skaun kommune totalt						
Driftsutgifter	467 702	493 720	506 530	490 456	490 073	491 273
Driftsinntekter	-125 918	-94 533	-94 626	-93 698	-93 698	-93 698
Netto driftsutgift	341 785	399 187	411 903	396 757	396 374	397 575
Overordna inntekter/utgifter						
Driftsutgifter	-2 620	-4 224	-3 941	-3 941	-3 941	-3 941
Driftsinntekter	0	0	0	0	0	0
Netto driftsutgift	-2 620	-4 224	-3 941	-3 941	-3 941	-3 941
Sentraladministrasjonen og fellesutgifter						
Driftsutgifter	52 826	56 644	57 260	53 929	53 929	53 929
Driftsinntekter	-7 358	-3 691	-2 487	-2 251	-2 251	-2 251
Netto driftsutgift	45 468	52 954	54 773	51 678	51 678	51 678
Skoler inkl. SFO						
Driftsutgifter	112 801	113 752	124 074	122 045	122 945	124 145
Driftsinntekter	-21 098	-14 771	-15 369	-14 173	-14 173	-14 173
Netto driftsutgift	91 704	98 981	108 705	107 872	108 772	109 972
Barnehager						
Driftsutgifter	71 474	73 522	74 462	72 369	72 369	72 369
Driftsinntekter	-19 129	-13 346	-13 891	-13 891	-13 891	-13 891
Netto driftsutgift	52 344	60 176	60 571	58 478	58 478	58 478
Barn, familie og sosial						
Driftsutgifter	46 793	50 118	54 097	50 541	49 258	49 258
Driftsinntekter	-9 831	-7 377	-3 803	-3 803	-3 803	-3 803
Netto driftsutgift	36 961	42 741	50 293	46 737	45 454	45 454
Kultur fritid og frivillighet						
Driftsutgifter	14 267	15 277	13 191	12 607	12 607	12 607
Driftsinntekter	-3 301	-2 878	-1 436	-1 436	-1 436	-1 436
Netto driftsutgift	10 966	12 399	11 754	11 170	11 170	11 170
Institusjonsbaserte tjenester						
Driftsutgifter	48 017	50 983	49 224	47 982	47 982	47 982
Driftsinntekter	-11 828	-7 827	-7 827	-7 827	-7 827	-7 827
Netto driftsutgift	36 189	43 155	41 396	40 154	40 154	40 154
Hjemmebaserte tjenester						
Driftsutgifter	50 771	51 758	55 960	54 716	54 716	54 716
Driftsinntekter	-9 809	-5 892	-5 898	-5 898	-5 898	-5 898
Netto driftsutgift	40 962	45 866	50 062	48 818	48 818	48 818
Plan ekskl gebyr						
Driftsutgifter	12 694	15 067	15 110	14 818	14 818	14 818
Driftsinntekter	-2 165	-2 056	-3 376	-3 376	-3 376	-3 376
Netto driftsutgift	10 528	13 011	11 734	11 442	11 442	11 442
Plan, gebyrbelagte tjenesteområder						
Driftsutgifter	18 425	21 860	19 984	19 984	19 984	19 984
Driftsinntekter	-28 107	-26 172	-27 443	-27 443	-27 443	-27 443
Netto driftsutgift	-9 682	-4 312	-7 459	-7 459	-7 459	-7 459
Eiendomsdrift						
Driftsutgifter	42 336	48 965	47 109	45 406	45 406	45 406
Driftsinntekter	-13 939	-10 524	-13 096	-13 600	-13 600	-13 600
Netto driftsutgift	28 396	38 441	34 013	31 806	31 806	31 806

Alle tall i 1000 kroner

Hovedoversikt drift	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Brukerbetalinger	-30 102	-29 872	-31 212	-31 212	-31 212	-31 212
Andre salgs- og leieinntekter	-37 661	-35 244	-37 404	-37 908	-37 908	-37 908
Overføringer med krav til motytelse	-50 797	-22 031	-22 571	-21 140	-21 140	-21 140
Rammetilskudd	-230 077	-239 402	-239 449	-243 063	-243 747	-248 824
Andre statlige overføringer	-8 233	-7 398	-12 368	-9 570	-7 050	-5 758
Andre overføringer	-1 327	-1 052	-25	-25	-25	-25
Skatt på inntekt og formue	-154 041	-165 096	-174 982	-176 668	-178 691	-180 671
Eiendomsskatt	-12 737	-12 725	-19 202	-20 605	-22 069	-23 597
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER	-524 974	-512 820	-537 213	-540 191	-541 842	-549 135
Lønnsutgifter	268 149	278 061	293 454	292 664	292 085	293 022
Sosiale utgifter	73 294	78 567	83 534	83 781	83 978	84 241
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjprod	67 100	77 286	71 923	68 998	68 998	68 998
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	34 346	36 419	34 768	34 768	34 768	34 768
Overføringer	24 783	23 336	22 849	10 243	10 243	10 243
Avskrivninger	23 583	1 345	1 345	1 345	1 345	1 345
Fordelte utgifter	-57	-1 214	-1 664	-1 664	-1 664	-1 664
SUM DRIFTSUTGIFTER	491 197	493 802	506 210	490 137	489 754	490 954
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-33 778	-19 018	-31 003	-50 054	-52 088	-58 181
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-7 894	-5 107	-5 040	-5 040	-5 040	-5 040
Gevinst på finansielle instrumenter	-1 283	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Mottatte avdrag på utlån	-94	0	0	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER	-9 271	-6 407	-6 340	-6 340	-6 340	-6 340
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	8 087	14 541	13 551	18 110	21 593	23 165
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	13 545	20 500	24 062	26 247	31 598	35 527
Utlån	59	0	0	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER	21 691	35 041	37 613	44 357	53 191	58 691
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	12 420	28 634	31 273	38 017	46 851	52 351
Motpost avskrivninger	-23 583	-1 345	-1 345	-1 345	-1 345	-1 345
NETTO DRIFTSRESULTAT	-44 940	8 270	-1 075	-13 383	-6 582	-7 175
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	-20 555	-41 219	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-15 399	-16 968	-4 061	-925	-925	-925
Bruk av bundne fond	-1 004	-2 208	-1 034	-1 034	-1 034	-1 034
Bruk av likviditesreserve	0	0	0	0	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER	-36 957	-60 395	-5 095	-1 959	-1 959	-1 959
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	39 604	52 125	6 170	15 342	8 541	9 134
Avsetninger til bundne fond	1 074	0	0	0	0	0
Avsetninger til likviditetsreserven	0	0	0	0	0	0
SUM AVSETNINGER	40 678	52 125	6 170	15 342	8 541	9 134
REGNSKAPSMESSIG MINDREFORBRUK	-41 219	0	0	0	0	0

Budsjettskjema investeringsbudsjettet

Skjema 2 A	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Investeringer i anleggsmidler	230 940	129 233	126 496	233 090	179 320	25 810
Utlån og forskutteringer	14 584	30 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Kjøp av aksjer og andeler	984	1 240	1 100	1 200	1 300	1 400
Avdrag på lån	3 049	2 545	3 000	3 000	3 000	3 000
Dekning av tidligere års udekket	2 974	0	0	0	0	0
Avsetninger	7 289	6 000	0	0	0	0
Årets finansierungsbehov	259 820	169 018	150 596	257 290	203 620	50 210
Bruk av lånemidler	197 354	108 548	85 000	180 000	154 000	45 010
Inntekter fra salg av anleggsmidler	121	32				
Tilskudd til investeringer	250	3 333	17 460	1 630	180	
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	16 822	17 209	3 000	3 000	3 000	3 000
Kompensasjon for merverdiavgift	41 906	18 290	13 650	34 010	33 660	800
Andre inntekter	388	0				
Overført fra driftsregnskapet	0	0				
Bruk av tidligere års udisponert	0	0				
Bruk av avsetninger	2 979	21 606	31 486	38 650	12 780	1 400
Sum finansiering	259 820	169 018	150 596	257 290	203 620	50 210
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

Alle tall i 1000 kroner

	Skjema 2B	Økonomiplan			
		2017	2018	2019	2020
500	IKT investeringer generelt 2015	2 500	2 500	2 500	2 500
501	IKT investeringer skolene 2015	1 700	1 700	1 700	1 700
517	Viggja skole - undervisningsbrakker	2 000			
526	Flyktningeboliger	15 000			
531	Helse- og mestringsboliger	34 550			
536	Utvidelse Skaun ungdomsskole	2 500	163 500	164 000	
541	Ombygging brannstasjon	3 560			
543	Ølsholmskjæret friluftsområde	2 000	2 000		
547	Solskjerming Rådhuset	400			
548	Brannvarslingsanlegg Venn skole	400			
549	Traktor Venn vaktmesterområde	400			
550	Lastebil uteseksjonen	900			
551	Kjøleanlegg kjøkken og søppelrom Rossvollheimen	300			
552	Ombygging Jåren/Råbygda skole	450			
652	Opprydding Brekka vann, trinn V	3 000			
654	Overtakelse Rossvatnet	6 346			
658	Forsterkning vannforsyning Trøvegen	2 000			
659	Styringsbasseng Børse vest	500	5 000		
660	Ringledning Buvika			6 100	
661	Høydebasseng Viggja				4 700
662	Sanering Vassåsen				5 000
663	Utsifting vannledning Børse-Æle				4 500
664	Ringledning vann Buvik brygge				1 410
665	Oppdimensjonering vann Børse sentrum				3 000
729	Viggja renseanlegg	10 000	20 000		
752	Opprydding i Brekka, avløp trinn V	3 000			
754	Overføringsledning Eggkleiva-Børse	28 500	28 500		
755	Renovering vann- og avløpskummer Finnmyrvegen	2 000			
759	Avløp Husbyegga-Bjørklund	1 200			
760	Avløp Sand-Nygård		400		
761	Avløp Presthus-Valsetbakken		4 400		
762	Avløp Husbyeggen-Rena		3 240		
763	Avløp Skjellbekken			2 520	
764	Avløp Solstadlia			2 200	
765	Sanering avløp Ilhaugen				3 000
840	Trafikksikkerhetsplan kommunale veger	995	550	300	
841	Trafikksikkerhetsplan fylkesveger	1 095	1 300		
842	Omlegging av Kv201 forbi Sæterbrua	1 200			
	SUM INVESTERINGER I ANLEGGSMIDLER	126 496	233 090	179 320	25 810

Alle tall i 1000 kroner

7 Risikovurdering

Risikofaktor	Vurdering og kommentarer
Skatteinngang	Skatteinntekter utgjør ca. 32 % av inntektsgrunnlaget. Lokale endringer kompenseres mot landsgjennomsnittet, men dette forutsetter at skattenivået i landet holder seg opp. Den nasjonale samlede skatteinngangen er derfor svært viktig for kommunens skatteinntekter, og vi er sårbare for endringer. Graden av skatteutjevning er meget viktig for alle skattesvake kommuner, og endringer her kan slå vesentlig ut på kommunens inntekter
Befolkningsutvikling	Kommunens innbyggertall virker direkte inn på inntektsoverføringene (skatt/ramme). Rammeoverføringene tar utgangspunkt i kjente befolkningstall pr. 1.juli, mens inntektsutjevningen innen skatt beregnes ut fra befolkningstall pr. 1. januar. I tillegg til inntektsoverføringene fra staten, er befolkningsvekst viktig for kommunens utvikling på mange andre områder. I tillegg til en samlet vekst er det av stor betydning i hvilke aldersgrupper veksten kommer i. Forskyvninger mellom aldersgruppene kan gi store utslag i utgiftsutjevningen i inntektssystemet Veksttilskuddet er en følge av høy befolkningsvekst, over 1,4 % årlig. Lavere befolkningsvekst vil gi lavere veksttilskudd.
Inntektssystemet	Endringer i inntektssystemet (oppgaveendringer og endringer som får omfordelingsvirkninger) kan få konsekvenser for kommunens inntektsnivå som er vanskelig å forutse.
Regjeringens politikk	Inntektsoverføringene fra staten bestemmes ut fra politiske prioriteringer og kan endres med skiftende regjeringer og den politiske dagsorden. Vi har valgt å legge til grunn de politiske signaler dagens regjering kommer med for hele planperioden, men en må være klar over at stortingsvalg kan bety endrede økonomiske rammebetingelser for kommunen
Pris- og lønnsvekst	Dersom pris- og lønnsvekst endrer takt, kan det slå mye ut på handlingsrommet, og det blir da avgjørende hvorvidt statens overføringer følger med tilsvarende
Renterisiko	Rentenivået har ligget lavt i hele 2009 og frem til nå i 2016. Prognoser om renteøkning har blitt utsatt som følge av økonomiske problemer utenfor Norge. I vår vurdering har vi lagt til grunn en budsjettrente på 2,4% på hele låneporteføljen (2017: 2,0), og signaler tyder på at dette skal være tilstrekkelig i alle fall i første del av perioden – men vi må ta høyde for at dette kan endre seg gjennom året.
Arbeidsledighet	Vi har i lang tid hatt lav ledighet, og vi legger til grunn at dette bildet kan videreføres i økonomiplanperioden – selv om situasjonen i Europa/ny finanskriser kan få virkning for ledigheten her til lands på sikt.

8 Saksprotokoll – kommunestyrets behandling

Sak 80/16

Sakstittel: SKAUN KOMMUNES BUDSJETT 2017 OG ØKONOMIPLAN 2017-2020

FORMANNSKAPETS INNSTILLING:

1. Kommunestyret vedtar Skaun kommunes budsjett for 2017, og økonomiplan for perioden 2017-2020 med de forutsetninger som ligger i vedlagte saksdokumenter (Rådmannens budsjettnotat budsjett/økonomiplan 2017-2020 og betalingsregulativ 2017).
2. Med hjemmel i eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 utskrives eiendomsskatt på alle eiendommer i Skaun kommune i 2017.
Eiendomsskatt utskrives med en sats på 7,0 promille på næringseiendommer, og verk og bruk.
Eiendomsskatt utskrives med en sats på 4 promille på boliger og øvrige eiendommer. Det gis et bunnfradrag på kr 650 000 per boenhet for boliger og fritidsboliger.

Med hjemmel i eiendomsskattelovens §7 gis følgende eiendommer fritak for eiendomsskatt i 2017:

- Eiendommer til lag/foreninger, stiftelser og institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, fylke eller staten (§7a)
- Bygninger som har historisk verdi (§7b)
- Nyoppført bygning som brukes helt eller delvis som bolig fritas i inntil 2 år (§7c), inntil formuesgrunnlag fra skatteetaten foreligger

Eiendomsskatten skal betales i fire terminer, sammen med øvrige kommunale avgifter.

3. Formuesskatt for 2017 utskrives etter den maksimalsats som Stortinget vedtar. Inntektsskatt for 2017 utskrives etter den maksimalsats som Stortinget vedtar.
4. Kommunestyret vedtar betalingssatser i tråd med vedlagte betalingsregulativ for 2017.

Gebyrområdene vann, avløp, feiing og slam er basert på selvkostprinsippet.

5. Kommunestyret bevilger følgende netto budsjettramme til de ulike budsjettområdene i 2017:

Budsjettområde	2017
Fellesutgifter/-inntekter	-3 941 000
Sentraladministrasjonen	54 773 000
Skoler inkl SFO	108 755 000
Barnehager	60 571 000
Barn, familie og sosial	50 318 000
Kultur fritid og frivillighet	11 579 000
Institusjonsbaserte tjenester	41 396 000
Hjemmebaserte tjenester	50 062 000
Plan ekskl gebyr	11 734 000
Plan, gebyrbelagte tjenestoområder	-7 459 000
Eiendomsdrift	34 013 000
SUM BUDSJETTOMRÅDER	411 803 000

6. Rådmannen gis fullmakt til å disponere avsatt lønnsreserve, kr 6 000 000, i 2017.
7. Kommunestyret vedtar investeringsbudsjettet for 2017 i tråd med budsjettskjema 2A og 2B (kapittel 5 i budsjettdokumentet)
8. Kommunestyret vedtar et låneopptak på kr 85 000 000, inkl. kr 20 000 000 i startlån, i 2017 til finansiering av investeringsprosjekter. Rådmannen gis fullmakt til å gjennomføre låneopptak og godkjenne lånevilkårene.

BEHANDLING:

Flertallsgruppa v/Siri Grøttjord fremmet følgende forslag:

- Opprettelse av Logopedstilling i 50 % - for å forebygge skjev språkutvikling og være en faktor for å begrense antall som dropper ut av skolen.
- Styrking av bibliotek med en 50 %-stilling. Biblioteket merker stor trafikkøkning og benyttes som skolebibliotek i dag da ungdomsskolen ikke har eget bibliotek. I tillegg er biblioteket allerede en aktiv språktreningsarena.

Budsjettmerknader

Rådmannen får i oppdrag å utrede

1. Etablering av ladestasjoner for EL- biler på parkeringsplasser, bl a parkeringsanlegget i Børse og ved andre kommunale bygg/skoler.
2. Forenklet og forbedret internettilknytning for eksterne brukere (for PC, Ipad, telefoner mm.) i kommunale bygg
3. Spesialpedagoger i barnehagene (tidlig innsats) - behov, kostnad og organisering
4. Brann- og redningstjenesten i Skaun – alternativer for organisering
5. Barnevernstjenesten i Skaun – alternativer for organisering
6. Behov for tilrettelagt botilbud for demente i en tidlig fase

Rådmannen får i oppdrag:

å sette i gang en prosess i forbindelse med utvikling av skolekretsene for Jåren Råbygda og Venn. Rådmannen bes i første omgang om å sette ned en arbeidsgruppe som blant annet inkluderer lederne ved oppvekstsentrene på Venn og Jåren/Råbygda og FAU ved de to skolene. Arbeidsgruppa kommer tilbake til HOKU og k-styret med en mulighetsbeskrivelse for en ny Venn skole innen 1. juni 2017.

Budsjettmessige konsekvenser av forslaget:

Logoped kr. 300.000,- dekkes inn slik:

Kr. 200.000,- omdisponeres/dekkes innenfor rammen

Kr. 100.000,- fra driftsfond

Ekstra bemanning på bibliotek kr. 285.000,- dekkes inn slik:

Kr. 50.000,- dekkes innenfor budsjettområde Skaun ungdomsskole

Kr. 100.000,- dekkes tas fra redusert beløp kr. 100.000,- fra Kulturminneplan

Kr. 125.000,- dekkes inn via Flyktningebudsjettet

Det ble først stemt over forslaget fremmet av flertallsgruppa om opprettelse av logopedstilling. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Det ble deretter stemt over forslaget om styrking av biblioteket. Forslaget ble vedtatt mot 7 stemmer. De som stemte i mot var Eva Overholt og Bjørn Hammer, Bl, Torgeir Sørhaug, KrF/V, Anita Gilde og Roy Michelsen, Johanne Hammer og Erik Fenstad, H,

Budsjettmerkene ble avstemt punktvis. Alle punktene (1-7) ble enstemmig vedtatt.

Erik Fenstad fremmet på vegne av H, FrP og KrF/V følgende verbalforslag:

Rådmannen legger fram et forslag til økonomiplan/investeringsplan for perioden 2018 – 2027 slik at Formannskapet kan se konsekvenser av større investeringer i fremtiden.

Forslaget fremmet at Erik Fenstad fikk 13 stemmer og dermed flertall. De som stemte for var Eva Overholt og Bjørn Hammer, Bl, Torgeir Sørhaug, KrF/V, Anita Gilde og Roy Michelsen, Johanne Hammer og Erik Fenstad, H, Asbjørn Leraand, Eivind Stende, Georg Heggelund, Siri Grøttjord, Maren Gluppe Frengen og Espen Lien Pedersen, Ap.

Torgeir Sørhaug, KrF fremmet på vegne av KrF/V, H og FrP følgende forslag:

Kommunestyret vedtar å opprette en diakonstilling i Skaun kommune - 100% stilling, fra og med 2017. Budsjettmessige konsekvenser: kr 650 000,- dekkes fra driftsfondet.

Forslaget fikk 7 stemmer og falt dermed: De som stemte for forslaget fremmet av KrF/V, FrP og H var Roy Michelsen og Anita Gilde, FrP, Johanne Hammer og Erik Fenstad, H, Eva Overholt og Bjørn Hammer, Bl og Torgeir Sørhaug, KrF/V.

Forslag fra H, FrP og KrF/V:

Eiendomsskatten for eiendommer reduseres fra MNOK 19,2 til MNOK 17,5. Dette gjøres ved å redusere avsetning til driftsfond.

- Bundfradraget reduseres til kr 250 000 og promillesatsen settes til 3.
- Ingen økning av e-skatt for næring.

Budsjettmeddige konsekvenser av forslaget:
MNOK 1,7 mindre til driftsfond.

Forslaget fremmet av H, FrP og KrF/V fikk 5 stemmer og falt dermed. De som stemte for forslaget var Roy Michelsen og Anita Gilde, FrP, Johanne Hammer og Erik Fenstad, H, og Torgeir Sørhaug, KrF/V.

Forslag fra H, FrP og KrF/V:

Skaun kommune kan bruke inntil kr. 250 000 i 2017 og 2018 på en aktiv og systematisk oppfølging av sykemeldte slik at nærværet blant de ansatte øker.

Budsjettmeddige konsekvenser av forslaget:

2017: 250 000 kr

2018: 250 000 kr

2019: -250 000 kr

2020: -250 000 kr

Forslaget fremmet av H, FrP og KrF/V fikk 5 stemmer og falt dermed. De som stemte for forslaget var Roy Michelsen og Anita Gilde, FrP, Johanne Hammer og Erik Fenstad, H, og Torgeir Sørhaug, KrF/V.

Til slutt ble formannskapetets innstilling til Skaun kommunes budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020 med endringsforslagene, avstemt. Formannskapetets innstilling med endringsforslagene ble vedtatt mot 5 stemmer. De som stemte i mot var Roy Michelsen og Anita Gilde, FrP, Johanne Hammer og Erik Fenstad, H, og Torgeir Sørhaug, KrF/V.

VEDTAK:

1. Kommunestyret vedtar Skaun kommunes budsjett for 2017, og økonomiplan for perioden 2017-2020 med de forutsetninger som ligger i vedlagte saksdokumenter (Rådmannens budsjettnotat budsjett/økonomiplan 2017-2020 og betalingsregulativ 2017).
2. Med hjemmel i eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 utskrives eiendomsskatt på alle eiendommer i Skaun kommune i 2017.
Eiendomsskatt utskrives med en sats på 7,0 promille på næringseiendommer, og verk og bruk.
Eiendomsskatt utskrives med en sats på 4 promille på boliger og øvrige eiendommer. Det gis et bunnfradrag på kr 650 000 per boenhet for boliger og fritidsboliger.

Med hjemmel i eiendomsskattelovens §7 gis følgende eiendommer fritak for eiendomsskatt i 2017:

- Eiendommer til lag/foreninger, stiftelser og institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, fylke eller staten (§7a)
- Bygninger som har historisk verdi (§7b)
- Nyoppført bygning som brukes helt eller delvis som bolig fritas i inntil 2 år (§7c), inntil formuesgrunnlag fra skatteetaten foreligger

Eiendomsskatten skal betales i fire terminer, sammen med øvrige kommunale avgifter.

3. Formuesskatt for 2017 utskrives etter den maksimalsats som Stortinget vedtar. Inntektsskatt for 2017 utskrives etter den maksimalsats som Stortinget vedtar.
4. Kommunestyret vedtar betalingssatser i tråd med vedlagte betalingsregulativ for 2017.
Gebyrområdene vann, avløp, feiing og slam er basert på selvkostprinsippet.
5. Kommunestyret bevilger følgende netto budsjettramme til de ulike budsjettområdene i 2017:

Budsjettområde	2017
Fellesutgifter/-inntekter	-3 941 000
Sentraladministrasjonen	54 773 000
Skoler inkl SFO	108 705 000
Barnehager	60 571 000
Barn, familie og sosial	50 293 000
Kultur fritid og frivillighet	11 754 000
Institusjonsbaserte tjenester	41 396 000
Hjemmebaserte tjenester	50 062 000
Plan ekskl gebyr	11 734 000
Plan, gebyrbelagte tjenesteområder	-7 459 000
Eiendomsdrift	34 013 000
SUM BUDSJETTOMRÅDER	411 903 000

6. Rådmannen gis fullmakt til å disponere avsatt lønnsreserve, kr 6 000 000, i 2017.
7. Kommunestyret vedtar investeringsbudsjettet for 2017 i tråd med budsjettskjema 2A og 2B (kapittel 5 i budsjettdokumentet)
8. Kommunestyret vedtar et låneopptak på kr 85 000 000, inkl. kr 20 000 000 i startlån, i 2017 til finansiering av investeringsprosjekter. Rådmannen gis fullmakt til å gjennomføre låneopptak og godkjenne lånevilkårene.

Budsjettmerknader

Rådmannen får i oppdrag å utrede

1. Etablering av ladestasjoner for EL- biler på parkeringsplasser, bl a parkeringsanlegget i Børsa og ved andre kommunale bygg/skoler.
2. Forenklet og forbedret internettilknytning for eksterne brukere (for PC, Ipad, telefoner mm.) i kommunale bygg
3. Spesialpedagoger i barnehagene (tidlig innsats) - behov, kostnad og organisering
4. Brann- og redningstjenesten i Skaun – alternativer for organisering
5. Barnevernstjenesten i Skaun – alternativer for organisering
6. Behov for tilrettelagt botilbud for demente i en tidlig fase

Rådmannen får i oppdrag:

Å sette i gang en prosess i forbindelse med utvikling av skolekretsene for Jåren Råbygda og Venn. Rådmannen bes i første omgang om å sette ned en arbeidsgruppe som blant annet inkluderer lederne ved oppvekstsentrene på Venn og Jåren/Råbygda og FAU ved de to skolene. Arbeidsgruppa kommer tilbake til HOKU og k-styret med en mulighetsbeskrivelse for en ny Venn skole innen 1. juni 2017.

Rådmannen legger fram et forslag til økonomiplan/investeringsplan for perioden 2018 – 2027 slik at Formannskapet kan se konsekvenser av større investeringer i fremtiden.